

1. ผลการเรียนรู้

มีความศรัทธา ความหวังในความดี ตามหลักศาสนาและนำไปปฏิบัติในชีวิต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

- 2.1.1 นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนในการทำความดีต่อผู้อื่น
- 2.1.2 นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนในการทำความดีต่อสังคม

2.2 ด้านทักษะ

- 2.2.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติในสิ่งที่ดีต่อผู้อื่น
- 2.2.2 นักเรียนสามารถปฏิบัติในสิ่งที่ดีต่อสังคม

2.3 ด้านคุณลักษณะ

- 2.3.1 นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของการทำความดีต่อผู้อื่น
- 2.3.2 นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของการทำความดีต่อสังคม

3. สาระสำคัญ

- 3.1 การทำความดีต่อผู้อื่น
- 3.2 การทำความดีต่อสังคม

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูสนทนากับนักเรียน “การอยู่ร่วมกันในสังคม ถ้าเราไม่มีความรัก ความเมตตาให้กัน ไม่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและไม่ซื่อสัตย์ต่อกัน จะเกิดอะไรขึ้นบ้างในสังคม”

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคุณธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นและการสร้างสันติในสังคม
- ครูอธิบายยกตัวอย่างเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณธรรมที่จำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น เช่น ความกตัญญูรู้คุณ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เป็นต้น

ก. ความกตัญญูกตเวที ผู้ใดรู้คุณของบุคคลที่มีต่อตน เราเรียกบุคคลนั้นว่าเป็นผู้มีความกตัญญู และผู้ที่ตอบแทนคุณต่อผู้มีพระคุณ เรียกว่า กตเวที บุคคลที่ควรแสดงความกตัญญูกตเวที คือ บิดามารดา ครู ญาติผู้ใหญ่ และสถาบันที่ควรแสดงความกตัญญูกตเวที คือ บ้านหรือครอบครัว โรงเรียน สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข. ระเบียบวินัย หมายถึง แบบแผนที่วางไว้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แนวทางการปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยของนักเรียน คือ ระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียน ระเบียบวินัยในที่อยู่อาศัย ระเบียบวินัยในสังคม เช่น ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย เป็นผู้วิวัฒธรรมในการกิน การใช้ทรัพย์สินส่วนรวม มีมารยาทในการรับบริการและร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี เป็นต้น

ค. ความเสียสละ หมายถึง การให้หรือสละสิ่งที่เราควรได้รับหรือมีแก่ผู้อื่นที่ควรได้รับการช่วยเหลือ ลักษณะของคนที่เสียสละ คือ เป็นคนใจบุญชอบช่วยเหลือผู้อื่น เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว เป็นคนที่มีจิตใจดี ไม่เอาแต่ใจตนเอง

ง. การบำเพ็ญประโยชน์ หมายถึง การทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ต่อสังคมด้วยความบริสุทธิ์ใจและเต็มใจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

- ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยถามคำถามรวมหน้าชั้นเรียน และครูเขียนบนกระดาน
 - การกระทำที่แสดงถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบิดามารดา ผู้มีพระคุณมีอะไรบ้าง
 - นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในโรงเรียนได้อย่างไร
 - นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้เสียสละได้อย่างไร
 - นักเรียนเคยทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อะไรบ้าง

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป คุณธรรมที่จำเป็น สำหรับการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น เช่น ความกตัญญูรู้คุณ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม
- ให้นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครูหนึ่งถึงการกระทำสิ่งดีที่นักเรียนทำให้กับผู้อื่นและโรงเรียนในช่วงเวลาที่ผ่านมา

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ครูทบทวนความรู้เดิมจากคาบเรียนที่ผ่านมา “คุณธรรมที่จำเป็น” สำหรับการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น เช่น ความกตัญญูรู้คุณ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม” โดยใช้คำถามจากคาบเรียนที่ผ่านมา

ขั้นสอน

- แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 2-3 คน และแจกใบงานให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้
 - ก. เมื่อถึงวันพ่อ วันแม่ วันครู นักเรียนเคยทำอะไรให้แก่บุคคลเหล่านี้บ้าง

- ข. นักเรียนเคยปฏิบัติตนตอบแทนคุณต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อย่างไรบ้าง
- ค. ยกตัวอย่างพฤติกรรมที่แสดงถึงผู้มีระเบียบวินัยในสังคม 2 ประการ
- ง. ยกตัวอย่างกิจกรรมที่แสดงออกถึงความเสียสละ 2 ประการ
- จ. ยกตัวอย่างกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์มา 2 ประการ

- หลังจากที่แต่ละกลุ่มทำใบงานเสร็จแล้ว ครูขออาสาสมัครตอบคำถามกลุ่มละ 1 ข้อ โดยแต่ละกลุ่มตอบไม่ซ้ำข้อกัน นำเสนอหน้าชั้นเรียน
- ให้นักเรียนเขียนข้อตั้งใจในการทำกิจการดีต่อผู้อื่นอย่างน้อย 1 ประการ ที่จะนำไปปฏิบัติจริงในชีวิต

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เกี่ยวกับแนวปฏิบัติของ คุณธรรมที่จำเป็น สำหรับการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น เช่น ความกตัญญูรู้คุณ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม
- นักเรียนได้ไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งเกี่ยวกับข้อตั้งใจของนักเรียนที่จะนำไปปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์ในสังคมที่นักเรียนสามารถกระทำได้อะไรบ้าง โดยให้นักเรียนช่วยกันตอบ
- และในฐานะที่เป็นนักเรียน นักเรียนสามารถทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนได้อย่างไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นสอน

- ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียนหรือการกระทำกิจการดีเพื่อโรงเรียน เช่น
 - ก. การช่วยรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องน้ำ โรงอาหาร ฯลฯ
 - ข. การตกแต่งห้องเรียนให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม
 - ค. การรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนและการสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน
- แจกใบงานให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่นักเรียนเคยทำความดีเพื่อโรงเรียนมีอะไรบ้าง พร้อมทั้งบอกผลที่ได้รับจากการกระทำดังกล่าวด้วย

การกระทำ	ผลที่ได้รับ

- ให้นักเรียนเขียนข้อตั้งใจที่จะทำความดีเพื่อโรงเรียนคนละ 1-2 ประการ และให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แบ่งปันข้อตั้งใจของตน หลังจากนั้นครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 4 – 5 คน แบ่งปันหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป แนวทางปฏิบัติในการกระทำดีต่อผู้อื่นและการทำความดีต่อโรงเรียน
- นักเรียนได้ตรงรอยยิ้มๆ สักครูหนึ่งในฐานะที่เป็นนักเรียน นักเรียนเคยทำสิ่งที่เป็นประโยชน์กับโรงเรียนบ้างหรือไม่อย่างไร

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 ใบงาน เรื่อง การทำความดีต่อผู้อื่น
- 5.2 ใบงาน เรื่อง การทำความดีต่อโรงเรียนและสังคม

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
- 6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น
- 6.3 ตรวจจากใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 สาระ 1.2 การแสวงหาความจริงจากทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิต
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง แสวงหาความจริงในสังคม จำนวน 3 คาบ

1. ผลการเรียนรู้

เห็นคุณค่า รัก และแสวงหาความจริง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 ผู้เรียนสามารถเล่าเรื่องราวของสังคมที่เป็นข้อคิดได้

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 ผู้เรียนประพาศิตนเป็นคนดีของสังคมได้

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 ผู้เรียนมีความรักและรู้ช่วยเหลือผู้อื่นได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 เล่าเรื่องราวของสังคมที่ให้เกิดในเรื่งดีๆ ได้

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูสนทนากับนักเรียนถึงข่าวหรือกระแสดังคมที่เด่นชัดอยู่ในตอนนี้
- ถามนักเรียนถึงข่าวหรือกระแสดังคมที่นักเรียนได้ยินส่วนใหญ่เป็นเรื่งดีหรือไม่ใช้อย่างไร สามารถเลืยนแบบอย่างได้หรือไม่

ขั้นสอน

- ครูนำข่าวเกี่ยวกับการช่วยเหลือหรือการทำความดีของคนในสังคม (เป็นข่าวที่มาจากหนังสือพิมพ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้นมาอ่านให้นักเรียนฟัง)
- ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับข่าว ในประเด็นดังต่อไปนี้
 - ข่าวนี้เป็นเรื่งอะไร
 - นักเรียนควรทำเป็นแบบอย่างหรือไม่ ฯลฯ
- ให้นักเรียนอาสาสมัครมาพูดถึงข้อคิดที่ได้จากข่าวให้เพื่อนๆ ได้ฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนสรุปร่วมกันถึงการทำความดีที่มีอยู่ในสังคม แม้ว่าหลายๆ ครั้ง การทำความดีเหล่านี้มิได้นำมาเป็นข่าวหรือเป็นที่ยกย่องเชิดชู
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งถึงประสบการณ์ที่เคยได้รับการทำความดีจากผู้อื่นในสังคม
- ให้นักเรียนหาข่าวเกี่ยวกับความดีของสังคมมาคนละ 1 ข่าว เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนในคาบต่อไป

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ครูเล่าเรื่อง “เพื่อนแท้” ให้นักเรียนได้ฟัง
- ถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องที่ได้อ่าน

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 – 6 คน ให้นักเรียนนำข่าวที่หามา มาอ่านให้เพื่อนๆ ในกลุ่มฟัง
- ให้แต่ละกลุ่มเลือกข่าวเพียง 1 ข่าวเพื่อนำเสนอ โดยนำเสนอข่าวติดบน กระดาษ A4 พร้อมทั้งเขียนข้อคิดของกลุ่มที่ได้จากข่าว และตกแต่งให้สวยงาม
- ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอข่าวพร้อมข้อคิดที่ได้รับ

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนสรุปถึงการทำความดี การที่สังคมได้มีการยกย่องคนทำความดีเป็นสิ่งที่ดีเพราะจะได้มีคนนำไปเป็นแบบอย่าง และทำให้รู้ว่าสังคมของเราต้องช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน จึงจะทำให้สังคมมีแต่ความสุข
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งถึงความสำคัญของการทำความดีในสังคม

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนฟังเพลง “หน้าที่ของเด็ก”
- ครูถามนักเรียนจากเพลงเด็กมีหน้าที่อะไรบ้าง และมีใครทำครบ 10 อย่างบ้าง

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนดูภาพเด็กหรือพลเมืองดีได้รับรางวัล จากการทำความดีและสนทนากับนักเรียน
- แบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ให้แต่ละกลุ่มคิดกิจกรรมอาสาทำดีเพื่อโรงเรียนของเรา และนำเสนอเพื่อนในห้อง จากนั้นให้นำไปปฏิบัติจริงภายในเวลา 1-2 สัปดาห์
- ครูให้แต่ละกลุ่มมาแบ่งปันกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงการทำความดีเพื่อสังคม เป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติ ซึ่งการทำความดีเราสามารถทำให้เหมาะสมกับวัยของเราได้โดยเริ่มจากสิ่งเล็กๆน้อยๆ แต่ที่สำคัญเราไม่ควรที่จะละเลยการทำความดี
- นักเรียนใคร่ตรงเจียบๆ สักครูหนึ่งถึงประสบการณ์การละเลยในการทำความดีของตนในสังคม

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 หนังสือพิมพ์
- 5.2 ภาพการทำความดี
- 5.3 คลิปเพลง “หน้าที่เด็ก”
- 5.4 ห้องสมุด
- 5.5 อินเทอร์เน็ต

6. การวัดและการประเมินผล

- 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
- 6.2 ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้
- 6.3 การสอบถามความคิดเห็น

ภาคผนวก

เรื่องเล่า เพื่อนแท้

ชายคนหนึ่งมีเพื่อนอยู่ 3 คน วันหนึ่งเขาประสบกับปัญหาที่หนักมาก และต้องการความช่วยเหลือ เขาจึงเดินทางไปหาเพื่อนทั้งสาม เพื่อนคนที่หนึ่งบอกว่าเขาไม่ว่าง เพื่อนคนที่สองบอกว่าเขาจะไปเที่ยว ไม่มีเวลาให้ เพื่อนคนที่สามคือ ญาติและเพื่อนบ้านนั่นเอง ส่วนเพื่อนคนสุดท้ายที่เขาไม่ค่อยสนิทด้วยเท่าไร เพื่อนคนที่สาม คือ ความดี ความดีบอกกับชายคนนั้นทันทีว่า “ได้เลยเพื่อน ฉันจะช่วย” (จากหนังสือเรื่องเล่าคุณธรรม, คณะกรรมการจิตตาคิบาลและคำสอน เขต 5)

เพลงหน้าที่ของเด็ก

เด็กเอ๋ยเด็กดีต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน เด็กเอ๋ยเด็กดีต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน

หนึ่ง นับถือศาสนา

สอง รักษาธรรมเนียมมั่น

สาม เชื่อพ่อแม่ครูอาจารย์

สี่ วาจานั้นต้องสุภาพอ่อนหวาน

ห้า ยึดมั่นกตัญญู

หก เป็นผู้รู้รักการงาน

เจ็ด ต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ ต้องมานะบากบั่น ไม่เกียจไม่คร้าน

แปด รู้จักออมประหยัด

เก้า ต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล น้ำใจนักกีฬากล้าหาญ ให้เหมาะกับกาลสมัยชาติพัฒนา

สิบ ทำตนให้เป็นประโยชน์ รู้บาปบุญคุณโทษ สมบัติชาติต้องรักษา

เด็กสมัยชาติพัฒนา จะเป็นเด็กที่พาชาติไทยเจริญ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนวิชาจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก

เรื่อง กิจกรรมอาสาทำดีเพื่อโรงเรียน

คำชี้แจง : 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน

2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

เลขที่	ชื่อ สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		ตอบคำถาม			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

ด้านการตอบคำถาม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามทุกครั้ง ด้วยความมั่นใจ ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามเป็นบางครั้ง ด้วยความมั่นใจพอใช้ ตอบถูกต้องบางครั้ง
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยตั้งใจฟังคำถาม ขาดความมั่นใจในการตอบคำถาม ต้องถามเพื่อนเสมอ

ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่มอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้อง ชัดเจน
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม อย่างตั้งใจบ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ และผลงานที่ผิดพลาดอยู่บ้าง
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม ไม่ค่อยรับผิดชอบ และผลงานที่ปรากฏมีข้อผิดพลาดมาก

1. ผลการเรียนรู้

คิดทบทวนและพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต รู้จักสำรวจจิตใจให้สงบ มีสมาธิ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 นักเรียนมีวิธีการฝึกจิตภาวนา สมาธิ

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 นักเรียนฝึกปฏิบัติสมาธิ และการภาวนา

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 นักเรียนรู้จักไตร่ตรองเหตุการณ์ในชีวิต และเลือกปฏิบัติสิ่งดีได้

3 สาระสำคัญ

3.1 ฝึกปฏิบัติสมาธิ

3.2 การไตร่ตรองเหตุการณ์ในชีวิต

3.3 การภาวนา

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- เปิดดนตรีคลาสสิกให้นักเรียนนั่งหลับตาทำสมาธิประมาณ 5 นาที

ขั้นสอน

- ครูสนทนากับนักเรียนถึงการฝึกจิตภาวนาเพื่อให้มีสติอยู่กับพระ ก่อนปฏิบัติควรสวดภาวนา รูปแบบง่าย ๆ
- ให้นักเรียนนั่งหลับตา ในท่าสบาย ๆ กำหนดความรู้สึกไว้ที่ลมหายใจ หายใจเข้าลึก ๆ หายใจออกยาว ๆ ซ้ำ ๆ สามครั้งหรือจนกว่าจะผ่อนคลาย แล้วค่อยหายใจตามปกติ (หายใจเข้าท้องป่อง หายใจออกท้องแฟบ)
- ฝึกให้นักเรียนทำจิตภาวนาสมาธิอีกประมาณ 5 นาที

- ก่อนออกจากจิตภาวนาสมาธิ ครูแนะนำให้ลืมหายใจๆ เพราะการลืมหายใจอย่างรวดเร็วอาจทำให้ปวดศีรษะ ควรหายใจลึกๆ สามครั้งหรือจนกว่าจะผ่อนคลาย และบอกกับตัวเองว่า “ฉันกำลังจะออกจากจิตภาวนาแล้ว” จากนั้นให้เอาสติมากำหนดไว้ที่กาย ปรับเปลี่ยนอิริยาบถและลืมหายใจซ้ำๆ
- หลังจากการปฏิบัติจิตภาวนา เราสามารถสวดภาวนาจากใจหรือสวดภาวนาสั้นๆ จากนั้นให้แผ่พระเมตตาที่เราได้รับจากพระเจ้าแก่ผู้ที่เราต้องการจะภาวนาอุทิศให้ ขอพระพรของพระเจ้าไปยังผู้มีพระคุณ เพื่อนฝูง ญาติพี่น้องทุกคน ตลอดจนคนที่เราไม่ชอบเขา เขาไม่ชอบเรา วิญญาณที่ไม่มีใครคิดถึง เป็นต้น

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ที่ได้จากการฝึกจิตภาวนาสมาธิ
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งถึงผลลัพธ์ที่ตนเองได้รับจากการฝึกจิตภาวนาสมาธิ

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ทบทวนจิตภาวนาสมาธิและปฏิบัติ

ขั้นสอน

- ครูเล่าเรื่อง “แก่ฟางเส้นเดียว”
- แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4-5 คน ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม ช่วยกันไตร่ตรองเรื่องเล่า
- บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
- ครูกำหนดคำต่อไปนี้ “กันเบ็ดกับเหยื่อ-คนขอทาน-เด็กเล็ก ๆ-ส้ม-สงสาร-ปลา ” ให้นักเรียนช่วยกันคิดแล้วเขียนเรื่องเล่าสั้น ๆ ที่มีคำเหล่านี้ทั้งหมดอยู่ในเรื่อง

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการฝึกจิตภาวนาสมาธิ และการทำสิ่งดี ๆ ให้กับผู้อื่น แม้เป็นเพียงสิ่งเล็กน้อย แต่ก็ยังเป็นบ่อเกิดแห่งคุณค่าที่ยิ่งใหญ่
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูถึงการกระทำสิ่งดี ๆ ที่ตนเคยกระทำต่อผู้อื่น

แค่ฟางเส้นเดียว

หมู่บ้านเล็ก ๆ ในชนบทแห่งหนึ่ง มีชาวบ้านคนหนึ่งเป็นคนน่ารักและมีนิสัยโอบอ้อมอารี วันหนึ่งในขณะที่เขาเดินกลับบ้าน เขาเดินสะดุดก้อนหินล้มลง เขาคว้าเศษฟางเส้นเล็ก ๆ ดัดมือมาเส้นหนึ่ง เขาเดินทางเรื่อย ๆ พลันเหลือบไปเห็นแมลงปอสีส้มสวยงาม เขาจึงใช้ฟางเส้นนั้นจับแมลงปอ เมื่อเดินไปได้ครึ่งทางเขาพบแม่อู่นกหนึ่ง เด็กคนนั้นเมื่อเห็นแมลงปอสีสวย ก็อยากได้ ชาวบ้านซึ่งเป็นคนใจดีและรักเด็ก จึงมอบแมลงปอให้กับเด็ก และเพื่อตอบแทนความใจดีของเขา แม่ของเด็กชายคนนั้นจึงมอบส้มให้กับเขา สามผลเขาเดินทางต่อมาและพบพ่อค้าเร่คนหนึ่ง หน้าตาของพ่อค้าดูอึดโรยด้วยความกระหายน้ำ จนเกือบจะเป็นลม เขารู้สึกสงสารพ่อค้ามาก จึงมอบส้มทั้งสามผลให้พ่อค้าได้รับประทานเพื่อดับความกระหายน้ำ พ่อค้ารู้สึกประทับใจในน้ำใจของชาวบ้านมากจึงได้มอบผ้าให้กับเขาสามผืน เมื่อใกล้จะถึงบ้านเขาพบหญิงสาวแปลกหน้า แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าที่มีรอยปะไปทั่วตัว เขารู้สึกสงสารหญิงคนนั้นจึงมอบผ้าสามผืนที่เขาได้มาแก่หญิงผู้ยากจนคนนั้น เขาไม่ทราบว่าอันที่จริงแล้วหญิงสาวคนนั้นคือเจ้าหญิงที่ปลอมตัวมา เพื่อสืบหาคนที่มึ้น้ำใจดี จะได้ประทานรางวัลให้กับคน ๆ นั้น เจ้าหญิงได้ประทานเงินทองให้กับเขามากมาย ชายชาวบ้านำเงินนั้นมาซื้อที่ดินได้หลายแปลง และด้วยความใจกว้าง เขาแบ่งที่ดินให้กับทุก ๆ คนในหมู่บ้านได้ทำมาหากินด้วยความขยัน มันจึงเกิดผลผลิตมากมาย หมู่บ้านนี้จึงกลายเป็นหมู่บ้านที่ร่ำรวย และจุดเริ่มต้นแห่งความร่ำรวยนี้ก็มาจากฟางเส้นเดียว

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ทบทวนจิตภาวนาสมาธิและปฏิบัติ

ขั้นสอน

- ครูเล่าเรื่อง “นมแก้วเดียว”
- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้อื่นในสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่จะมีคุณค่ามากสำหรับผู้ได้รับการช่วยเหลือ
- ครูและนักเรียนร่วมกันสวดภาวนาสั้น ๆ เพื่อให้ทุกคนมีจิตใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ให้นักเรียนทบทวนว่า นักเรียนเคยช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการฝึกจิตภาวนาสมาธิ
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูถึงประสบการณ์ของต้นด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

นมแก้วเดียว

เมื่อเด็กน้อยเฮวาร์ด เคลลี เดินเร่ขายของตามบ้านเพื่อหวังเก็บเงินไว้เป็นทุนรอนสำหรับเรียนหนังสือพบว่าตัวเองมีเงินเหลือติดตัวเพียง 10 เซนต์ เขาเกิดความหิวขึ้นมา จึงตัดสินใจที่จะบากหน้าเดินไปขอขนมปังจากบ้านหลังถัดไป และแล้วเขารู้สึกประหม่นเมื่อมีอันต้องเผชิญกับสาวน้อยน่ารักที่ลุกขึ้นมาเปิดประตูบ้านจากที่ตั้งใจจะขอขนมปังกิน หนูน้อยเปลี่ยนใจขอเพียงแค่น้ำดื่ม เมื่อดูจากท่าทางอัน หิวโซของเด็กชาย หญิงสาวจึงยื่นนมให้แก้วหนึ่ง เด็กน้อยค่อย ๆ ดื่ม แล้วถามว่า “จะให้ผมจ่ายเงินเท่าไรดีครับ” “ไม่หรอกจ้ะ เธอไม่ต้องจ่ายฉันหรอก” สาวน้อยตอบ “คุณแม่สอนฉันเสมอว่า ไม่ให้รับเงินจากน้ำใจที่เราได้แสดงออกไปให้กับคนอื่น” “ถ้าอย่างนั้น ผมขอขอบคุณจากใจนะครับ” เขาตอบ เมื่อพ่อหนูเฮวาร์ด เคลลี เดินจากบ้านหลังนั้นไป เขารู้สึกว่าร่างกายมีกำลังวังชาขึ้น หากแต่ความเชื่อมั่นในพระเจ้าและในมนุษย์ก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย มิใช่ว่าก่อนหน้านี้ เขาจะรู้สึกหมดศรัทธา ในทั้งสองสิ่งนี้ไปแล้วก็ตาม กาลเวลาผ่านไปนานเท่าใดไม่ปรากฏ หญิงสาวผู้นั้นได้ล้มป่วยลง คุณหมอในโรงพยาบาลท้องถิ่นหมดหนทางจะเยียวยา จึงส่งเธอไปยังเมืองใหญ่ที่มีคุณหมอเฉพาะทางเพื่อรักษาโรคที่ไม่ค่อยได้พบเจอนี้ คุณหมอเฮวาร์ด เคลลีถูกเรียกตัวมาเพื่อให้คำปรึกษารายนี้ เมื่อเขาได้ยื่นชื่อเมืองที่ ผู้ป่วยถูกส่งมา คุณหมอก็รีบเดินตรงไปยังห้องพักของเธอ เขาพยายามหาหนทางที่ดีที่สุดเพื่อช่วยชีวิตเธอ คอยดูแลเอาใจใส่ผู้ป่วยรายนี้เป็นพิเศษ จนเธอหายดี แล้วคุณหมอขอให้ฝ่ายการเงินของโรงพยาบาลส่งใบเรียกเก็บเงินของผู้ป่วยรายนี้มาให้เขาพิจารณาอนุมัติ เขาเขียนอะไรสองสามตัวลงบนกระดาษนั้นแล้วฝากเจ้าหน้าที่ส่งผ่านไปยังผู้ป่วย เมื่อใบเรียกเก็บเงินมาถึงผู้ป่วย เธอรู้สึกกลัวด้วยมั่นใจว่าตัวเลขคงสูงมาก เธอเปิดดูข้อความในกระดาษเขียนว่า “จ่ายหมดแล้วด้วยนมหนึ่งแก้ว”

ตอนที่ 4

ขั้นนำ

- ทบทวนจิตภาวนาสมาธิและปฏิบัติ

ขั้นสอน

- ครูเล่าเรื่อง “ซูปก๊อห์น”
- ครูถามนักเรียนว่า ใครเคยให้สิ่งใดกับผู้อื่นบ้าง แล้วรู้สึกอย่างไร
- ให้นักเรียนเข้ากลุ่มและปรึกษากันว่า ยังมีใครบ้างที่รอการช่วยเหลือจากเราและเราจะช่วยเหลือเขาได้อย่างไร
- แต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการฝึกจิตภาวนาสมาธิและการแบ่งปันช่วยเหลือกันในสังคม
- นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครูหนึ่งว่าตนเองได้แบ่งปันช่วยเหลือกันในสังคมบ้างไหม

ซูปก้อนหิน

มีทหารคนหนึ่งกลับมาจากสงคราม เขาหิวโหย เพราะไม่ได้กินอาหารมาเป็นเวลาหลายวันเขาเคาะประตูบ้านต่าง ๆ ที่อยู่ในเมืองเพื่อขออาหาร แต่ไม่มีใครมีอะไรให้เขากินเลย

ครั้นแล้วเขาเห็นเด็ก ๆ กำลังเล่นอยู่ข้างน้ำพุ เขาจึงเข้าไปหาเด็ก ๆ เหล่านั้น เด็ก ๆ ถามว่า “คุณเป็นใคร” เขาตอบว่า “ผมเป็นทหาร ผมไปรบในสงคราม ผมหิวมาก จนสามารถกินซูปก้อนหินได้” เด็ก ๆ ถามว่า “ซูปก้อนหินคืออะไร” ทหารจึงถามว่า “มีใครมีกระทะก้นลึกใบใหญ่ ๆ และทัพพีบ้าง” เด็กหญิงคนหนึ่งตอบว่า “ที่บ้านของพวกเราไม่มีเยอะ หนูจะกลับไปเอามา” แล้วพวกเขาเอาน้ำจากบ่อน้ำพุมาใส่ในกระทะ เก็บรวบรวมก้อนหินนำไปล้างและใส่ลงในกระทะ พวกเขาช่วยก่อไฟและคนซูปในกระทะ จากนั้นไม่นานทหารก็กินซูป และพูดว่า “อืม อร่อยดี แต่ยังคงต้องใส่เกลือลงไปอีกหน่อย” เด็กชายคนหนึ่งตอบว่า “ที่บ้านของเรามีเกลือ ผมจะกลับไปเอา” ทหารคนนั้นในกระทะ และกล่าวว่า “อืม อร่อยมาก แต่ถ้าใส่เกลือลงไปจะยิ่งอร่อยมากขึ้น”

เด็กอีกคนหนึ่งบอกว่า “ที่บ้านผมมีเนื้อไก่ ผมจะกลับไปเอาเอง”

ทหารค่อย ๆ บอกเด็กทีละอย่างสองอย่างว่า ซูปก้อนหินต้องใส่อะไรบ้าง และเด็ก ๆ ก็นำขนมปัง ถั่ว มันฝรั่ง น้ำมัน แครอท จนในที่สุดทหารชิมซูปและบอกว่า “อืม นี่เป็นซูปก้อนหินที่มีรสชาติยอดเยี่ยมมาก ออกไปบอกทุก ๆ บ้านในเมือง และบอกทุก ๆ คนให้นำขามาใส่ซูปก้อนหินของพวกเรา ด้วยวิธีการนี้ในเมืองที่ทุกคนบอกว่าไม่มีอะไรกิน และที่ซึ่งทุกคนคิดถึงแต่ตนเอง ก็มีซูปแสนอร่อยกินทุกบ้าน

ทหารผู้นี้แสดงให้เห็นเด็ก ๆ ได้รู้จักการแบ่งปันในสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่พวกเขาแต่ละคนมี เพื่อทุกคนจะได้มีของอร่อย ๆ กินและมีความสุขร่วมกัน

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

5.1 เรื่องเล่า “แค่ฟางเส้นเดียว”

จากหนังสือ ”เราทุกคนต่างมีตะเกียง” เรียบเรียงโดยคุณพ่อเชษฐา ไชยเดชเรื่อง

5.2 เรื่องเล่า “นมแก้วเดียว”

จากหนังสือเรื่องเล่าคุณธรรม เรียบเรียงโดยคุณพ่อเชษฐา ไชยเดช

5.3 เรื่องเล่า “ซูปก้อนหิน”

จากหนังสือคุณธรรมและคุณค่า โดยแผนกคริสตศาสนธรรม อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

5.4 กระดาษ A4

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรม

6.2 สังเกตจากการตอบคำถาม

6.3 สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

1. ผลการเรียนรู้

มีมโนธรรม วิจารณญาณ ความกล้าหาญเชิงศีลธรรม และมีสติรอบคอบในการตัดสินใจเลือกกระทำหรือหลีกเลี่ยงการกระทำ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 นักเรียนสามารถบอกวิธีทำความดี และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีอย่างมีสติ และรอบคอบ

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 นักเรียนสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ดี และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีอย่างมีสติ และรอบคอบ

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

2.3.2 นักเรียนกล้าแสดงออกและยึดมั่นในการทำความดี

3. สาระสำคัญ

3.1 รู้จักแยกแยะสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ

3.2 บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

3.3 ความกล้าหาญเชิงศีลธรรม

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนดูรูปภาพ 5 รูป ดังนี้
 - การทำความเคารพ
 - เด็กอ่านหนังสือ
 - การทำบุญให้ทาน
 - ทิ้งขยะในที่รองรับ
 - เด็กทะเลาะกัน

ขั้นสอน

- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปภาพ โดยครูตั้งคำถามต่อไปนี้
 - การกระทำในรูปภาพใดที่นักเรียนควรปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติ เพราะเหตุใด
 - นักเรียนเคยมีประสบการณ์เหมือนกับรูปภาพที่ 1 – 5 หรือไม่อย่างไร

ขั้นสรุป

- ครูอธิบายเพิ่มเติมสรุปภาพแต่ละภาพที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ
- นักเรียนได้ไตร่ตรองเงียบๆ สักครูถึงประสบการณ์ของตนในการปฏิบัติสิ่งต่างๆ

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ทบทวนเรื่องที่สอนเกี่ยวกับรูปภาพทั้ง 5 รูป ที่ได้ดูในคาบเรียนที่ผ่านมา

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 – 6 คน ร่วมกันระดมพลังสมองหาสิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติในห้องเรียน
- นักเรียนร่วมกันเขียนผลงานลงในกระดาษชาร์ตอย่างบาง เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้ไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งถึงประสบการณ์ของตนในการปฏิบัติสิ่งที่ควรและไม่ควรปฏิบัติในห้องเรียน
- นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดเห็นที่เหมือนกัน และคัดเลือกนำมาเป็นข้อปฏิบัติร่วมกันของห้องเรียน

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- นักเรียนดูรูปภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บุคคลในดวงใจของฉัน ซึ่งพระองค์ท่านทรงเป็นบุคคลแบบอย่างที่ดีเสียสละตนเองเพื่อประชาชนทั้งประเทศ ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าพระจริยวัตรของพระองค์ท่านคืออะไร ให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิด
- ครูเขียนความคิดเห็นที่นักเรียนช่วยกันนำเสนอบนกระดาน

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนจับคู่กัน และทำใบงาน “บุคคลในดวงใจของฉัน”
- ครูชี้แจงแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมกับนักเรียน ว่าบุคคลในดวงใจที่นักเรียนเลือกนั้นอาจมีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตไปแล้วก็ได้ อาจเป็นบุคคลต่างๆ เช่น นักบุญ หรือบุคคลในอาชีพต่างๆ หรืออาจเป็นตัวละครในนิทาน นิยายก็ได้ แต่ต้องเป็นบุคคลที่มีความดีงาม เป็นแบบอย่างในชีวิตให้กับบุคคลอื่นได้

ขั้นสรุป

- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู้งถึงแนวทางการปฏิบัติในดวงใจของตน แล้วเสนอให้ครูเขียนขึ้นกระดานดำ
- ให้นักเรียนไปค้นคว้าในห้องสมุด หรือในอินเทอร์เน็ต และเตรียมนำเสนองานหน้าชั้นเรียนในคาบเรียนต่อไป

คาบที่ 4

ขั้นนำ

- นักเรียนแต่ละคู่ นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นสอน

- ให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากที่เพื่อนนำเสนอ
- หลังจากนักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกชิ้นก็ให้นักเรียนนำผลงานติดที่บอร์ดผลงาน

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนว่า คนดีควรมีสติรอบคอบ มีความรู้ลึกซึ้งพิศชอบชั่วดี (มีวิจารณญาณ) เลือกทำในสิ่งที่ดี หลีกเลี่ยงในสิ่งที่ไม่ดีได้อย่างมีเหตุผล ดังเช่นบุคคลในดวงใจของพวกเราทุกคน
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู้งหนึ่งถึงข้อปฏิบัติตนในการแสดงออกถึงลักษณะของคนดี และการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 รูปภาพในหลวง
- 5.2 รูปภาพพฤติกรรมดีและไม่ดี
- 5.3 ใบงานบุคคลในดวงใจ
- 5.4 ห้องสมุด
- 5.5 อินเทอร์เน็ต

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
- 6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น
- 6.3 ตรวจจากใบงาน

ใบงาน เรื่อง บุคคลในดวงใจของฉัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาชื่อบุคคลในดวงใจ หรือบุคคลตัวอย่างเขียนบรรยายเหตุผลที่น่ายกย่อง และระบุคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลนั้น พร้อมรูปภาพประกอบ

1. ชื่อบุคคลในดวงใจ

เหตุผลที่น่ายกย่อง

2. คุณค่าที่ได้รับ

3. ข้อตั้งใจที่ดีในการดำเนินชีวิต

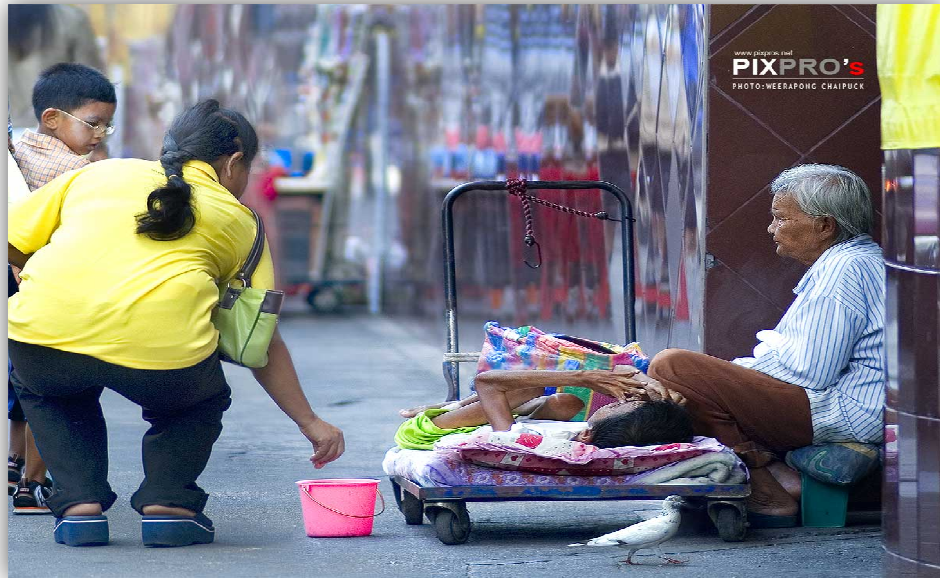
การทำความเคารพ

นักเรียนอ่านหนังสือ

ทำบุญให้ทาน

ทิ้งขยะในที่ที่รองรับ

คนทะเลาะกัน

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 วิเคราะห์แนวทางในการนำพระพรต่างๆที่ได้รับไปปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น
- 1.2 ยกตัวอย่างบุคคลที่นำพระพรต่างๆมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

- 2.1.1 ผู้เรียนวิเคราะห์แนวทางในการนำพระพรต่างๆที่ได้รับไปปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น
- 2.1.2 ผู้เรียนยกตัวอย่างบุคคลที่นำพระพรต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์

2.2 ด้านทักษะ

ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนโดยการนำพระพรต่างๆ ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

2.3 ด้านคุณลักษณะ

ผู้เรียนปฏิบัติตนตามแนวทางในพระพรต่างๆที่ได้รับ

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 การพัฒนาพระพรต่างๆที่ได้รับโดยการนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เช่น นักกีฬาที่มหาธิใช้พรสวรรค์ หรือพระพรที่ได้รับในการทำชื่อเสียงให้ประเทศชาติ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2 เรื่อง นักบุญผู้ร่าเริง

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูภาพและสนทนาเกี่ยวกับเกี่ยวกับชีวประวัติของคุณพ่อบอสโก เพื่อแนะนำให้นักเรียนได้รู้จักว่าคุณพ่อบอสโก คือใคร และมีความสำคัญอย่างไร

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 – 6 คน ให้แต่ละกลุ่มอ่านใบความรู้ เรื่องชีวประวัติของคุณพ่อบอสโก
- ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามจากใบงานคำถาม
- ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานของกลุ่ม
- ให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานเรื่อง “นักบุญผู้ร่าเริง”

ขั้นสรุป

- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ การนำพระพรต่างๆที่ได้รับ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
- ให้นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งว่า ตนเองมีพระพรพิเศษหรือพรสวรรค์อะไรบ้าง และได้ นำพระพรเหล่านั้นมาใช้เพื่อส่วนรวมอย่างไร

คาบที่ 3 เรื่อง สายธารแห่งพระพร

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูภาพ เกี่ยวกับพระอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ ของในหลวง

ขั้นสอน

- ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาจากภาพที่ได้ดู โดยเชื่อมโยงกับเรื่องพระพรต่างๆ ที่ได้รับและนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อร่วมกันระดมสมองทำผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) เกี่ยวกับพระอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ ของในหลวง และการนำพระพรต่างๆ ที่ในหลวงได้รับไปใช้เพื่อประเทศชาติ
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปข้อคิดจากคุณพ่อบอสโกที่ว่า “จงเร่ร่อนและทำความดี แล้วปล่อยให้นกกระจอกร้องเพลงของมันไป” (คุณพ่อบอสโก)
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการนำพระพรต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์
- ครูให้นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่ง โดยชี้แนะว่านักเรียนเคยมีประสบการณ์ที่แสดงถึงการนำพระพรที่ตนได้รับไปใช้กับเพื่อส่วนรวมอย่างไร

5. สื่ออุปกรณ์แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 ใบความรู้ชีวประวัติของ นักบุญยอห์นบอสโก
- 5.1.2 ใบงานคำถามประวัติคุณพ่อบอสโก
- 5.1.3 ใบงานเรื่อง “นักบุญผู้ร่าเริง”
- 5.1.4 ภาพเกี่ยวกับพระอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ ของในหลวง

5.2 แหล่งการเรียนรู้

- 5.2.1 ห้องสมุด
- 5.2.2 อินเทอร์เน็ต

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม
- 6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น
- 6.3 ตรวจใบงาน

ชีวประวัตินักบุญยอห์น บอสโก

มีชื่อเต็ม ๆ ว่า ยอห์น บอสโก เกิดเมื่อวันที่ 16 เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1815 (พ.ศ. 2358) ที่หมู่บ้านเล็ก ๆ ในแถบภาคเหนือ ของประเทศอิตาลี ที่ชื่อหมู่บ้านเบ็กกี บิดามารดาของท่านชื่อ นายฟรังซิส และนางมาร์เกริตา บอสโก ท่านทั้งสองเป็นชาวนาที่ยากจน หาเช้ากินค่ำ แต่เป็นคนซื่อตรง รักการงาน ขยันหมั่นเพียร มีความอดทนเป็นนิสัยและเอาใจใส่อย่างพิถีพิถันในการอบรม สั่งสอนบุตรซึ่งมีอยู่ด้วยกันสามคน คือ อันโตนิโอ, โยแซฟ และยอห์น บอสโก

ยอห์น บอสโก ต้องพบกับช่วงชีวิตอันขมขื่นของการเป็นเด็กกำพร้า เมื่ออายุได้เพียงสองขวบ นายฟรังซิส บิดาที่รักยิ่งก็ถึงแก่กรรม ทั้งบุตรชายสามคนให้อยู่ในการดูแลของมารดาโดยลำพังแต่เพียงผู้เดียว คุณแม่มาร์เกริตา ผู้เป็นมารดาได้พยายามอบรมสั่งสอนลูก ๆ ทั้งสามเป็นอย่างดี โดยสอนให้พวกเขามีความเคารพศรัทธาต่อพระเจ้า เป็นพลเมืองดีของชาติ ฝึกหัดให้ทำงานตั้งแต่เด็ก สอนให้เป็นคนที่มีรู้จักเสียสละและพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก

คืนหนึ่ง เมื่อยอห์นอายุได้ 9 ขวบ เขาได้พบกับความฝันที่แปลกประหลาด ในความฝันนั้นเขาพบว่าตนเองกำลังยืนอยู่ในทุ่งหญ้าอันกว้างใหญ่ เบื้องหน้ามีเด็ก ๆ จำนวนนับร้อยคนกำลังเล่นกันอย่างสนุกสนาน คึกคักตามประสาเด็ก บางคนด่ากันทะเลาะกัน ด้วยถ้อยคำอันหยาบคาย ยอห์นทนฟังคำด่าอันหยาบคายนั้นไม่ได้ จึงได้เข้าห้ามปรามและชกต่อยพวกเด็ก ๆ เหล่านั้นอย่างรุนแรง ทันใดนั้นมีบุรุษผู้หนึ่งปรากฏมา เรียกเขาเข้าไปหา และสั่งให้เขาเป็นผู้นำเด็กเหล่านั้น พร้อมกับสั่งสอนว่า เขาจะชนะใจของเด็กเหล่านั้นได้โดยอาศัยความรัก และความอ่อนหวาน ไม่ใช่ด้วยการใช้กำลังเข้าชกต่อยพวกเขา ยอห์นจึงถามบุรุษผู้นั้นว่าท่านเป็นใคร บุรุษผู้นั้นตอบว่า เราเป็นบุตรของผู้ที่แม่ของเธอได้สอนให้สาววันละสามครั้ง และเราจะมอบอาจารย์ให้แก่เธอ ทันใดนั้นยอห์นเห็นสุภาพสตรีผู้หนึ่งมาปรากฏอยู่ด้านหน้า แต่งกายด้วยชุดขาวล้วนบริสุทธิ์ สุภาพสตรีผู้นั้นจับมือของเขาด้วยความรักและความอ่อนโยน พลางกล่าวว่า มองดูเด็กเหล่านั้นซิ ยอห์นเบือนหน้ามองไปที่เด็ก ๆ เหล่านั้น แต่แทนที่จะเป็นเด็ก ๆ มากมายเช่นก่อน ยอห์นกลับเห็นมีแต่แพะ สุนัข แมว หมี และสัตว์ต่าง ๆ อยู่จำนวนมากมาย สุภาพสตรีผู้นั้นจึงกล่าวต่อไปว่า นี่แหละเป็นหน้าที่ของเธอก็จะต้องทำ เธอจงทำตนให้เป็นคนสุภาพ เข้มแข็งและอดทน สิ่งที่คุณเห็นเป็นสัตว์เหล่านี้ เธอจะต้องดูแลเขาให้ดี

เมื่ออายุ ได้ยี่สิบปี ยอห์นได้ตัดสินใจเข้าศึกษาในบ้านแรทท์กิเอรี เพื่อเริ่มศึกษาและเตรียมตัวในการเป็นพระสงฆ์อย่างเข้มข้นและจริงจัง 6 ปีให้หลัง ในเดือนมิถุนายนปี ค.ศ.1841 ยอห์น บอสโกก็ได้รับการบวชเป็นพระสงฆ์ที่กรุงตูริน เมื่อมีอายุได้ 26 ปี ใน ช่วงเวลานั้น เมืองตูรินเต็มไปด้วยแรงงานอพยพ ซึ่งส่วนมากเป็นเยาวชน พวกเขามีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อของอบายมุขต่างๆ และสิ่งที่จะเป็นจุดเปลี่ยนชีวิตของคุณพ่อบอสโกมากที่สุด ก็คือการได้เห็นชีวิตของเยาวชน หลังถูกกรงห้องขัง ท่านไม่อาจกลืนน้ำตาไว้ได้ เมื่อเห็นพลังในตัวเยาวชนต้องมอดดับลง เพราะความรุนแรงที่พวกเขาต้องเจอ แม้จะเป็นพฤติกรรมเพื่อการเอาชีวิตรอดก็ตามที คุณพ่อบอสโกคิดว่า ท่านจะต้องเป็นผู้ที่ช่วยพวกเขาให้พ้นจากสถานการณ์เช่นนี้

คุณพ่อบอสโก จึงริเริ่มที่จะรวมเยาวชนในวันอาทิตย์ เพื่ออบรมพวกเขา สร้างความตระหนักให้พวกเขาได้พบกับคุณค่าแห่งวัยเยาว์ที่เต็มไปด้วยความสนุก ร่าเริง และความหวัง ซึ่งพวกเขากำลังสูญเสียมันไปเพราะสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และขาดการอบรมด้านศาสนา แม้ว่าจะประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะปัญหาด้านสถานที่ แต่ด้วยความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะช่วยเหลือและอบรมเยาวชนที่อยู่ในสถานการณ์ เสี่ยงต่อการสูญเสียความงดงามแห่งวัยเยาว์ ในที่สุดท่านก็ได้จัดตั้งศูนย์เยาวชนแห่งแรกที่วัลด็อกโก กิจกรรมของคุณพ่อบอสโกเริ่มแผ่ขยายออกไปมากขึ้น เนื่องด้วยเยาวชนที่เข้ามาอาศัยคุณพ่อบอสโกเริ่มมีมากขึ้น ท่านจึงเริ่มที่จะตั้งโรงเรียนภาคค่ำ เป็นโรงเรียนสอนอาชีพสำหรับเยาวชนของท่าน เพื่อให้พวกเขาได้มีวิชาชีพติดตัว และจัดการหางานให้พวกเขาอีกด้วย

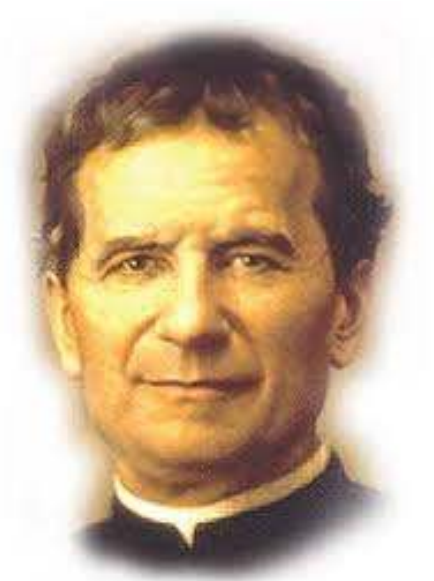
คุณพ่อบอสโกสามารถสร้างสีสันให้แก่ชีวิตขึ้นมาได้ และแพร่ความร่าเริงไปยังทุกคนที่อยู่รอบข้าง เราสามารถอ่านความยินดีของคุณพ่อได้ในสายตาเป็นประกายและลึกล้ำ ซึ่งในใบหน้าที่ยิ้มอยู่เป็นนิมิตและทรงเสน่ห์อย่างไม่มีวันเสื่อมเลือน ความร่าเริงนั้นยังแสดงออกมาในการพูดจาแทรกด้วยอารมณ์ขัน คุณพ่อมักจะพูดเสมอว่า “จงร่าเริงและทำความดี แล้วปล่อยให้นกกระจอกร้องเพลงของมันไป” วัยเด็กเป็นวัยที่สุดแต่ลมหายใจอันสดชื่นแห่งความสุข และสิ่งนี้คุณพ่อบอสโกเข้าใจดีตั้งแต่เมื่อครั้งคุณพ่อใช้การเล่นกลและกายกรรมเพื่อช่วยเพื่อนๆ ให้สนุกสนาน และช่วยให้พวกเขาเป็นคนดี

เมื่อเป็นนักเรียนอยู่ที่กิเอรี คุณพ่อได้ตั้ง **“กลุ่มร่าเริง”** โดยมีเป้าหมายให้ช่วยกันหลบหนีความเศร้าและมีความร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ อีกทั้งทำหน้าที่ในด้านการเรียนและการปฏิบัติศาสนกิจอย่างดีและครบถ้วน ต่อมาศูนย์เยาวชนและโรงเรียนของคุณพ่อแต่ละแห่งเป็นดัง **“กลุ่มร่าเริง”** โดยมีคุณพ่อเป็นผู้ส่งเสริมและให้ชีวิตชีวาด้วยคำพูดเชื้อเชิญว่า..... **“จงร่าเริงเสมอ”**.....

คุณพ่อเลโอเอง เขียนว่า “ไม่มีวันไหนที่จะ ผ่านไป โดยที่คุณพ่อบอสโกไม่ได้ทำหรือพูดอะไรให้ทุกคนได้หัวเราะสนุกสนานไม่ว่าจะใน การประชุม หรือการพูดกับเด็กนักเรียน หรือในเวลาที่มีเด็กๆ หรือชาวเลเซียนมารวมกลุ่มคุยกับคุณพ่อ ไม่ว่าจะในขณะที่เดินทางหรืออยู่ในบ้านหรือในวังพูดต่างๆคือทุกแห่งที่คุณพ่ออยู่”

แม้ว่าชีวิตของคุณพ่อจะเป็นดังการเป็นมรณสักขีเสียๆ แต่ใบหน้าของคุณพ่อนายแสงแห่งความยินดีเสมอ ยิ่งคุณพ่อต้องทุกข์ทรมานมากเท่าใด คุณพ่อยิ่งร่าเริงแจ่มใสมากเท่านั้น

คุณฟอบอสโกเป็นผู้ที่รักเยาวชน ท่านอบรมเยาวชนของท่านบนหลักของศาสนา เหตุผล และความรัก
ใจดี ท่านยอมทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งความดีของเยาวชน และนำวิญญาณของพวกเขาไปหาพระเจ้า

ใบงานเพื่อการเรียนรู้ที่ 1

คำถามประวัติคุณพ่อบอสโก

ชื่อนักเรียน นามสกุล ระดับชั้น

ผู้ตรวจทาน วันที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. คุณพ่อเป็นตัวอย่างแก่เราในเรื่องอะไรบ้าง
.....
.....
2. จากประวัติ คุณพ่อให้ข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องความร่ำรวยอย่างไรบ้าง
.....
.....
3. คุณพ่อบอสโกได้อบรมบรรดาเยาวชน และสร้างความตระหนักให้พวกเขาได้พบกับคุณค่าแห่งวัยเยาว์อย่างไร
.....
.....
4. ในช่วงเป็นนักเรียนอยู่ที่กิเอรี คุณพ่อบอสโกได้ตั้ง “**กลุ่มร่ำรวย**” โดยมีเป้าหมายเพื่อสิ่งใด
.....
.....
5. คุณพ่อบอสโกได้ใช้พระพรใดบ้างที่ได้รับจากพระเจ้า ในการรับใช้สังคม
.....
.....
6. คุณพ่อมีวิธีการปฏิบัติในการใช้พระพรที่ได้รับ เพื่อรับใช้เพื่อนมนุษย์ด้วยใจร่ำรวยเบิกบานอย่างไร
.....
.....
.....

ใบงานเพื่อการเรียนรู้ ที่ 2

เรื่อง “นักบุญผู้ร่าเริง”

คำชี้แจง จากประวัติคุณพ่อบอสโก ที่นักเรียนอ่าน ให้นักเรียนเลือกประโยชน์ที่นักเรียนชอบและประทับใจ และคิดว่าสามารถปฏิบัติได้ พร้อมทั้งเขียนเหตุผลประกอบ

ประโยชน์ที่ฉันชอบ

.....

.....

.....

.....

.....

ประโยชน์ที่ฉันประทับใจ

.....

.....

.....

.....

.....

ประโยชน์ที่เป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับความร่าเริง ที่นักเรียนคิดว่าสามารถปฏิบัติได้

.....

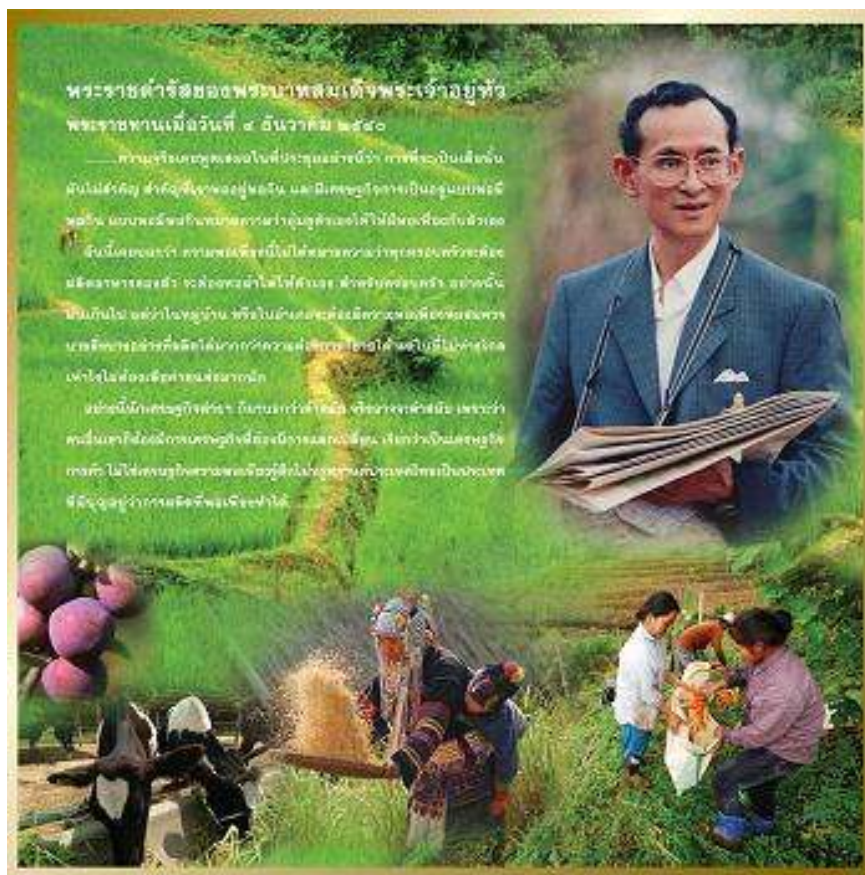
.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างภาพ พระอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ ของในหลวงที่ทรงทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 รู้และเข้าใจในการเลือก ใช้จ่าย กินอยู่ให้พอดีกับฐานะของตนเอง
- 1.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่สามารถเลือกใช้จ่ายได้อย่างฉลาด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 มีความรู้ในการเลือกซื้อสินค้า
 - 2.1.2 มีความรู้ในการอ่านฉลากสินค้า
 - 2.1.2 มีความรู้ในความสำคัญของผู้ผลิตสินค้า เช่น ปริมาณกับราคาสินค้า
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 วางแผนในการเลือกซื้อสินค้า
 - 2.2.2 มีทักษะในการเลือกซื้อสินค้าที่มีประโยชน์ และจำเป็นในการดำรงชีวิต
 - 2.2.3 ปฏิบัติตนเป็นผู้บริโภคที่รอบคอบใน การเลือกซื้อสินค้า
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 ตระหนักและเห็นคุณค่าของการเลือกซื้อสินค้า
 - 2.3.2 เกิดความภูมิใจในสินค้าที่ผลิตจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น

3. สารการเรียนรู้

“ชีวิตมีคุณค่า พึ่งพาเศรษฐกิจพอเพียง” ศึกษา ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสินค้าและบริการ บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 – 2 เรื่อง พอประมาณ

ขั้นนำ

- นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละเท่าๆ กันหยิบของ ของตนเองคนละ 2 อย่าง กำหนดราคา และนำไปแลกกับเพื่อน จากนั้นให้นำสิ่งของมารวมกัน และบวกราคาส่งของต่างๆ

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนนำสิ่งของที่ต่างๆ มาแสดงให้เห็นและบอกถึงประโยชน์ของสิ่งของแต่ละชนิด

- ครูสอนเรื่อง หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผลและหลักการมีภูมิคุ้มกันตาม เนื้อหาดังนี้
 - **หลักความพอประมาณ**
นักเรียนรู้จักการซื้อสินค้าต้องพอประมาณกับราคา คุณภาพของสินค้า และพอประมาณกับปริมาณของสินค้า และมีประโยชน์ในการบริโภค
 - **หลักความมีเหตุผล**
นักเรียนมีเหตุผลในการพิจารณาเลือกซื้อสินค้า ว่าจำเป็นในการที่จะใช้หรือบริโภคในชีวิตประจำวัน มากน้อยเพียงไร
 - **หลักการมีภูมิคุ้มกัน**
นักเรียนมีการวางแผนก่อนที่จะเป็นผู้ซื้อสินค้าโดยรู้จักอ่านส่วนประกอบของสินค้า วันผลิตสินค้า วันหมดอายุของสินค้า และประโยชน์ของสินค้า และรู้จักเปรียบเทียบราคาสินค้าหลาย ๆ ร้าน เพื่อมิให้ถูกหลอกในการซื้อสินค้าได้
 - **เงื่อนไขความรู้**
นักเรียนมีความรู้ในการเลือกซื้อสินค้าที่จำเป็น มีคุณภาพ ราคาเหมาะสมกับปริมาณ และไม่เลือกซื้อสินค้าตามโฆษณาชวนเชื่อ และต้องไม่เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนสรุปบทเรียนร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องของความพอเพียง
- นักเรียนได้ตรงรอยยิ้มๆ สักครูหนึ่งว่า นักเรียนมีวิธีใดบ้างที่จะฝึกฝนตนเองในเรื่องความประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย มีวินัยในตนเอง ในการซื้อสิ่งของต่างๆ

คาบที่ 3-4 เรื่อง พอเพียง และเพียงพอ

ขั้นนำ

- ครูซักถามนักเรียนว่า เมื่อตื่นนอนตอนเช้า ต้องทำอะไรบ้าง และต้องใช้สิ่งใดบ้างในการทำกิจกรรมนั้น ๆ ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงสินค้าจำเป็นที่จะต้องใช้ในการชีวิตประจำวัน

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างสินค้าที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน จาน ช้อน ส้อม แก้วน้ำ เป็นต้น แล้วครูซักถามนักเรียนว่าสินค้าเหล่านี้ นักเรียนจะเลือกซื้อต้องทำอะไรบ้าง
- นักเรียนฟังครูอธิบายความหมายของคำว่า สินค้า หมายถึง สิ่งของที่มีคุณค่าซึ่งบุคคลสามารถนำมาแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายกัน เราสามารถเก็บรวบรวมสินค้าไว้ได้ และสามารถถ่ายโอนไปให้ผู้อื่นได้ จากนั้น ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างสินค้าที่จำเป็นในการใช้ประจำวัน
- นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มๆ ละเท่า ๆ กัน
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันยกตัวอย่างสินค้าที่นักเรียนชอบมาคนละ 1 อย่าง แล้วเขียนแสดงเป็นแผนภูมิความสัมพันธ์ในการเลือกซื้อสินค้าและบริการลงในใบงานที่ 1 แผนภูมิความสัมพันธ์ในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ พร้อมกับการนำเสนอผลงานที่หน้าชั้น

- ให้นักเรียนสำรวจสิ่งของในบ้าน บันทึกผลลงในตารางใบงานที่ 2 สิ่งของในบ้านนั้นแล้วนำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปข้อคิดจากพระคัมภีร์ที่ว่า “จงให้ความอ่อนโยนของท่านทั้งหลายปรากฏแก่คนทั้งปวง” (ฟป 4:5)
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการเลือกซื้อสินค้าอย่างเหมาะสม
- นักเรียนได้รณรงค์เกี่ยวกับ สักครูหนึ่ง หาช้อต้งใจในการเลือกซื้อสินค้าหรือสิ่งของต่างๆ อย่างถูกต้อง และเหมาะสม เพื่อลดการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 ใบงานที่ 1 สำรวจสินค้า
- 5.1.2 ใบงานที่ 2 สินค้าและบริการในชุมชน
- 5.1.3 ใบงานที่ 3 การเลือกซื้อขนมตามหลักพอเพียง

5.2 แหล่งเรียนรู้

- 5.2.1 ห้องสมุด
- 5.2.2 อินเทอร์เน็ต
- 5.2.3 ห้องคำสอน
- 5.2.4 หนังสือพิมพ์
- 5.2.5 หนังสือเรียนสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมชั้น ป. 5

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
- 6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น
- 6.3 ตรวจจากใบงาน

ใบงานเพื่อการเรียนรู้
เรื่อง สำนวนสินค้า

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....ระดับชั้น.....

ผู้ตรวจทาน.....วันที่.....

คำชี้แจง สำนวนสินค้าตามรายการที่กำหนดให้ แล้วบันทึกผลลงในตาราง

รายการสินค้า	ยี่ห้อ	ปริมาณ	ราคา
ยาสีฟัน	๑		
	๒		
	๓		
แปรง	๑		
	๒		
	๓		
สบู่	๑		
	๒		
	๓		
นม	๑		
	๒		
	๓		
ผงซักฟอก	๑		
	๒		
	๓		
น้ำมันพืช	๑		
	๒		
	๓		

ใบงานเพื่อการเรียนรู้
เรื่อง สินค้าและบริการในชุมชน

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....ระดับชั้น.....

ผู้ตรวจทาน.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจสินค้าและบริการในชุมชนมาอย่างละ ๕ ชนิด แล้วจำแนกลงใน
ตาราง

สินค้าและบริการในชุมชน	
สินค้า	บริการ

ใบงานเพื่อการเรียนรู้
เรื่อง การเลือกซื้อขนมตามหลักพอเพียง

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....ระดับชั้น.....

ผู้ตรวจทาน.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างการเลือกซื้อขนมของนักเรียนในแต่ละวันมา 1 ตัวอย่างแล้วเขียน
แยกแยะความดีเข้าตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	ภูมิคุ้มกัน
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

การเลือกซื้อขนมในร้านค้าที่
โรงเรียน

เงื่อนไขความรู้	เงื่อนไขคุณธรรม
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 มีความรู้และความเข้าใจความหมายของการรักนวลสงวนตัว
- 1.2 เห็นคุณค่าความสำคัญของการรักนวลสงวนตัว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
ผู้เรียนอธิบายความหมายของการรักนวลสงวนตัว และคุณค่าความสำคัญของการรักนวลสงวนตัว
- 2.2 ด้านทักษะ
ผู้เรียนแสดงออกถึงการเป็นผู้รักนวลสงวนตัว
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นหญิงและเป็นชายของตน
 - 2.3.2 ผู้เรียนเป็นผู้รักนวลสงวนตัว

3. สารสำคัญ

การรักนวลสงวนตัว คือ การดูแลตัวเอง ทะนุถนอมไม่ปล่อยกายปล่อยใจที่จะมีสัมพันธ์ทางเพศกับชายใด จนกว่าจะถึงวัยอันสมควร ซึ่งเป็นการให้เกียรติ เป็นการเคารพศักดิ์ศรีตนเองและผู้อื่น เพราะร่างกายของแต่ละคนเป็นดังพระวิหารศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเป็นที่ประทับของพระเจ้า

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 เรื่อง รักในวัยเรียน (ใช้ 2 คาบ)

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูหนังสือเรื่อง “รักในวัยเรียน”

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คนกับเพื่อนที่นั่งใกล้ๆ เพื่อให้แต่ละกลุ่มได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม โดยใช้คำถามดังนี้
 - นักเรียนคิดเห็นอย่างไรกับพฤติกรรมของเพื่อนๆ ของตัวเองในเรื่อง
 - นักเรียนคิดอย่างไรกับการตัดสินใจของตัวเองในเรื่อง
 - สิ่งที่ทำให้เห็นคุณค่าของตัวเองในเรื่องคืออะไร
 - ข้อคิดที่ได้รับจากการดูหนังสือเรื่อง “รักในวัยเรียน” คืออะไร

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอสิ่งที่ได้จากการระดมสมองหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครูหนึ่งถึงผลการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ครูทบทวนสิ่งที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้นำเสนอไปเมื่อชั่วโมงก่อน

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิม เพื่อให้แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมสมองในการหาความหมายของคำว่า “การรักนวลสงวนตัว”
- ครูสุ่มตัวแทนของบางกลุ่มออกมาเฉลยคำตอบ และให้กลุ่มอื่นๆที่มีความคิดเห็นแตกต่างเสนอเพิ่มเติม โดยครูเป็นผู้เสริมคำตอบ

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของคำว่า รักนวลสงวนตัว
- ครูอ่านข้อความสั้นๆ จากพระคัมภีร์และอธิบายความหมาย “ท่านไม่รู้หรือว่า ร่างกายของท่านเป็นพระวิหารของพระจิตเจ้าผู้สถิตอยู่ในท่าน ท่านได้รับพระจิตนี้จากพระเจ้า ท่านจึงไม่เป็นเจ้าของของตนเอง..ดังนั้นจึงใช้ร่างกายของท่านถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าเถิด” (1คร.6 17:19-20) เป็นการสรุปข้อคิดความหมายของการรักนวลสงวนตัว
- นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครูโดยครูชี้แนะว่า.....ให้นักเรียนทบทวนดูซิว่าเท่าที่ผ่านมา มีพฤติกรรมใดของนักเรียนที่แสดงออกถึงการไม่รักนวลสงวนตัวหรือไม่ อย่างไร และควรปรับปรุงพัฒนาหรือไม่อย่างไร

คาบที่ 3 เรื่อง การรักนวลสงวนตัว

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูภาพที่เตรียมมา ซึ่งเกี่ยวกับ
 - ภาพการแต่งกายที่ล่อแหลม
 - ภาพการไปเที่ยวยามวิกาลสองต่อสองกับเพื่อนต่างเพศในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม
 - ภาพสาวสเก๊ยท์
 - ภาพถ่ายรูปโป๊ลงเน็ต
 - ภาพข้อความไม่สุภาพ
 - ภาพไม่ดีต่างๆ ของวัยรุ่นที่กระทำ

ขั้นตอน

- ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิม เพื่อระดมความคิดจากใบงานคำถามและจัดทำผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) ของกลุ่มในกระดาษโปสเตอร์สี ซึ่งมีคำถามดังต่อไปนี้
 - นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมใดในภาพเหล่านี้ที่แสดงถึงการไม่รักนวลสงวนตัว
 - การกระทำความผิดต่างๆ เหล่านี้ ทำให้นักเรียนดูมีคุณค่าหรือไม่อย่างไร
 - นักเรียนรู้สึกชื่นชม หรือมีความภาคภูมิใจกับบุคคลในภาพเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร
 - ผลเสียจากการทำพฤติกรรมดังภาพเหล่านี้มีอะไรบ้าง
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความคิดเห็นจากการทำผังมโนทัศน์ (Mind Mapping)

ขั้นสรุป

- ครูสรุปผลในภาพรวมจากผังมโนทัศน์ที่นักเรียนนำเสนอ
- ให้นักเรียนได้ตรงรอย่อยๆ สักครู่ ถึงพฤติกรรมต่างๆ คุณค่าของการกระทำนั้นๆ

คาบที่ 4 เรื่อง การรักนวลสงวนตัว

ขั้นนำ

- ครูทบทวนการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละกลุ่มโดยรวมจากคาบเรียนที่แล้ว โดยเชื่อมโยงให้นักเรียนมองเห็นถึงผลดีและผลเสียจากพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ได้เรียนมา พร้อมทั้งยกตัวอย่าง และเปิดโอกาสให้นักเรียนกับนักเรียนและนักเรียนกับ ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์จากเคยพบเห็น หรือซักถามข้อสงสัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนทบทที่ค่อนข้างเป็นเรื่องละเอียดอ่อน

ขั้นตอน

- ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่องความหมายของคำว่า “การรักนวลสงวนตัว” และ “พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการไม่รักนวลสงวนตัว”

ขั้นสรุป

- ครูสรุปสาระด้วยข้อคิดที่ว่า “ท่านไม่รู้หรือว่า ร่างกายของท่านเป็นพระวิหารของพระจิตเจ้าผู้สถิตอยู่ในท่าน ท่านได้รับพระจิตนี้จากพระเจ้า ท่านจึงไม่เป็นเจ้าของของตนเอง.. ดังนั้นจงใช้ร่างกายของท่านถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าเถิด (1คร 6 :19-20)
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของคำว่า “รักนวลสงวนตัว” และยกตัวอย่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการไม่รักนวลสงวนตัว
- นักเรียนได้ตรงรอย่อยๆ สักครู่หนึ่ง โดยครูให้คำชี้แนะว่า ให้นักเรียนทบทวนว่าตัวเองหรือเพื่อนๆ ที่อยู่รอบข้างมีใครบ้างหรือไม่ ที่มีพฤติกรรมน่าเป็นห่วงเกี่ยวกับเรื่องนี้ และนักเรียนควรทำอย่างไร

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่ออุปกรณ์

5.1.1 หนังสือเรื่อง “รักในวัยเรียน” จาก YouTube

5.1.2 กระดาษโปสเตอร์สำหรับแต่ละกลุ่ม

5.1.3 ปากกาเคมี 2 หัว

5.1.4 ใบงานคำถาม(คาบ 3) เพื่อระดมความคิดทำผังมโนทัศน์ (Mind Mapping)

5.1.5 ภาพประกอบเรื่อง “รักนวลสงวนตัว”

- การแต่งกายที่ล่อแหลม
- การไปเที่ยวยามวิกาลสองต่อสองกับเพื่อนต่างเพศในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม
- ภาพสาวสก็อตต์
- ถ่ายรูปโป๊ลงเน็ต
- ข้อความไม่สุภาพ
- ภาพที่ไม่ดีต่างๆ ของวัยรุ่นที่กระทำ

5.2 แหล่งเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 อินเทอร์เน็ต

5.2.3 หนังสือพิมพ์

5.2.4 นิตยสารต่างๆ

6. วัดและประเมินผล

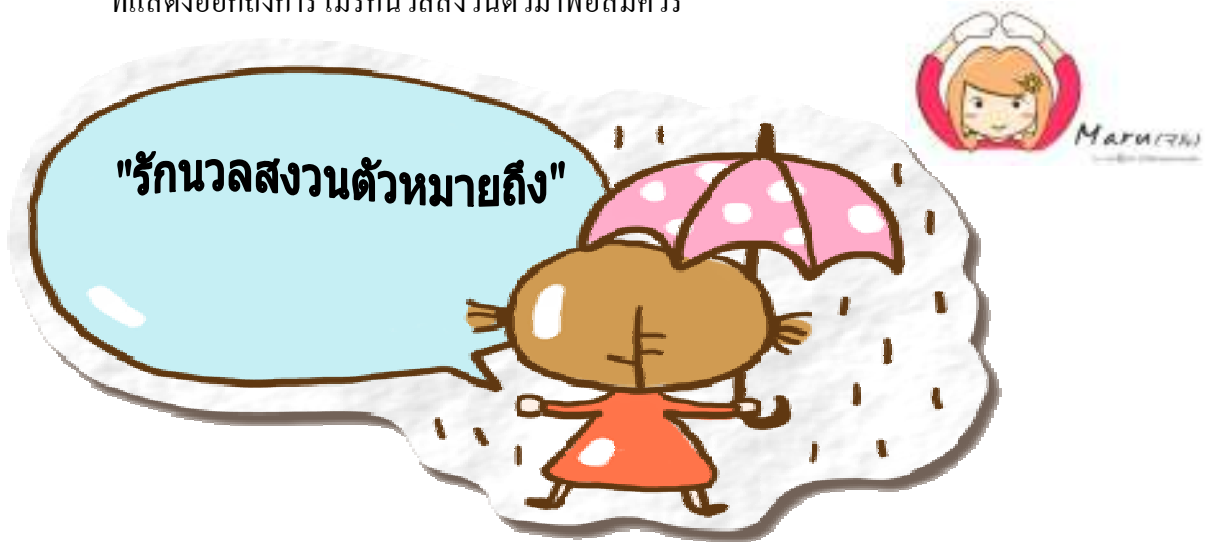
6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม

6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น

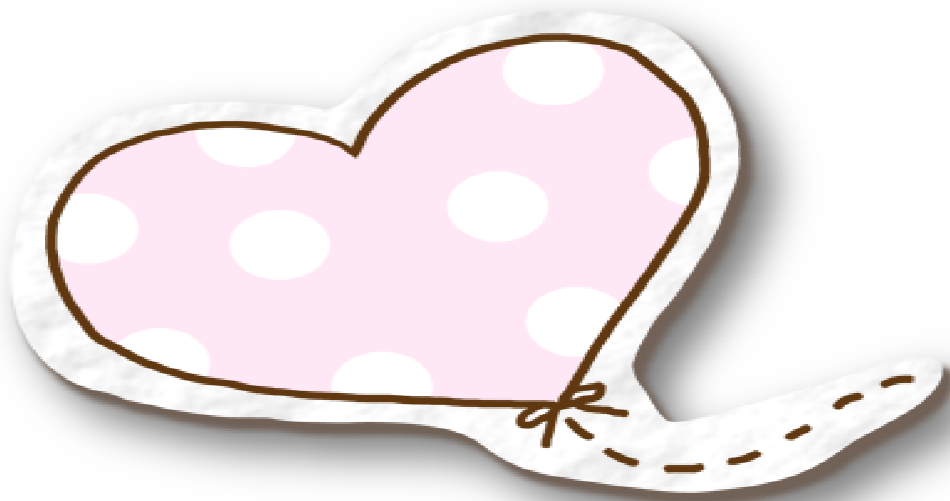
6.3 ตรวจจากใบงาน

ใบงานเพื่อการเรียนรู้
เรื่อง ปักดอกไม้ในแจกัน (คาบที่ 4)

คำสั่ง ให้นักเรียนสรุปความหมายของคำว่า “การรักนวลสงวนตัว” และยกตัวอย่างพฤติกรรม
ที่แสดงออกถึงการไม่รักนวลสงวนตัวมาพอสมควร

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการไม่รักนวลสงวนตัว

ใบงานเพื่อการเรียนรู้
เรื่อง ปักดอกไม้ในแจกัน

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....ระดับชั้น.....

ผู้ตรวจทาน.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามจากคำถามในใบงานที่ครูแจกให้ และนำคำตอบที่ได้มาทำ Mind Map ลงในกระดาษโปสเตอร์สีที่ครูแจกให้ ซึ่งมีคำถามดังต่อไปนี้

- นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมใดในภาพเหล่านี้ที่แสดงถึงการไม่รักนวลสงวนตัว
- การกระทำความผิดต่างๆ ที่นักเรียนได้ดู มีผลต่อนักเรียนอย่างไร
- นักเรียนรู้สึกชื่นชม หรือมีความภาคภูมิใจกับบุคคลในภาพเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร
- ผลเสียจากการทำพฤติกรรมดังภาพเหล่านี้มีอะไรบ้าง

ภาพประกอบการสอนสำหรับครู
เรื่อง ปักดอกไม้ในแจกัน (คาบที่ 3)

- ภาพถ่ายรูปโป๊ลงเน็ต

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 สืบค้นและนำเสนอข้อมูลของบุคคลที่ประสบความสำเร็จจากการดำเนินชีวิตด้วยความซื่อสัตย์และซื่อตรง
- 1.2 อภิปรายแนวทางในการฝึกปฏิบัติตนเพื่อเป็นคนซื่อสัตย์และซื่อตรง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับบุคคลที่ประสบความสำเร็จจากการดำเนินชีวิตด้วยความซื่อสัตย์และซื่อตรง
 - 2.1.2 ผู้เรียนแนวทางในการฝึกปฏิบัติตนเพื่อเป็นคนซื่อสัตย์และซื่อตรง
- 2.2 ด้านทักษะ
ผู้เรียนนำแนวทางการปฏิบัติตนเรื่องความซื่อสัตย์ของบุคคลที่ประสบความสำเร็จมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

3. สารสำคัญ

บุคคลผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยการยึดหลักของการปฏิบัติความซื่อสัตย์และซื่อตรงนั้นมิใช่เรื่องง่าย แต่เขาต้องทำการศึกษา ทำความเข้าใจ และมุ่งมั่นอย่างแท้จริงทั้งความคิดและการกระทำ มิใช่เพียงแค่ “ซื่อสัตย์” จากลมปากเท่านั้น เขาต้องริเริ่มจากเรื่องเล็กน้อย ด้วยการซื่อสัตย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง กล้าปฏิเสธผลประโยชน์ที่เกิดจากความไม่ถูกต้อง และที่สุดความซื่อสัตย์จะส่งผลให้เขาเกิดความสุข สงบ และความสำเร็จอย่างยั่งยืน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-3 เรื่อง ประดับไว้ในโลกา

ขั้นนำ

- ครูเล่าบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยการยึดหลักของความซื่อสัตย์และซื่อตรงให้นักเรียนฟัง 1 ตัวอย่าง

ขั้นตอน

- ครูให้นักเรียนจับฉลากเพื่อแบ่งกลุ่มๆ ละ 8-10 คน ให้นักเรียนเข้ากลุ่มเพื่อประชุมแบ่งงานกันรับผิดชอบ โดยมีการเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้า และเลขของกลุ่ม มีการจดบันทึกอย่างเป็นหลักฐานในการประชุมทุกครั้ง
- ครูมอบหมายงาน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปสืบค้นเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ประสบความสำเร็จจากการดำเนินชีวิตด้วยความซื่อสัตย์และซื่อตรง และแนวทางในการฝึกปฏิบัติตน เพื่อให้เป็นคนซื่อสัตย์และซื่อตรงของบุคคลดังกล่าว เพื่อมาจัดทำบอร์ดความรู้บริเวณใต้ตึกอาคารเรียน โดยใช้หัวข้องานว่า วัน “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” โดยเนื้อที่บนบอร์ด ที่ครูเตรียมไว้ให้ หนึ่งบอร์ดต่อหนึ่งกลุ่ม พร้อมทั้งจัดรายชื่อผู้จัดทำทั้งกลุ่มที่บอร์ดด้วยอย่างเรียบร้อยและสวยงาม เพื่อให้คณะกรรมการได้ตรวจและให้คะแนนเป็นอันดับต่อไป
- ครูอธิบายวิธีการประชุมและการบันทึกการประชุม เพื่อให้นักเรียนลองทำดู
- เมื่อบอร์ดเสร็จเรียบร้อย ครูนัดแนะกับนักเรียนเพื่อให้ตัวแทนนักเรียนได้ชี้แจงบริเวณหน้าเสาธงเชิญชวนให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม วัน “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” โดยช่วงเช้าที่หน้าเสาธงจะมีการมอบรางวัลแก่กลุ่มที่ชนะการแข่งขันจัดบอร์ด และพักเที่ยงของวันงาน ตามแต่ละบอร์ดจะมีการแข่งขันตอบคำถาม ซึ่งดำเนินการโดยผู้จัดทำบอร์ดทุกคน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปแนวทางในการฝึกปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นคนซื่อสัตย์และซื่อตรง จากประวัติของบุคคลต่างๆ ที่นักเรียนได้นำเสนอ
- ครูสรุปด้วยข้อคิดจากพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “...คนที่ไม่มีความสุจริต คนที่ไม่มีความ มั่นคง ชอบแต่ได้ง่ายไม่มีวันจะ สร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริตและความมุ่งมั่นเท่านั้น จึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณ เป็นประโยชน์แท้จริงได้สำเร็จ...”
- ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลงานที่ได้จัดทำร่วมกัน พร้อมทั้งสรุปข้อคิดที่ได้รับจากการทำงาน ปัญหา อุปสรรค สิ่งที่ต้องการปรับปรุงแก้ไข เสนอแนะเพื่องานครั้งต่อไป
- นักเรียนได้ตรงรอยยิ้มๆ สักครูหนึ่งว่า จากการทำงานร่วมกับเพื่อนๆ ครั้งนี้นักเรียนได้ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างไร ได้ซื่อสัตย์ต่อผู้ร่วมงานอย่างไร ที่สุดได้ซื่อสัตย์ต่อตนเองอย่างไร

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 ตัวอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยการยึดหลักในการปฏิบัติความซื่อสัตย์และซื่อตรง
- 5.1.2 วัสดุ-อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดทำบอร์ด และจัดงาน วัน “ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน”

5.2 แหล่งเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 อินเทอร์เน็ต

5.2.3 ห้องคำสอน

5.2.4 หนังสือพิมพ์

6. วัดและประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรม

6.2 สังเกตพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็น

6.3 การใช้วิจารณญาณในการตอบคำถาม

ตัวอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิต
ด้วยการยึดหลักในการปฏิบัติความซื่อสัตย์และซื่อตรง

คุณทรงศักดิ์ เตชอำมพร เกิดที่ตำบลโพธาราม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี เมื่อปี 2481 ในครอบครัวแต่เมื่อปัจจุบันมีอายุ 72 ปี เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียน เจียไ้ และได้ออกมาช่วยบิดามารดาทำงานค้าขายขนมหวานและขายบายมาขายหาหมีพะไลหา เลี้ยงน้องๆอีก 5 คน และช่วยสร้างฐานะให้ครอบครัวจนมีร้านขายของชำ ในที่สุดต่อมาได้ทำธุรกิจขายพลาสติกเพิ่ม โดยถือคติที่ว่า “ต้นกอนนอนที่หลัง” เจ้าอินต้นมาขายพลาสติก 6 โมงเช้า แต่คุณทรงศักดิ์กับน้องๆตื่นมาจัดของตั้งแต่ตี 3 ครั้ง และรอจนกระทั่งคู่แข่งเก็บของหมดแล้วจึงค่อยเลิกตอนเที่ยงคืน พี่น้องช่วยกันถึงแม้จะเหนื่อยสาวยตัวแทบขาดผลัดกันนอนคนละไม่กี่ชั่วโมง แต่ก็ไม่ย่อท้อช่วยกันทำมาหากินจนกระทั่งร้านขายของชำกลายเป็นอันดับ 1 ในโพธาราม และธุรกิจพลาสติกก็กลายเป็นเจ้าใหญ่ที่สุดจนคู่แข่งต้องมารับปลาไปขายเปลี่ยน สภาพจากคู่แข่งมาเป็นคู่ค้า

ด้วยความที่เป็นคนขยันทำมาหากินสามารถนำพาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งจึงเป็นที่ชื่นชมของคนในอำเภอโพธาราม เมื่อน้องๆเติบโตพอที่จะสานงานต่อไปได้อย่างสมบูรณ์แล้ว คุณทรงศักดิ์ก็ได้ สมรสกับ คุณชลธิชา เตชอำมพร และย้ายไปอยู่กับครอบครัวของคุณชลธิชา มีบุตรธิดารวม 5 คน คุณทรงศักดิ์และคุณชลธิชาได้เริ่มทำธุรกิจด้วยเงินทุนเพียง 30,000 บาท โดยได้ติดต่อนำของได้มาขาย จำพวก กะปิ และปลาเค็ม โดยยึดหลักตามคำสอนของคุณพ่อตาที่ว่า “ถ้าฟ้าไม่ขาด ลูกไม่เก่ง” หมายความว่า ถ้าจะริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆย่อมต้องมีความเสี่ยงจากการเสียหายบ้าง หากมันแตกแล้วไม่กล้าทำ จะไม่มีวันรู้ว่าสิ่งที่เราคิดจะสามารถประสบความสำเร็จได้หรือไม่

ซึ่งต่อมาก็ได้ทำธุรกิจ โดยเป็นผู้ริเริ่มนำแก๊สหุงต้ม และเตาแก๊สเข้ามาขาย โดยเป็นตัวแทนจำหน่ายแก๊สเอสโซ่ ชื่อร้านแต่ให้เสียงแก๊ส เป็นรายแรกของอำเภอโพธาราม ในปี 2507 ซึ่งกิจการก็ดีขึ้นเรื่อยๆจนประสบความสำเร็จอย่างงดงาม เมื่อประสบผลสำเร็จจากการจำหน่ายแก๊สหุงต้มแล้วจึงเริ่มนำของปามาขายจำพวก หอย และ น้ำมันยาง และด้วยกลยุทธ์และการมองการณ์ไกลที่เหนือชั้นทำให้คุณทรงศักดิ์เป็นผู้ค้า ส่งหอยรายใหญ่ที่ส่งไปทั่วประเทศ

จากประสบการณ์ในการค้าบวกกับความเชื่อมั่นในคำสอนที่ว่าให้ “กล้าคิด กล้าทำ” คุณทรงศักดิ์และคุณชลธิชา ก็ได้ขยายเขตแดนธุรกิจโดยนำเครื่องใช้ไฟฟ้ามาขายโดยจดทะเบียนเป็น บริษัทในปี 2518 โดยใช้ชื่อว่า บริษัท เตชอำมพรพาณิชย์ จำกัด ซึ่งก็ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

ต่อมาก็ได้ทำธุรกิจเป็นตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์ยี่ห้อ ฮอนด้า ในปี 2520 และประสบความสำเร็จอย่างสูงเช่นเคย จากนั้นจึงได้เป็นตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์ ยามาฮ่า ซูซูกิ และคาวาซากิ และรถยนต์ฟอร์ด ซึ่งก็ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากเช่นกัน โดยปัจจุบันมีการขยายสาขาอย่างต่อเนื่องทุกปี

นอกจากจะเป็นที่พึ่ง ที่ยึดเหนี่ยว และเป็นหลักให้กับน้องๆ แล้ว คุณทรงศักดิ์ ก็ยังเป็นคุณพ่อที่ดูแลเอาใจใส่ลูกๆ เป็นอย่างดี สร้างรากฐานให้กับครอบครัวทั้งในด้านธุรกิจ เพื่อให้ครอบครัวมีความมั่นคง และสั่งสอนอบรมลูกๆ ทุกคนให้มีความขยันหมั่นเพียร คุณทรงศักดิ์ฝึกลูกๆ ทุกคนให้เป็นคนเก่ง เข้มแข็ง อดทน อยู่ได้ทุกที่ช่วยเหลือตัวเองได้ และสอนให้ลูกๆ ทุกคนเป็นตัวของตัวเอง ให้อิสระลูกๆ ในเรื่องความคิดและการตัดสินใจ และสอนหลักในการทำธุรกิจเพื่อสามารถสานต่อธุรกิจจากคุณพ่อได้ โดยจะยึดหลักในคุณธรรมและจรรยาบรรณในการทำธุรกิจ ให้มีความซื่อสัตย์และจริงใจกับลูกค้า และวางแผนสร้างอาชีพให้กับอนาคตของลูกๆ ทุกคน นอกจากด้านธุรกิจแล้ว คุณทรงศักดิ์ ยังสนใจในเรื่องสุขภาพ และชีวิตความเป็นอยู่ ของลูกๆ ทุกคน ถึงแม้จะมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีแล้ว คุณทรงศักดิ์ ก็ไม่ได้ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย ยังเป็นคนประหยัด มัธยัสถ์ อยู่อย่างกินง่าย ซึ่งคุณสมบัตินี้ คุณทรงศักดิ์ ก็ได้ปลูกฝังลูกๆ ทุกคนด้วยเช่นกัน

ในด้านสังคม คุณทรงศักดิ์ ได้รับเลือกเป็นประธานมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาโรงเรียนเจ็ยไ้ และประธานมูลนิธิเม่งจินตัว คุณทรงศักดิ์ ได้ทำหน้าที่อย่างเต็มกำลังกายกำลังใจและกำลังทรัพย์ ช่วยพัฒนาโรงเรียนเจ็ยไ้ และมูลนิธิเป็นอย่างดี โดยสมาชิกในมูลนิธิให้การยอมรับและยกย่อง

คุณทรงศักดิ์ เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับองค์การศาสนา เป็นผู้ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันดี นับถือศาสนาพุทธ และยึดหลักธรรมคำสอนของศาสนา คุณทรงศักดิ์เป็นผู้มีจริยธรรมอันดีทั้งในสังคม และการประกอบอาชีพ มีความซื่อสัตย์ โอบอ้อมอารี ต่อผู้คนทั่วไป ไม่ดูถูกคน ให้ความช่วยเหลือกิจกรรมเพื่อสังคมมาโดยตลอด

คุณทรงศักดิ์ เป็นผู้ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรม และองค์กรทางสังคมมาโดยตลอดทั้งกำลังแรง และกำลังทรัพย์ โดยไม่หวังผลตอบแทน หวังเพียงตอบแทนสังคมที่อยู่อาศัยให้คนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยตำแหน่งทางสังคมมีดังนี้

1. ประธานมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาโรงเรียนเจ็ยไ้
2. ประธานมูลนิธิเม่งจินตัว
3. ที่ปรึกษาวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม
4. ที่ปรึกษาโรงเรียนโพธารามพัฒนาเสนา
5. ที่ปรึกษาโรงพยาบาลโพธาราม

6. ที่ปรึกษาสำนักงานที่ดินโพธาราม

จากความคิดที่คุณทรงศักดิ์ เตชอำพร ได้สั่งสมมาตลอดระยะเวลา 72 ปี ทำให้นอกจากจะได้รับความรัก ความนับถือ และความไว้วางใจจากคนในสังคมแล้ว ในปี 2549 คุณทรงศักดิ์ยังได้รับเลือกจาก กระทรวงพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้ได้รับรางวัลอันทรงเกียรติ นั่นคือรางวัล “ต้นแบบคนดีศรีแผ่นดิน” ซึ่งเป็น รางวัลสำหรับบุคคลต้นแบบที่พึงประสงค์ เป็นแบบอย่างในการทำมาดีของสังคม มีภาวะผู้นำ มีศักยภาพในการสร้างกระแสการพัฒนาคนและสังคมให้เป็นคนดีศรีแผ่นดิน นับเป็นความภาคภูมิใจมาสู่ครอบครัวและวงศ์ ตระกูลเป็นอย่างยิ่ง

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1. รู้และเข้าใจความหมายและนิยามของอิสรภาพและพึ่งพาตนเองได้ในสังคม
- 1.2. บอกรูปแบบและขอบเขตของอิสรภาพและการพึ่งพาตนเองได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

นักเรียนสามารถอธิบายความหมายคำว่า “อิสรภาพ” และคำว่า “การพึ่งพาตนเอง” รู้เข้าใจ ขอบเขตของอิสรภาพในแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมและถูกต้อง เคารพรับผิดชอบโดยการปฏิบัติตนในการใช้อิสรภาพที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งกับตนเองและผู้อื่น อีกทั้งสามารถวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย ของการใช้อิสรภาพในสังคมเพื่อประเทศชาติ บอกแนวทางความสำเร็จในชีวิตจากการพึ่งพาตนเองของบุคคลตัวอย่างตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสำเร็จจากการพึ่งพาตนเอง

2.2 ด้านทักษะ

นักเรียนสามารถประพุดติตนเป็นผู้ที่รู้จักการใช้อิสรภาพในทางที่ถูกต้องในสังคมได้และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

2.3 ด้านคุณลักษณะ

นักเรียนรู้จักการใช้อิสรภาพในทางที่ถูกต้องในสังคมและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเกิดความสามัคคีกัน ในสังคม เช่น โรงเรียน ชุมชนที่อาศัยอยู่ เป็นต้น

3. สาระการเรียนรู้

“อิสรภาพ” และ “การพึ่งพาตนเอง” ที่อยู่ในขอบเขตของอิสรภาพในแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมและถูกต้อง เคารพรับผิดชอบโดยการปฏิบัติตนในการใช้อิสรภาพที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งกับตนเองและผู้อื่น ทำให้คนในสังคมและประเทศชาติอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความเจริญ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 เรื่อง นิทานของฉัน

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนออกมาเลือกภาพที่ครูเตรียมไว้ เช่น ภาพคน สัตว์ สิ่งของ ฯลฯ คนละ 1 ภาพ

ขั้นตอน

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-8 คน นำภาพที่แต่ละคนได้รับมาแต่งเป็นนิทานเกี่ยวกับรูปแบบและขอบเขตของอิสรภาพ
- ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานของกลุ่ม
- ครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่องรูปแบบและขอบเขตของอิสรภาพโดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาของนิทาน

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดในมุมมองเรื่องของอิสรภาพ จากนิทานที่นักเรียนนำเสนอ
- ครูสรุปความหมายของ อิสรภาพ ว่า “อิสรภาพ” (Freedom) มีความหมายตาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ความเป็นใหญ่, ความเป็นไทแก่ตัว , การปกครองตนเอง และอีกความหมายหนึ่งของ อิสรภาพ ก็คือ สภาวะที่เป็นอิสระ (นั่นคือ ไม่ถูกจำกัด ไม่ถูกกักขังหรือถูกตีตรวน) ของ-ชาว รุสโซ นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ได้ยืนยันว่าสภาวะที่เป็นอิสระ นั้น เป็นสิ่งที่ติดมากับความเป็นมนุษย์ เป็นหน้าที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการมีวิญญาณและร่างกาย ผลสืบเนื่องก็คือการปฏิสัมพันธ์ต่อมาหลังจากการเกิด ล้วนแต่เป็นการสูญเสียความเป็นอิสรภาพไป ไม่ว่าจะเป็นทั้งด้วยความสมัครใจและไม่สมัครใจ ฉะนั้นอิสรภาพจึงเป็นสิ่งที่คนทุกคนใฝ่ฝันที่จะได้รับ
- นักเรียนใคร่ครวญเกี่ยวกับ สักครูหนึ่งเกี่ยวกับอิสรภาพที่จะเติบโตและพัฒนาตนเองไปในทางที่สร้างสรรค์

คาบที่ 2 เรื่อง ก้าวเดินสู่อิสรภาพ

ขั้นนำ

- ครูทบทวนเรื่อง ความหมายของอิสรภาพ
- ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างว่านักเรียนเคยรู้จัก รูปแบบของอิสรภาพด้านใดบ้างอะไรบ้าง ตัวอย่างเช่น อิสรภาพทางความคิด อิสรภาพทางปัญญา อิสรภาพในการตัดสินใจเลือก ฯลฯ เป็นต้น

ขั้นตอน

- ครูถามนักเรียนว่า ขอบเขตของอิสรภาพอยู่ที่ไหนและทำอะไรจึงจะได้พบกับอิสรภาพที่ต้องการ เช่น อยากไปเที่ยวแต่ ผู้ปกครองไม่ให้ไป ทำให้เขาขาดอิสรภาพในการใช้ชีวิต แล้วเราจะแก้ไขอย่างไร เป็นต้น
- ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ก้าวเดินสู่อิสรภาพ หลังจากนั้นครูก็ถามผู้เรียนว่าได้อะไรจากการศึกษาใบความรู้บ้าง
- นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในใบงาน เกี่ยวกับ ก้าวเดินสู่อิสรภาพและขอบเขตของอิสรภาพ

ขั้นสรุป

- ครูสุ่มนักเรียนออกมาแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับ ก้าวเดินสู่อิสรภาพและขอบเขตของอิสรภาพ ที่ตนเองได้ทำในใบงาน
- ครูสรุปเรื่อง รูปแบบและขอบเขตของอิสรภาพ ในสังคมปัจจุบัน ว่า ในการเราจะพบกับอิสรภาพที่เราต้องการจำเป็นต้องมีปัจจัยหลาย ๆ อย่างมาประกอบกันทั้งด้านเพศ วัย ฐานะทางสังคม และการที่เราจะพบกับอิสรภาพนั้นต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่สังคมกำหนดไว้ มิฉะนั้นจะทำให้เราใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ไม่ดีเท่าที่ควรและมีความสุขในการใช้ชีวิต
- นักเรียนใคร่ครวญเกี่ยวกับ สักครูหนึ่งถึงการใช้อิสรภาพของตนเองในโรงเรียน

คาบ 3-4 เรื่อง อิสรภาพรอบตัวฉัน

ขั้นนำ

- ครูทบทวนเรื่อง การพึ่งตนเองในสังคมและการปฏิบัติตนในการใช้อิสรภาพในสังคม

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นว่า ถ้าครูให้นักเรียนมีอิสรภาพเต็มที่ใน 1 วัน นักเรียนต้องการจะทำอะไรบ้าง คนละ 1 ข้อ
- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 8-10 คน เขียนอิสรภาพของแต่ละคนลงในกระดาษที่ครูแจกให้พร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน ว่าภายใน 1 วัน แต่ละคนสามารถใช้อิสรภาพตามที่ตนเองคาดหมายไว้หรือไม่ อย่างไร และเกิดอะไรขึ้นกับการใช้อิสรภาพนั้น
- ครูให้แต่ละกลุ่มแยกแยะอิสรภาพที่ถูกต้องเหมาะสมและอิสรภาพที่เกินขอบเขต
- ครูสุ่มให้ 1-2 กลุ่มนำเสนอ กลุ่มที่เหลือเพิ่มเติมส่วนที่มีความคิดเห็นแตกต่างออกไป

ขั้นสรุป

- ครูสรุปข้อคิดจากพระคัมภีร์ที่ว่า “พระเจ้าทรงเรียกท่านให้มารับอิสรภาพ ขอเพียงแต่อย่าใช้อิสรภาพนั้นเป็นข้อแก้ตัวที่จะทำตามใจตนแต่จงรับใช้ซึ่งกันและกันด้วยความรัก (กท 5:13)”
- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการใช้อิสรภาพที่เกินขอบเขต
- นักเรียนใคร่ครวญเกี่ยวกับ สักครูหนึ่งเกี่ยวกับการใช้อิสรภาพที่เกินขอบเขตส่งผลต่อตนเองและสังคมอย่างไร

5. สื่ออุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 ใบงานเรื่อง หลายทางเลือก

5.1.2 ใบความรู้เรื่อง ก้าวเดินสู่อิสรภาพ

5.2 แหล่งเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 อินเทอร์เน็ต

5.2.3 ห้องคำสอน

5.2.4 หนังสือพิมพ์

6. การวัดและการประเมินผล

6.1 แบบสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม

6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น

6.3 ตรวจจากใบงาน

ใบงานเพื่อการเรียนรู้
เรื่อง หลายทางเลือก

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....ระดับชั้น.....

ผู้ตรวจทาน.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข่าวจากหนังสือพิมพ์หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับ การใช้อิสรภาพที่
เกินขอบเขต มาติดลงบนกระดานใบงาน พร้อมเขียนบรรยายได้ภาพ

ใบความรู้เรื่อง ก้าวเดินสู่อิสระภาพ

อิสระภาพ ในความหมายทั่วไป หมายถึง **สถานะที่เป็นอิสระ** (นั่นคือ **ไม่ถูกจำกัด ไม่ถูกกักขังหรือถูกตีตรวน**) ของ-ซาก รุสโซ นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ได้ยืนยันว่าสภาพที่เป็นอิสระนั้น เป็นสิ่งที่ติดมากับความเป็นมนุษย์ เป็นหน้าที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการมีวิญญาณและร่างกาย ผลสืบเนื่องก็คือการปฏิสัมพันธ์ต่อมาหลังจากการเกิด ล้วนแต่เป็นการสูญเสียความเป็นอิสระภาพไป ไม่ว่าจะเป็นทั้งโดยความสมัครใจและไม่สมัครใจ การโยกย้ายอิสรภาพมักถูกใช้เพื่อปลุกระดมการปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น ในบันทึกในใบเบิลที่กล่าวถึงการที่โมเสสได้นำผู้คนอพยพหนีจากความเป็นทาสไป สู่อิสระภาพ ในสุนทรพจน์ที่มีชื่อเสียงของมาร์ติน ลูเธอร์ คิง จูเนียร์ เขากล่าวว่า

My country 'tis of thee, sweet land of liberty, of thee I sing. Land where my fathers died, land of the Pilgrim's pride, From every mountainside, let freedom ring!

คำว่า **อามา-กิ** ตัวอักษรเขียนของชาวซูเมเรียน เป็นสัญลักษณ์เขียนเก่าแก่ที่สุดที่ทราบกัน ที่มีความหมายถึงอิสรภาพ

ในเรื่อง *Freedom in the making of Western Culture*(1991), Orlando Patterson ได้จำแนกสิ่งที่เราเรียกว่าอิสรภาพเอาไว้สามระดับคือ :

1. ระดับส่วนตัว (personal) หมายถึง สามารถที่จะทำความพึงพอใจต่างๆ ได้ ภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ ของความปรารถนาของคนอื่นที่จะกระทำสิ่งเดียวกัน
2. ระดับองค์อธิปัตย์ (sovereignal) หมายถึง อำนาจที่จะกระทำเพื่อความพึงพอใจต่างๆ ได้ โดยไม่เอาใจใส่ความปรารถนาของคนอื่นๆ
3. ระดับพลเมือง (civic) ความสามารถของสมาชิกในชุมชนหนึ่งที่จะมีส่วนร่วมในชีวิตและการปกครอง คำนินยามทั้งสามระดับนี้ ได้ก่อให้เกิดความตึงเครียดขึ้น ซึ่งไล่ตามประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอิสรภาพนับจากเริ่มต้นเลยทีเดียว. ถ้าหากว่าอิสรภาพคือความรู้สึกหนึ่ง มันก็จะไม่ถูกแก้ปัญหาย่างแน่นอน

1. ผลการเรียนรู้

ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักหวงแหน และร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่บนแผ่นดินไทยอย่างยั่งยืน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 ระบุพฤติกรรมที่แสดงการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 สร้างมาตรฐานของตนเองในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

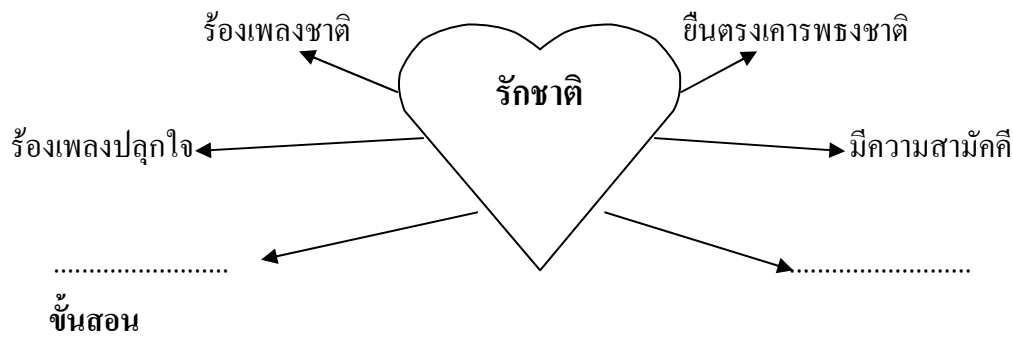
3. สาระการเรียนรู้

ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรักชาติ ได้แก่ การมีจิตสำนึก รักหวงแหน และร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรการรักษาสีสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน และศึกษาถึงผลดี ผลเสีย ของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตนในทางที่เหมาะสม

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- นักเรียนดูคลิปวิดีโอเรื่อง ข้าวผัดอร่อย ของกระทรวงพลังงาน สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับคลิปที่ได้ดู
- สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับความรักชาติในรูปแบบต่างๆ นักเรียนช่วยกันนำเสนอ “การปฏิบัติสิ่งใดที่แสดงถึงความรักชาติ” ตามความคิดของนักเรียน ในรูปของผังมโนทัศน์ (MIND MAP) โดยเขียนบนกระดาน (ปรับเปลี่ยนรูปแบบได้) เช่น

- นักเรียนดูคลิปโฆษณาของ ของปุนนกันอินทรี “คุณเลือกข้างไหน”
- ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ช่วยกันวิเคราะห์หาคำตอบ ดังนี้
 - จากคลิปโฆษณาของปุนนกันอินทรี “คุณเลือกข้างไหน” นักเรียนคิดว่า นักเรียนจะรักสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรและพลังงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างไร ให้เหตุผลประกอบ
- จากคลิปโฆษณาที่ได้ดูนักเรียนคิดว่าจะเกิดผลดี – ผลเสียของการปฏิบัติตนและการไม่ปฏิบัติตนอย่างไร ให้เหตุผลประกอบ

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนช่วยกันสรุป
 - ประเทศชาติจะเป็นอย่างไร..ขึ้นอยู่กับคนไทยทุกคน ที่รัก – กตัญญูต่อแผ่นดิน และจงรักภักดีต่อประเทศชาติ ว่าจะปฏิบัติอย่างไร
- นักเรียนบันทึกสิ่งที่นักเรียนจะปฏิบัติ ลงในใบกิจกรรมและนำเสนอโดยคิดที่ป้ายนิเทศในห้องเรียน
- นักเรียนใคร่ครองเรื่องที่ได้รับความรู้ในวันนี้ นักเรียนได้สิ่งใด และจะนำไปปฏิบัติได้อย่างไรด้วยตนเอง

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 คลิปข่าวผัดอิมใจ

http://www.youtube.com/watch?v=M9Jbg0jTCF0&playnext=1&list=PL79CAB97A764D69BE&feature=results_main

5.1.2 คลิปโฆษณาของปุนนกันอินทรี “คุณเลือกข้างไหน”

ที่มา http://www.youtube.com/watch?v=KsXwR_MNAhs

5.1.3 ใบกิจกรรม เพื่อการเรียนรู้ (คุณครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้)

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 ห้องคอมพิวเตอร์

6. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	เครื่องมือวัด	เกณฑ์ประเมิน
ด้านความรู้ ระบุพฤติกรรมที่แสดงการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ด้านทักษะ สร้างมาตรฐานของตนเองในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านคุณลักษณะ เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	- แบบสังเกตการพฤติกรรม การเรียน การตอบคำถาม - ใบงาน - แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียน การตอบคำถาม	ได้ 14 คะแนน ถือว่าผ่านเกณฑ์ ระบุได้มากกว่า 5 ข้อ ผ่านเกณฑ์ ได้ 14 คะแนน ถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

วิชา ชั้น ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินนักเรียน โดยใช้วิธีสังเกตในขณะที่ดำเนินการสอน แล้วใส่คะแนนให้ตรงกับพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักเรียน ตามระดับคะแนน ดังนี้

- ๕ = กระทำมากที่สุด ๔ = กระทำมาก
 ๓ = กระทำปานกลาง ๒ = กระทำน้อย
 ๑ = ไม่ค่อยกระทำ/ไม่กระทำเลย

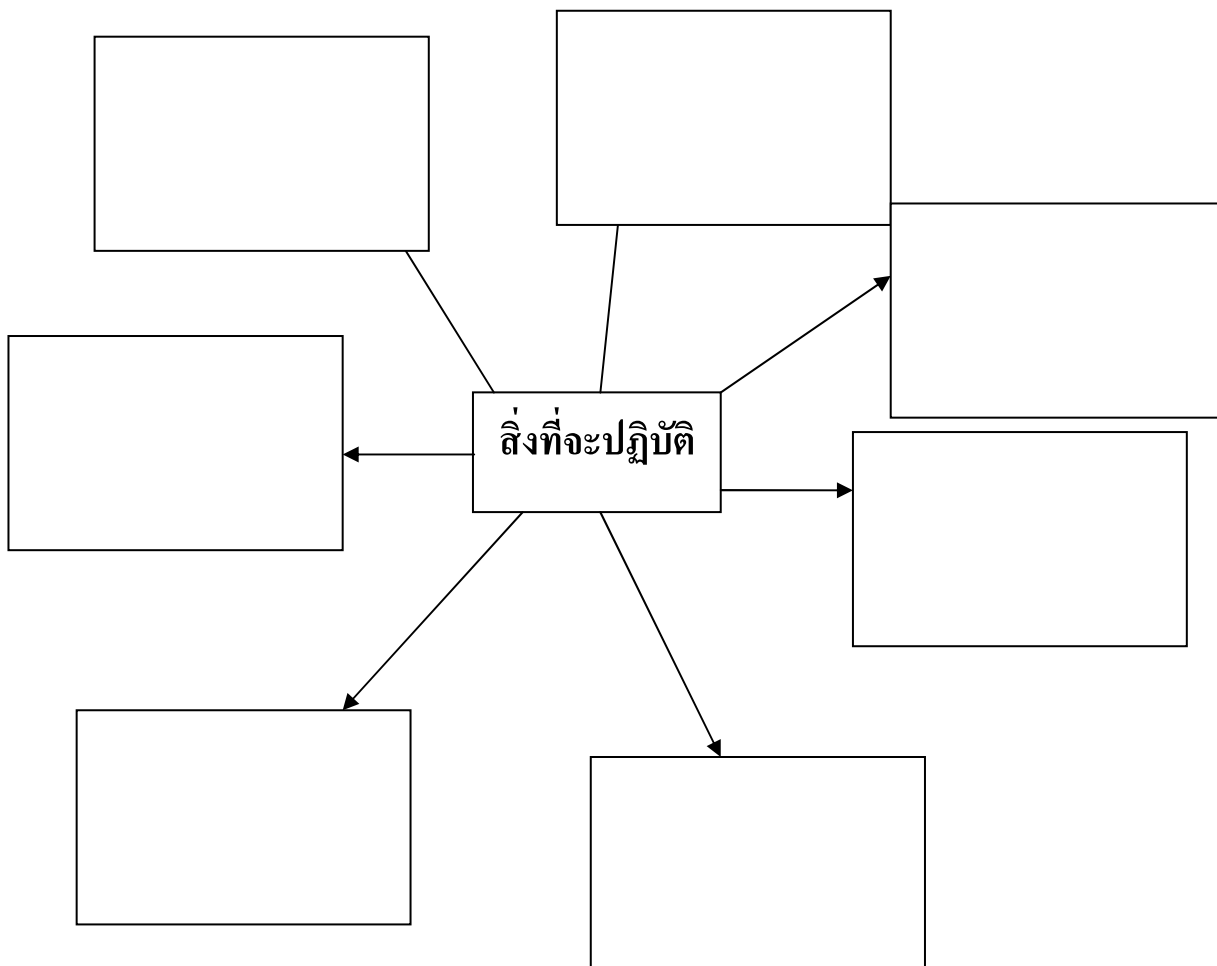
ชื่อ-กลุ่ม \ พฤติกรรมนักเรียน	การชักถามที่ตรงประเด็นน่าสนใจ	การตอบคำถาม	การร่วมกิจกรรม	การร่วมอภิปรายตรงประเด็น	การแสดงความความคิดเห็นใหม่ ๆ / สำคัญ	รวมคะแนน	หมายเหตุ

ใบกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้

เรื่อง ถ่านรักแผ่นดิน

ชื่อนักเรียน นามสกุล ระดับชั้น

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่นักเรียนจะปฏิบัติ ลงในใบกิจกรรม โดยแสดงเป็นแผนภาพ

1. ผลการเรียนรู้

บอกเหตุผลของการทำความดี และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

บอกเหตุผลของการทำความดี

2.2 ด้านทักษะ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองให้ถูกต้อง

2.3 ด้านคุณลักษณะ

แนะนำบุคคลอื่นให้แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดี

3. สาระการเรียนรู้

ทำดีได้ความดี ทำชั่วได้ความชั่ว ทำเหตุให้เกิดทุกข์ก็ได้รับความทุกข์ ทำเหตุให้เกิดสุขก็ได้รับความสุข เราหนีจากผลที่เราทำไว้ไม่ได้

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- นักเรียนดูคลิปเพลง“ทำดีได้ดี” ตอบคำถามต่อไปนี้
 - นักเรียนเคยทำไม่ดีเหมือนตัวอย่างในเพลงหรือไม่ หากเคย นักเรียนแก้ไขสถานการณ์อย่างไร

ขั้นสอน

- นักเรียนดูคลิปสาระธรรมะเพื่อมวลชน “ทำดีได้ความดี” ครูอธิบายการทำดีได้ความดี ทำชั่วได้ความชั่ว ทำเหตุให้เกิดทุกข์ก็ได้รับความทุกข์ ทำเหตุให้เกิดสุขก็ได้รับความสุข ทำเหตุให้เกิดความเสื่อมเราก็ได้รับความเสื่อม ทำเหตุให้เกิดความเจริญเราก็ได้รับความเจริญ เราหนีจากผลที่เราทำไว้ไม่ได้
- นักเรียนทำใบงาน บันทึกเหตุผลของการทำความดี พร้อมยกตัวอย่างพฤติกรรมไม่ดีของตนเอง ที่ควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง
- นักเรียนจับกลุ่มย่อย 2-3 คน แล้วแบ่งปันในกลุ่ม

ขั้นสรุป

- นักเรียนไตร่ตรองสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ ตั้งใจแนะนำบุคคลอื่นให้แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีเป็นกิจกรรมเสริมในระหว่างสัปดาห์

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 คลิปเพลง “ทำดีได้ดี” http://www.youtube.com/watch?v=HkNZoqn_RzI

5.1.2 คลิปสารธรรมะเพื่อมวลชน “ทำดีได้ความดี” http://www.youtube.com/watch?v=St_Z-vOhI3Q

6. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์	เครื่องมือการประเมิน	เกณฑ์ประเมิน
ด้านความรู้ บอกเหตุผลของการกระทำ ความดี	- ใบงาน บันทึกเหตุผลของการ ทำความดี	ตอบได้มากกว่า 5 ข้อ ถือว่าผ่าน เกณฑ์
ด้านทักษะ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดี ของตนเองให้ถูกต้อง	- ใบงาน พฤติกรรมไม่ดีของ ตนเอง ที่ควรแก้ไข เปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง	ตอบได้มากกว่า 3 ข้อ ถือว่าผ่าน เกณฑ์
ด้านคุณลักษณะ แนะนำบุคคลอื่นให้แก้ไข พฤติกรรมที่ไม่ดี	- ใบงาน “ชวนเพื่อนทำความดี”	แนะนำได้มากกว่า 2 คน ถือว่า ผ่านเกณฑ์

ใบงาน

- เหตุผลของการทำความดี ได้แก่

- พฤติกรรมไม่ดีของฉัน ที่ควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง ได้แก่

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงาน ชวนเพื่อนทำความดี

ฉันชวนเพื่อนแก้ไขพฤติกรรม ดังนี้

[illegible]

1. ผลการเรียนรู้

สังเกต วิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิด จากข้อมูลในการชมวีดิทัศน์ “มหาราชทรงเป็นที่รัก” ในรูปแบบผังมโนทัศน์ (Mind Map) ตามหัวข้อที่กำหนด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

บอกสิ่งที่สังเกตได้จากการชมวีดิทัศน์ที่แสดงออกถึงความเสียสละของพระมหากษัตริย์ได้

2.2 ด้านทักษะ

วิเคราะห์ข้อมูลจากการชมวีดิทัศน์ “มหาราชทรงเป็นที่รัก” ในรูปแบบผังมโนทัศน์ (Mind Map) ตามหัวข้อที่กำหนด

2.3 ด้านคุณลักษณะ

เปรียบเทียบข้อมูลที่วิเคราะห์ได้กับบุคคลอื่น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. สารการเรียนรู้

เรียนรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติของพระมหากษัตริย์ไทยและวีรบุรุษที่เสียสละต่อประเทศชาติและพระมหากษัตริย์ที่เป็นที่รัก

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ไทยอย่างย่อๆ ตามความรู้ของนักเรียน
 - พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
 - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5)
 - พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9)

ขั้นสอน

- ครูแนะนำเพิ่มเติม
 - พ่อขุนรามคำแหงมหาราช : ทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้น ทำให้ชาติไทยได้สะสมความรู้ทางวิชาการและศิลปะต่างๆ สืบทอดกันมา

- สมเด็จพระนเรศวรมหาราช : ทรงกู้อิสรภาพของไทย จากการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) : ทรงเลิกทาส และพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองเทียบเท่าอารยประเทศ
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) : ทรงบำบัดทุกข์บำรุงสุขของปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า ให้มีชีวิตอยู่บนแผ่นดินไทยอย่างมีความสุข
- นักเรียนคู่วิทัศน์สารคดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “มหาราชผู้ทรงเป็นที่รัก”
 - ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ช่วยกันวิเคราะห์หาคำตอบและบันทึกผลงานของกลุ่มในรูปแบบของผังมโนทัศน์ (MIND MAP) ตามหัวข้อที่กำหนด ลงในใบกิจกรรมและนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - จากวิทัศน์ที่นักเรียนได้ชมไปแล้ว
 - นักเรียนรู้สึกอย่างไรบ้างต่อพระมหากษัตริย์คุณของในหลวง
 - นักเรียนจะนำแบบอย่างคุณธรรมใดมาใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน
 - นักเรียนจะทำความดีในเรื่องใดบ้าง เพื่อถวายแด่ในหลวง

ขั้นสรุป

- นักเรียนช่วยกันสรุป
 - ความจงรักภักดีที่เรามีให้พระองค์ท่าน ไม่ใช่เพียงเพราะ เราเคารพพระองค์ท่านในฐานะที่ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ แต่เพราะความดีและความรักที่พระองค์ท่านทรงมีให้ต่อคนไทยทุกคนมาตลอดเวลาอันยาวนาน
- นักเรียนเขียนบันทึกการทำความดีของตนที่ทำได้เป็นการถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- นักเรียนใคร่ครวญในสิ่งที่เรียนไปในวันนี้

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 คลิปวิทัศน์สารคดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “มหาราชผู้ทรงเป็นที่รัก”

<http://www.youtube.com/watch?v=KHuih1IUkg>

5.1.2 ใบกิจกรรม เพื่อการเรียนรู้ (คุณครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้)

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 ห้องคอมพิวเตอร์

6. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	เครื่องมือการประเมิน	เกณฑ์ประเมิน
ด้านความรู้ บอกสิ่งที่สังเกตได้จากการชม วิดีทัศน์ที่แสดงออกถึงความ เสียสละของพระมหากษัตริย์ได้ ด้านทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลจากการชมวิดีโอ ทัศน์ “มหาราชทรงเป็นที่รัก” ในรูปแบบผังมโนทัศน์ตาม หัวข้อที่กำหนด ด้านคุณลักษณะ เปรียบเทียบข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ กับบุคคลอื่น และยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น	-แบบสังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม -ใบงานมหาราชทรง เป็นที่รัก” -แบบสังเกตพฤติกรรม ในการเรียน	-14 คะแนนถือว่าผ่าน เกณฑ์ -แบบประเมิน ตอบได้ อย่างน้อย 3 หัวข้อ ครบทุก ด้านถือว่าผ่าน -12 คะแนนถือว่าผ่าน เกณฑ์

แบบประเมินพฤติกรรมการตอบคำถาม/การเรียนรู้ของนักเรียน

วิชา ชั้น ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินนักเรียน โดยใช้วิธีสังเกตในขณะดำเนินการสอน แล้วใส่คะแนนให้ตรงกับพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักเรียน ตามระดับคะแนน ดังนี้

- ๕ = กระทำมากที่สุด ๔ = กระทำมาก
 ๓ = กระทำปานกลาง ๒ = กระทำน้อย
 ๑ = ไม่ค่อยกระทำ/ไม่กระทำเลย

ชื่อ-กลุ่ม	พฤติกรรมนักเรียน						
	การซักถามที่ตรงประเด็นน่าสนใจ	การตอบคำถาม	การร่วมกิจกรรม	การร่วมอภิปรายตรงประเด็น	การแสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ / สำคัญ	รวมคะแนน	หมายเหตุ

แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

วิชา ชั้น กลุ่ม

คำชี้แจง เพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน โปรดใส่คะแนนให้ตรงกับพฤติกรรมความเป็นจริง
ของเพื่อนในกลุ่มลงในช่องคุณลักษณะที่กำหนดให้ ระดับคะแนนมีดังนี้

- ๔ = ตรงกับการกระทำมากที่สุด ๓ = ตรงกับการกระทำปานกลาง
๒ = ตรงกับการกระทำน้อย ๑ = ไม่ค่อยตรงกับการกระทำ

ชื่อ-สกุล คุณลักษณะ	การแสดงความคิดเห็น	เปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูล	การให้ความร่วมมือ	การให้ความสนใจต่อการทำงาน	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	

ใบกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้
เรื่อง มหาราชผู้ทรงเป็นที่รัก

ชื่อนักเรียน นามสกุล ระดับชั้น

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์หาคำตอบและบันทึกผลงานของกลุ่มในรูปแบบของ MIND MAP ตามหัวข้อที่กำหนดลงในใบกิจกรรมนี้และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

♦ จาก วิดีทัศน์ที่นักเรียนได้ชมไปแล้ว

- นักเรียนรู้สึกอย่างไรบ้างต่อพระมหากรุณาธิคุณของในหลวง
- นักเรียน จะนำแบบอย่างคุณธรรมใดมาใช้ในการชีวิตประจำวันของนักเรียน
- นักเรียนจะทำความดีในเรื่องใดบ้าง เพื่อถวายแด่ในหลวง

ความรู้สึกที่มีต่อพระมหากรุณาธิคุณของในหลวง

แบบอย่างคุณธรรมที่นำมาใช้ในการชีวิตประจำวัน

ความดีที่จะกระทำเพื่อถวายแด่ในหลวง

8 มหาราชไทย

มหาราช เป็นคำที่ประชาชนถวายแด่ พระมหากษัตริย์ผู้ทรงประกอบด้วยทศพิธราชธรรมและ นำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศชาติ และประชาชนอย่างใหญ่หลวง

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

สมเด็จพระปิยะมหาราช

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (รัชกาลที่ 6)

สมเด็จพระภัทรมหาราช (รัชกาลที่ 9)

มหาราชแห่งชาติไทย ตามประวัติศาสตร์ กล่าวได้ 10 พระองค์ แต่มีได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ คือ พระเจ้าพรหมมหาราช และ พ่อขุนเม็งรายมหาราช ทั้งสองพระองค์ทรงครองไพร่ฟ้า อยู่ทางตอนเหนือ ของประเทศไทย.

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงสร้างความเจริญรุ่งเรือง ให้แก่อาณาจักรสุโขทัย ทรงขยายอาณาจักรให้กว้างขวาง ปกครองประชากร ให้ได้รับความสุข ยุติธรรมเสมือน "พ่อปกครองลูก" ทรงส่งเสริมการค้าโดยเสรี ทรงริเริ่มประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นใช้เอง เมื่อปี พ.ศ. 1826 นับเป็นต้นกำเนิดอักษรไทยที่ใช้กันมาจนทุกวันนี้ และทรงรับเอาพระพุทธศาสนาจากลังกาเข้ามา เป็นศาสนาประจำชาติไทย.

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงกอบกู้เอกราชของชาติไทย ภายหลังที่เสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 ในรัชสมัยของพระองค์ ทรงทำการศึกษาสงคราม และเอาชนะข้าศึกหลายครั้ง ครั้งที่สำคัญที่สุดคือ ใน พ.ศ. 2135 พระมหาอุปราชของพม่าได้ยกทัพมาตีไทย พระองค์ทรงชนช้างกระทำยุทธหัตถี และทรงฟันพระมหาอุปราชสิ้นพระชนม์บนคอช้าง ตั้งแต่นั้นมาพม่าก็เกรงกลัว เลิกยกทัพมารุกรานไทยอีก.

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงพระปรีชาสามารถ ในการปกครองประเทศ ทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง ทรงติดต่อเจริญพระราชไมตรีกับนานาประเทศ ทรงติดต่อการค้ากับชาวต่างชาติ และเมื่อมีเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ก็ทรงแก้ไขด้วยความเฉลียวฉลาด ทรงพระปรีชาในด้านกวี และทรงส่งเสริมการกวี จนเป็นเหตุให้เกิดมีกวีที่มีชื่อเสียงหลายคน มีวรรณคดีเกิดขึ้นหลายเล่ม นับเป็นยุคทองแห่งวรรณคดีไทย.

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

หรืออีกพระนามหนึ่งว่า พระเจ้ากรุงธนบุรี พระองค์ทรงกอบกู้เอกราชของชาติไทย ภายหลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2310 และสร้างกรุงธนบุรีเป็นราชธานีใหม่ของไทย ทรงปราบปรามผู้ก่อตั้งชุมนุมต่างๆ จนราบคาบ และรวบรวมประเทศชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทรงกระทำสงครามจนได้รับชัยชนะ ขยายอาณาเขตประเทศออกไปอย่างกว้างขวาง.

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ผู้ทรงสร้างกรุงเทพมหานครเป็นราชธานีของไทย ทรงกระทำศึกสงครามกับพม่าหลายครั้ง ขยายอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวาง ทรงสร้างปราสาทราชวัง ทรงอัญเชิญพระแก้วมรกตมาจากเวียงจันทน์ สร้างวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และวัดอื่นๆ ทรงรื้อฟื้นสังคายนาพระไตรปิฎก รวบรวมกฎหมายตราสามดวง และโปรดให้แต่งบทละครต่างๆ ขึ้นแทนของเก่าที่ถูกลบทำลาย.

สมเด็จพระปิยะมหาราช

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงพระปรีชา เป็นที่รักยิ่งของประชาชน ทรงนำประเทศชาติรอดพ้นจากการตกเป็นเมืองขึ้น ของประเทศมหาอำนาจหลายครั้ง จนประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่รอดพ้นจากการเป็นเมืองขึ้น ทรงปรับปรุงประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ทดเทียมอารยะประเทศ ทรงโปรดให้เลิกทาส ให้มีการรถไฟ การไปรษณีย์ การไฟฟ้าและการประปาขึ้นเป็นครั้งแรก.

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงพระปรีชาในด้านอักษรศาสตร์ ทั้งพระราชนิพนธ์ บทละคร ประวัติศาสตร์ เรื่องแปล สารคดี เรื่องปลุกใจให้รักชาติ ทรงนำประเทศไทยเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 ทรงตั้งกองลูกเสือไทย ส่งเสริมการศึกษา ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา ทรงสร้างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดตั้งธนาคาร ประกาศใช้พระราชบัญญัตินามสกุล ออกแบบธงไตรรงค์ขึ้นใช้.

สมเด็จพระภัทรมหาราช

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเปรียบเสมือน "พ่อหลวงของปวงชนชาวไทย" ทรงพระปรีชาสามารถในทุกแขนงวิชา ทรงรักและห่วงใยพสกนิกร และแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ทรงริเริ่มจัดตั้งมูลนิธิต่างๆ ทรงค้นคว้า วิจัย การทำฝนเทียม ด้านการเกษตร การชลประทาน การสาธารณสุข และอื่นๆอีกมากมาย ทรงส่งเสริมความรักและสามัคคีให้เกิดในชาติ ทรงดูแลทุกข์สุขประชาชน ตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ซึ่งทรงงานหนักมากที่สุดในโลก.

ข้อมูลจาก www.baanjomyut.com

แผนการจัดการเรียนรู้ วิชา จริยศึกษา สำหรับโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระ 3.2, 3.3 รักเมตตา เห็นอกเห็นใจและรับใช้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตอาสา
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ใครจะอาสาช่วย? จำนวน 3 คาบ

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 รู้และเข้าใจความหมายของจิตอาสา
- 1.2 บอกคุณลักษณะผู้ที่มีจิตอาสา
- 1.3 อธิบายแนวทางปฏิบัติตนเพื่อการมีจิตอาสา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
ผู้เรียนอธิบายความหมายของจิตอาสา ลักษณะ แนวทางปฏิบัติตน
- 2.2 ด้านทักษะ
ผู้เรียนประพฤติตนเป็นผู้มีจิตอาสาช่วยงานสาธารณะ
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
ผู้เรียนรู้จักการมีจิตอาสา ช่วยเหลือคนรอบข้าง

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความหมายของจิตอาสา
- 3.2 ลักษณะของผู้ที่มีจิตอาสา
- 3.3 แนวทางปฏิบัติตนเพื่อการมีจิตอาสา

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 เรื่อง ความหมายของจิตอาสา

ขั้นนำ

- นักเรียนดูภาพข่าวกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม กรุงเทพฯ เมื่อปี 2554 จาก www.google.com และภาพข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับประจำวันที 3 พฤศจิกายน 2555 ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากพายุแซนดี้ ที่สหรัฐอเมริกา

ชั้นสอน

- ครูตั้งคำถามว่า กลุ่มคนที่มาช่วยผู้เดือดร้อนเหล่านี้ เป็นใคร มาจากไหน แล้วทำไมจึงมาช่วย ทั้งๆที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน พวกเขามาช่วยเพราะอะไร
(คำตอบ- มาเพราะความสมัครใจ เป็นอาสาสมัคร มีจิตอาสา จิตสาธารณะ)
- ครูให้นักเรียนเรียงลำดับตัวอักษรต่อไปนี้ “o l t e u v n r e” เป็นคำๆหนึ่งมีความหมายเกี่ยวกับอาสาสมัคร
ครูเฉลยคำตอบว่า “volunteer” (อาสาสมัคร) แล้วให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “Volunteer”
- นักเรียนอ่านคำตอบเกี่ยวกับความหมายของจิตอาสา จากใบงาน เรื่อง “Volunteer”
- ครูสรุปความหมายของจิตอาสา คือ การเป็นอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือส่วนรวมหรือผู้ทุกข์ยาก ดวงจิตอาสาเกิดจากความเมตตา กรุณา การคิดถึง ประโยชน์สุขของผู้อื่นมากกว่าส่วนตน
- นักเรียนได้ตรงตรงถึงจิตอาสาในความเข้าใจของตนอย่างเจียบๆ ครูหนึ่ง แล้วนำเสนอความคิดของตนต่อชั้นเรียน

คาบที่ 2 เรื่อง ความหมายของจิตอาสา (ลักษณะของผู้มีจิตอาสา)

1. สุภาพถ่อมตน ไม่โอ้อวด
2. ช่วยเหลือด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
3. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน
4. มีจิตใจกว้าง รับฟังเหตุผล
5. มีความยุติธรรม ไม่อคติ

ชั้นนำ

- นักเรียนดูภาพที่ครูนำมาแสดง เป็นการทำกิจกรรมเก็บขยะตามชายหาด ของกลุ่มเยาวชนจิตอาสาตามโรงเรียนต่างๆ

ชั้นสอน

- นักเรียนจับกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์การกระทำของกลุ่มดังกล่าว
- นักเรียนอ่านนิทาน จากใบงาน เรื่อง “คุณลุงดอกไม้ม้า” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะของผู้มีจิตอาสา
- นักเรียนแสดงบทบาทสมมติการกระทำของบุคคล 5 คน แล้ววิเคราะห์ว่า ใครมีจิตอาสา
 - นิด - เก็บขวดพลาสติกไปประดิษฐ์โครงงาน
 - หน้อย - ปลูกระด้างไม้ในกระถางที่บ้าน
 - น้อย - นำหนังสือที่ไม่ใช่แล้ว ไปบริจาคที่ห้องสมุด

- นุช - ปิดไฟทุกครั้งที่ออกจากห้อง
- เนตร - ช่วยครูแจกสมุดจดการบ้าน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปสาระสำคัญของบทเรียนที่เรียนกันในวันนี้
- นักเรียนช่วยกันไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งเพื่อสรุป “ลักษณะของผู้มีจิตอาสา” จากการแสดงบทบาทสมมติพร้อมกัน

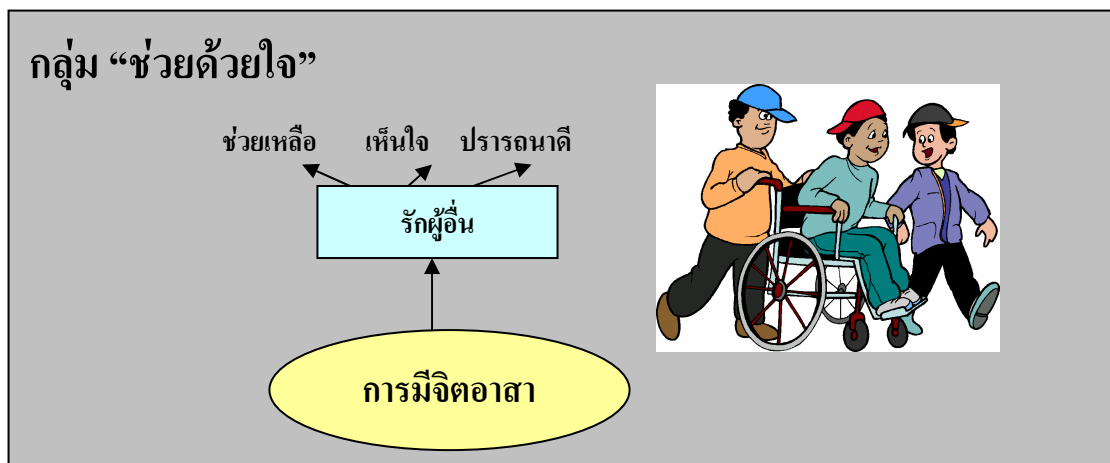
คาบที่ 3 เรื่อง ความหมายของจิตอาสา (แนวทางปฏิบัติตนเพื่อการมีจิตอาสา)

ขั้นนำ

- นักเรียนทบทวนความหมายของจิตอาสา และลักษณะของผู้มีจิตอาสา

ขั้นสอน

- นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน แต่ละกลุ่มจะได้รับกระดาษปรี๊ฟแผ่นใหญ่ 1 แผ่น ให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันคิดตั้งชื่อกลุ่ม ให้สื่อถึงความเป็นจิตอาสามากที่สุด
- ครูมอบหมายภาระงาน และกำหนดเวลา ให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดหาแนวทาง ปฏิบัติตนเพื่อการมีจิตอาสา โดยนำเสนอในรูปแบบของ MIND MAP บนกระดาษปรี๊ฟพร้อมภาพประกอบ เช่น

- แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน “แนวทางปฏิบัติตนเพื่อการมีจิตอาสา”
- นักเรียนซักถามข้อสงสัย เมื่อแต่ละกลุ่มเสนอผลงานจบลง

ขั้นสรุป

- ครูสรุปถึงข้อความในพระคัมภีร์ "พระจิตเจ้าทรงแสดงพระองค์ในแต่ละคนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม" (1 คร 12:7) แล้วสรุป “แนวทางปฏิบัติตนเพื่อการมีจิตอาสา”

- รักผู้อื่น เหมือนรักตนเอง
- ส่วนรวม มาก่อน ส่วนตน
- ไม่อิจฉา ไม่โอ้อวด

- มองโลกในแง่บวกเสมอ
- พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
- นักเรียนได้ตรงรอยยิ้มๆ สักครูหนึ่งถึงแนวทางที่ตนจะปฏิบัติตนเป็นผู้มีจิตอาสาได้ในชีวิตประจำวัน

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 พระคัมภีร์ “คุณค่าพระวรสาร”

5.1.2 ภาพ “กิจกรรมอาสาสมัคร”

5.1.3 ใบงาน เรื่อง “Volunteer”

5.1.4 ใบงาน เรื่อง “คุณลุงดอกไม้” หา “ลักษณะของผู้มีจิตอาสา”

5.1.5 การแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง “ลักษณะของผู้มีจิตอาสา”

5.1.5 แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง (Self-Evaluate) เรื่อง ดวงจิตอาสา

5.2 แหล่งการเรียนรู้

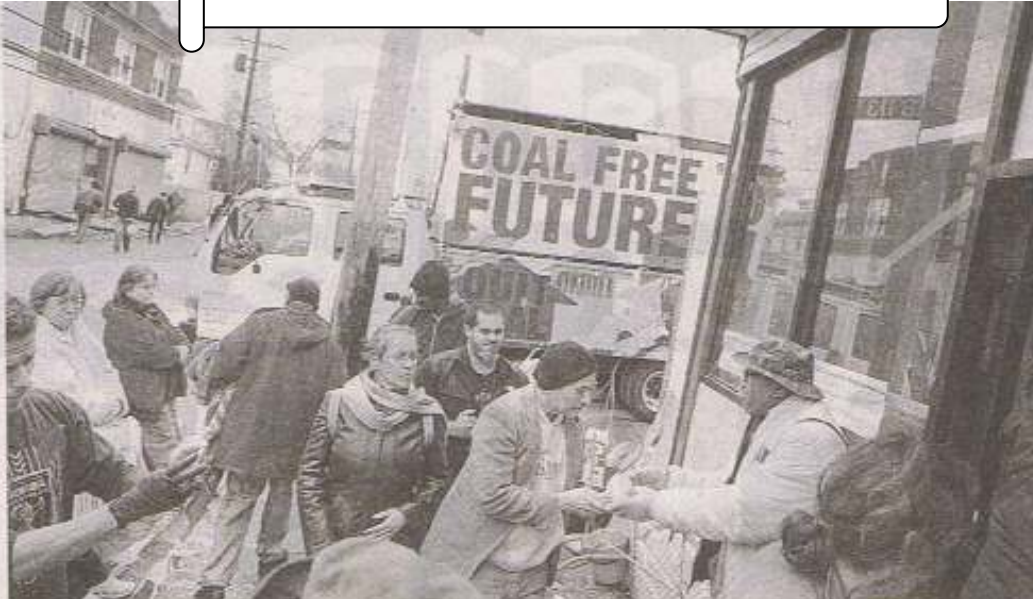
5.2.1 www.google.com

6. การวัดและการประเมินผล

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
- สังเกตพฤติกรรม	- นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	- แบบสังเกตพฤติกรรม

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมอาสาสมัคร

ใบงาน เรื่อง “Volunteer”

✎ ให้นักเรียนอ่านเรื่องประกอบภาพแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

มานะ และ นพพร เป็นอาสาสมัครของมูลนิธิแห่งหนึ่ง พวกเขาใช้เวลาว่าง มาช่วยเหลือคนที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ โดยช่วยพาส่งโรงพยาบาล และเงินรถให้คนป่วยโดยไม่ได้หวังผลตอบแทนใดๆ

😊 Volunteer หรือ อาสาสมัคร หมายถึง บุคคลแบบใด

- ☐ ช่วยเหลือคนอื่น เพราะต้องการชื่อเสียง เป็นข่าวทางหนังสือพิมพ์
- ☐ ช่วยเหลือคนอื่น เพราะต้องการทำบุญกุศล ได้ไปสวรรค์
- ☐ ช่วยเหลือคนอื่น เพราะต้องการให้ผู้อื่นพึงพิงมีความสุข

😊 เมื่อพูดถึง Volunteer หรือ อาสาสมัคร แล้วนึกถึงอะไรบ้างบอกมา 5 อย่าง

1.
2.
3.
4.
5.

..... ความหมายของ จิตอาสา คืออะไร

.....

.....

ใบงาน เรื่อง “คุณลุงดอกไม้”

😊 นักเรียนอ่านนิทาน แล้วตอบคำถาม “ลักษณะผู้มีจิตอาสา”

ณ หมู่บ้านริมทะเลอันโดดเดี่ยว มีคุณลุงปาร์กทำหน้าที่เป็นบุรุษไปรษณีย์ คุณลุงจะขี่จักรยานไปรอบๆหมู่บ้าน เพื่อส่งจดหมายและพัสดุ แม้ในวันที่มีพายุพัดกระหน่ำ มีแสงแดดร้อนระอุ หรือมีสายฝนโปรยปราย คุณลุงก็จะส่งจดหมายให้ถึงที่ โดยไม่เกรงกลัวต่อสภาพดินฟ้าอากาศ เวลาที่คุณลุงเหนื่อย คุณลุงจะคิดว่า “จดหมายที่ฉันนำมาส่งทำให้ผู้คนดีใจ”

ถนนในหมู่บ้านเป็นยางมะตอย ทำให้เวลากลางวันค่อนข้างร้อนระอุ ไม่มีคนออกมาเดินนอกบ้าน บรรดาอากาศค่อนข้างเย็บเหงา ทำให้คุณลุงปาร์กคิดจะทำอะไรดีๆให้เกิดขึ้น

นับแต่วันนั้นเป็นต้นมา คุณลุงปาร์กจะนำเมล็ดดอกไม้ติดกระเป๋ากางเกงไปด้วย และโปรยเมล็ดดอกไม้ไปตามข้างทางที่จักรยานส่งจดหมาย คุณลุงทำเช่นนั้นเรื่อยมาหลายเดือน จนกลายเป็นปี ในที่สุดก็เกิดเรื่องให้น่าประหลาดใจขึ้นในหมู่บ้าน เมื่อวันหนึ่งมีคนสังเกตเห็นทุ่งดอกไม้ขึ้นเต็มทั้งสองข้างทาง มีทั้งดอกเล็กดอกใหญ่ สีเหลืองบ้าง ชมพูบ้าง แดงบ้าง สลับแซมไปกับสีเขียวของต้นไม้ใบหญ้าแลดูสวยงามยิ่งนัก ทิวทัศน์อันงดงามนี้ทำให้คนในหมู่บ้านดีใจที่มีความสดชื่น สวยงาม เกิดขึ้นที่หมู่บ้านของพวกเขา แล้วผลงานที่วิเศษนี้ ก็เป็นของคุณลุงไปรษณีย์ ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ทุกคนในหมู่บ้านจึงเรียกคุณลุงว่า “คุณลุงดอกไม้” ผู้ส่งความสุข สดชื่น มาให้ทุกคนในหมู่บ้านโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ

- คุณลุงปาร์กเป็นผู้มีจิตอาสาอย่างไร จงอธิบาย

.....
.....

- ลักษณะของผู้มีจิตอาสาเป็นอย่างไร จงตอบมา อย่างน้อย 3 ข้อ

1.
2.
3.
4.
5.

แบบสังเกตพฤติกรรมวิชาการยิศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

-
- คำชี้แจง :** 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน
 2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

เลขที่	ชื่อ สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		ตอบคำถาม			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

- ด้านการตอบคำถาม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามทุกครั้ง ด้วยความมั่นใจ ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามเป็นบางครั้ง ด้วยความมั่นใจพอใช้ ตอบถูกต้องบางครั้ง
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยตั้งใจฟังคำถาม ขาดความมั่นใจในการตอบคำถาม ต้องถามเพื่อนเสมอ

- ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่มอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้อง ชัดเจน
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม อย่างตั้งใจบ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้องบ้าง
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม ไม่ค่อยรับผิดชอบ และผลงานที่ปรากฏไม่ค่อยถูกต้อง

แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง

เรื่อง ดวงจิตอาสา

นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง ด้วยความซื่อตรง โดย กา ✓ ในช่องคะแนน

- ระดับคุณภาพ ดี 15 คะแนน
- ระดับคุณภาพ พอใช้ 10 - 14 คะแนน
- ระดับคุณภาพ ปรับปรุง ต่ำกว่า 10 คะแนน

พฤติกรรม	3 = ดี	2 = พอใช้	1 = ปรับปรุง
1. รับอาสาทำงานด้วยความเต็มใจ			
2. ไม่เกี่ยง หรือโยนงาน ให้คนอื่น			
3. ไม่อวดตนว่าทำดีช่วยเหลือผู้อื่น			
4. ถ่อมตนเป็นผู้ปิดทองหลังพระ			
5. มีความพอใจในฐานะของตนเอง			
รวมคะแนน แต่ละช่อง			
รวมคะแนนทั้งหมด			

😊 ข้อตั้งใจในการปรับปรุงพฤติกรรมตนเอง

.....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

วิชา.....ชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....
ครูผู้สอน.....วันที่ประเมิน.....

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ความสนใจและร่วมมือปฏิบัติงาน	การแสดงถึงความมีเหตุผล	การแสดงความคิดเห็น	การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	ความสามารถในการทำงานร่วมกับ	การแสดงออกถึงการรู้จักให้อภัยผู้อื่น	รวม

เกณฑ์ในการประเมิน

๐ = ไม่เคยแสดงพฤติกรรมเลย
๑ = แสดงพฤติกรรมน้อยมาก

๒ = แสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง
๓ = แสดงพฤติกรรมนั้นเป็นประจำ

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

วิชา ชั้น ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินนักเรียน โดยใช้วิธีสังเกตในขณะดำเนินการสอน แล้วใส่คะแนนให้ตรงกับพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักเรียน ตามระดับคะแนน ดังนี้

- ๕ = กระทำมากที่สุด ๔ = กระทำมาก
 ๓ = กระทำปานกลาง ๒ = กระทำน้อย
 ๑ = ไม่ค่อยกระทำ/ไม่กระทำเลย

ชื่อ-กลุ่ม	พฤติกรรมนักเรียน						
	การซักถามที่ตรงประเด็นน่าสนใจ	การตอบคำถาม	การร่วมกิจกรรม	การร่วมอภิปรายตรงประเด็น	การแสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ / สำคัญ	รวมคะแนน	หมายเหตุ

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน

ลำดับที่	ชื่อบุคคล พฤติกรรม/ ระดับคะแนน	ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่าง เต็มความสามารถ			ร่วมริเริ่มและวางแผนกับเพื่อน ในกลุ่ม			เป็นผู้และผู้ตามในโอกาส ที่เหมาะสม			ร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็น ประโยชน์			แนะนำวิธีการทำงานและ ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม			รวมคะแนน
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตพิจารณาคุณภาพพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนและเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง
ระดับคะแนน

ระดับ ๔ หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับสูงมาก ระดับ ๒ หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง
ระดับ ๑ หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับสูง ระดับ ๑ หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับต่ำ

ภาคผนวก

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรม - ผลคะแนนใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด - นักเรียนทำคะแนนผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนคะแนนทั้งหมด 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสังเกตพฤติกรรม - ใบงาน

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 นักเรียนรู้ เข้าใจ และอธิบายความหมายของความกตัญญูทวดเวทียุคคุณ
- 1.2 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความกตัญญูทวดเวทียุคคุณต่อสถาบัน โรงเรียน

2. จุดประสงค์ การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 ผู้เรียนแยกแยะบุคคลผู้มีพระคุณซึ่งเราควรจะตอบแทนบุญคุณได้
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 ผู้เรียนประพฤติตนเป็นผู้รู้จักการตอบแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณ
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 ผู้เรียนรู้ว่าควรที่จะตอบแทนบุญคุณต่อผู้มีพระคุณ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

3. สาระการเรียนรู้

ความกตัญญูทวดเวทียุคคุณต่อสถาบัน โรงเรียน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูเล่านิทานให้นักเรียนฟังเรื่อง “นกแขกเต้า”

ขั้นสอน

- ครูถามนักเรียน และให้นักเรียนช่วยกันตอบ
 - นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากนิทานเรื่องนี้
 - ถ้านักเรียนเป็นนกแขกเต้า นักเรียนจะทำเหมือนนกแขกเต้าหรือไม่ เพราะอะไร

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของคำว่า ความกตัญญูทวดเวทียุคคุณ
- ให้นักเรียนไตร่ตรองด้วยการนั่งนิ่งเงียบสักครู่หนึ่ง คิดถึงความหมายที่ได้สรุปแล้วจดบันทึกลงในสมุดจรรยา

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ครูสุ่มนักเรียนตอบคำถามในหัวข้อดังนี้
 - เพราะอะไรนักเรียนจึงมาเรียนที่โรงเรียนนี้
 - นักเรียนรู้สึกประทับใจอะไรบ้างกับโรงเรียนที่นักเรียนอยู่
 - นักเรียนรู้สึกไม่ประทับใจอะไรบ้างกับโรงเรียนที่นักเรียนอยู่
 - นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อสถาบันโรงเรียน

ขั้นสอน

- นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ปรึกษากันตอบคำถามข้างต้นในกระดาษ A4
- ครูสรุปคำตอบรวมที่ส่วนใหญ่เหมือนกัน บนกระดานดำ

ขั้นสรุป

- นักเรียนแต่ละคนได้ตรงเจียบๆ สักครูหนึ่งเกี่ยวกับข้อความเห็นร่วมบนกระดานดำ

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ครูเปิดประเด็นเพื่อให้นักเรียนช่วยกันคิดวิเคราะห์

ขั้นสอน

- นักเรียนช่วยกันคิดวิเคราะห์ และ เปิดอภิปรายในหัวข้อ “นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อสถาบันโรงเรียน”

ขั้นสรุป

- ครูเสนอประเด็นสรุป
- นักเรียนได้ตรงเจียบๆ สักครูหนึ่ง แล้วร่วมกันสรุปวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อสถาบันโรงเรียน

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 ใบความรู้เรื่อง นิทานเรื่อง “นกแขกเต้า”

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ใบงาน

5.2.2 ห้องสมุด

6. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์ของการเรียนรู้	วิธีการวัด	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้วัด
1.นักเรียนรู้ เข้าใจ และอธิบายความหมายของความกตัญญูทวาทิ	-การตอบคำถาม -การทำแบบบันทึก	นักเรียนบอก/ระบุ/เขียนได้ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	คำถาม/แบบบันทึก
2.นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความกตัญญูทวาทิรู้คุณต่อสถาบันโรงเรียน	สังเกตพฤติกรรม	นักเรียนประพฤติปฏิบัติอย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	แบบสังเกตพฤติกรรม

ใบความรู้ นิทานเรื่องนกแขกเต้า

เรื่องมีอยู่ว่าที่นาข้าวของชาวนา มีนกแขกเต้าฝูงหนึ่งไปจิกกินข้าวในนาเป็นประจำ ชาวนาก็ไม่หวั่นเพราะถึงนกจะกินอย่างไรก็ไม่หมด แต่สังเกตเห็นว่าเจ้านกเจ้าฝูงมันจะคาบรวงข้าว ๓ รวงกลับไปทุกวัน ชาวนารู้สึกโกรธ เพราะให้กินฟรีทีหนึ่งแล้วยังจะหิ้วปิ่นโตกลับบ้านอีก

วันหนึ่งชาวนาจึงดักจับนกแขกเต้าเจ้าฝูงตัวนั้นได้ และพูดดำหนิว่า “เราให้เจ้ากับพวกมากินข้าวในนา เราได้ ทำไมเจ้าจึงไม่รู้จักรพ ละโมภ ยังคาบรวงข้าวไปอีกวันละ ๓ รวง ข้าว่าเจ้านี้ใช้ไม่ได้”

นกแขกเต้าตอบว่า

ท่านเจ้าขา..ข้าฯขอบคุณและสำนึกในบุญคุณของท่านเสมอ แต่ข้าฯก็มีเหตุผลในการกระทำ ข้าฯเอาข้าวไป ๓ รวงทุกวันก็เพราะ รวงที่ ๑ ข้าฯเอาไปใช้หนี้ รวงที่ ๒ ข้าฯเอาไปทำทุน รวงที่ ๓ ข้าฯเอาไปฝังดิน แล้ว

อธิบายขยายความต่อ

รวงที่ ๑ ข้าฯเอาไปให้บิดามารดาข้าฯที่แก่แล้วบินมาหากินไกลๆไม่ไหว เป็นการตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ของข้าฯที่เคยหาอาหารให้ข้าฯกิน

รวงที่ ๒ ข้าฯเอาไปให้ลูกเล็กๆของข้าฯที่ยังไม่สามารถบินมาหากินเองได้ แล้วข้าฯหวังว่าเมื่อข้าฯแก่ตัวลง ลูกๆของข้าฯจะหาอาหารมาให้ข้าฯกิน

และรวงที่ ๓ ข้าฯเอาไปให้บรรดานกพิการและแก่ชราที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ ซึ่งพวกนี้แม้ข้าฯจะเอาไปให้เขา เขาก็ไม่สามารถตอบแทนบุญคุณข้าฯได้ เหมือนกับข้าฯเอาไปฝังดินมันไม่มีประโยชน์สำหรับข้าฯ แต่มันเป็นประโยชน์สำหรับผู้อื่น

ชาวนาได้ฟังแล้วกล่าวขอโทษนกแขกเต้าที่เข้าใจผิด และเอ่ยอนุญาตให้นกแขกเต้าพาพวกมากินข้าวในนาได้ตามสบาย

แบบสังเกตพฤติกรรม (ผู้ปกครอง)
เรื่องความกตัญญูต่อสถาบันโรงเรียน

ชื่อ..... ชั้น.....

คำสั่ง ให้เขียนเครื่องหมายลงในช่องว่าง ที่ตรงกับพฤติกรรมของบุตรหลานของท่าน

- 3 แสดงพฤติกรรมนั้นทุก ๆ วัน
2 แสดงพฤติกรรมบ่อยครั้งแต่ไม่ทำทุกวัน
1 แสดงพฤติกรรมนั้นนานๆ ครั้ง
0 ไม่เคยแสดงพฤติกรรมนั้นเลย

พฤติกรรมที่ประเมิน	ระดับของพฤติกรรม			
	0	1	2	3
1.ช่วยเหลืองานบ้านที่ได้รับมอบหมาย				
2.ช่วยเหลืองานที่เป็นอาชีพของท่าน				
3.ทำความเคารพก่อนไปโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน				
4.แสดงการกระทำที่ทำให้ท่านภูมิใจ				
5.ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินภายในบ้านให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย				
6.เชื่อฟังสิ่งที่ท่านตักเตือนหรือห้ามปราม				
7.ไม่ทำตัวให้พ่อแม่รู้สึกเป็นห่วง				
8.ดูแล เป็นห่วงเวลาที่ท่านหรือญาติผู้ใหญ่เจ็บป่วย				
9.พูดจาไพเราะ สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน				
10.แบ่งเบาภาระการเลี้ยงดู เช่น ใช้จ่ายอย่างประหยัด ฯลฯ				
11.ช่วยเหลืองาน โรงเรียนตามความสามารถ				

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 วิเคราะห์ อภิปราย และยกตัวอย่างในการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ และมีวินัยต่อตนเองได้
- 1.2 วิเคราะห์ อภิปราย และยกตัวอย่างบุคคลผู้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ และมีวินัยต่อชุมชน / ท้องถิ่นได้
- 1.3 วิเคราะห์ อภิปราย และยกตัวอย่างบุคคลผู้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตน เป็นผู้มีความรับผิดชอบ และมีวินัยต่อสังคม / ประเทศชาติได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

ผู้เรียนอภิปราย และยกตัวอย่างการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ และมีวินัยต่อตนเอง ต่อชุมชน และต่อประเทศชาติ

2.2 ด้านทักษะ

ผู้เรียนประพฤติตนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีวินัยต่อตนเอง ต่อชุมชน และต่อประเทศชาติ

2.3 ด้านคุณลักษณะ

ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ร่วมสร้างสังคมให้น่าอยู่

3. สาระการเรียนรู้

บุคคลตัวอย่างที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และมีวินัย คือบุคคลที่ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้ปฏิบัติตน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและมีวินัย ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 เรื่อง คุณลักษณะของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีวินัยต่อตนเอง
ขั้นนำ

- ร่วมกันสนทนาถึงบุคคลผู้เป็นแบบอย่างในใจที่นักเรียนประทับใจ
- ร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงคุณลักษณะของบุคคลดังกล่าว

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่องนักเรียนของครูประสิทธิ์
- แบ่งกลุ่มร่วมกันอภิปราย เรื่องนักเรียนของครูประสิทธิ์

- นำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปความหมายของความรับผิดชอบต่อน้ำที่ และมีวินัย
- ครู และนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางที่ทำให้นักเรียนดำเนินชีวิตอย่างมีความรับผิดชอบ
- นักเรียนได้ตรงเจียบๆ สักครู่หนึ่งถึงการทำหน้าที่ของตนเอง รู้จักรับผิดชอบต่อน้ำที่ และมีวินัย

คาบที่ 2 เรื่อง คุณลักษณะของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่มีความรับผิดชอบ มีวินัยต่อชุมชน/ท้องถิ่น

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนออกมาเล่าหน้าที่ความรับผิดชอบที่ควรกระทำต่อชุมชน หรือท้องถิ่นของตนเอง

ขั้นสอน

- นักเรียนเขียนแผนภาพ คุณลักษณะของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่มีความรับผิดชอบ มีวินัยต่อชุมชน/ท้องถิ่นของตนเอง
- ศึกษา และอภิปรายใบงานสถานการณ์ที่ 1 และ 2

ขั้นสรุป

- ครูสรุปคุณลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ มีวินัยต่อชุมชน/ท้องถิ่น
- ครู และนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางปฏิบัติตนที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อชุมชน / ท้องถิ่น
- นักเรียนได้ตรงเจียบๆ สักครู่หนึ่งถึงการปฏิบัติให้มีความรับผิดชอบต่อชุมชน/ท้องถิ่น

คาบที่ 3 เรื่อง คุณลักษณะของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่มีความรับผิดชอบ มีวินัยต่อสังคม

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนออกมาเล่าหน้าชั้นเรียน เรื่องความรับผิดชอบต่อของนักเรียนที่เคยปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไรบ้าง และทำอะไรบ้างที่เป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวม

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนศึกษา เรื่อง “ฮานส์ บริงเคอร์” เด็กชายผู้เอาน้ำจืดจรรวของเพื่อน
- แบ่งกลุ่มร่วมกันอภิปราย และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครู และนักเรียนร่วมกันสรุปคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่มีความรับผิดชอบมีวินัยต่อสังคม
- นักเรียนได้ตรงเจียบๆ สักครู่หนึ่งถึงแนวทางปฏิบัติตนอย่างไรบ้างเป็นการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

คาบที่ 4 เรื่อง คุณลักษณะของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่มีความรับผิดชอบ และมีวินัยต่อประเทศชาติ

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนออกมาเล่าถึงการทำประโยชน์ต่อประเทศชาติ ทำได้โดยวิธีใดบ้าง และในขณะนี้ นักเรียนสามารถทำประโยชน์อะไรได้บ้างต่อชาติไทย

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนดูรูปคนพิการ-คนชราไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในขณะที่การเลือกตั้งหลายครั้งที่ผ่านมา จำนวนผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็ยังมีอยู่มาก
- แบ่งกลุ่มร่วมกันอภิปราย และนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- ช่วยกันตอบคำถาม และครูเสนอแนะความรับผิดชอบ และมีวินัยต่อประเทศชาติ

ขั้นสรุป

- ครู และนักเรียนร่วมกันสรุปคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่มีความรับผิดชอบ มีวินัยต่อประเทศชาติ
- นักเรียนได้ตรงรอยยิ้มๆ สักครูหนึ่งถึงแนวทางการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความรับผิดชอบ และมีวินัยต่อประเทศชาติ

5. สื่ออุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 ใบความรู้ เรื่อง นักเรียนของครูประสิทธิ์
- 5.2 ใบงานสถานการณ์ 1 และ 2
- 5.3 ใบความรู้เรื่อง ฮานส์ บริงเคอร์ เด็กชายผู้เอานิ้วอุดรูรั่วของเขื่อนจากหนังสือ โตไปไม่โกง
- 5.4 ห้องสมุด
- 5.5 อินเทอร์เน็ต
- 5.6 ภาพคนพิการ-คนชราไปเลือกตั้ง
- 5.7 แบบทดสอบ

6. วัด และประเมินผล

- 6.1 สังเกตการณ์ร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
- 6.2 สังเกตการณ์แสดงความคิดเห็น
- 6.3 ตรวจจากใบงาน

ใบความรู้

ความรับผิดชอบต่อตนเอง เรื่องนักเรียนของครูประสิทธิ์

วันนี้พ่อครูประสิทธิ์ลงมือสอน ท่านก็ถามนักเรียนในชั้นว่า “เมื่อวันศุกร์ที่ผ่านมาได้มีการประชุม นักเรียนทุกคนได้ติดตามปกติ คุณครูใหญ่เป็นผู้ให้โอวาทแก่นักเรียนในที่ประชุม ฟังแล้วท่านได้ให้ข้อคิดอะไรหลายอย่าง ครูจึงอยากจะถามนักเรียนว่า นักเรียนมีอะไรสงสัยในเรื่องที่คุณครูใหญ่พูดบ้างไหม ถ้าสงสัยครูจะได้อธิบายให้เข้าใจ”

นักเรียนในชั้นนั่งเงียบไปชั่วขณะหนึ่ง หลังจากนั้นก็คิดก็ยืนขึ้นตอบครูว่า “ชั้นดันคุณครูใหญ่ท่านพูดถึงเรื่องความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อชุมชน และประเทศชาติ ผมติดตามคำพูดของท่านไม่ค่อยทัน ผมขอให้คุณครูช่วยอธิบายซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ที่ผมเสนอนี้เป็นความคิดเห็นของผมคนเดียวนะครับ ไม่ทราบว่าผู้อื่นจะมีความคิดเห็นอย่างไร”

นักเรียนในชั้นบางคนก็ให้ความคิดเห็นเช่นเดียวกันกับกิตติ

ครูประสิทธิ์จึงกล่าวว่า “ในเมื่อนักเรียนขอร้องครูก็ไม่ขัดข้องอะไร แต่แทนที่ครูจะอธิบายให้นักเรียนฟัง ครูอยากให้นักเรียนมาเรียนเรื่องนี้เสียเลยดีกว่าหรือ ก็ เรียนเรื่องความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม สังคมในที่นี้มุ่งถึงชุมชน และประเทศชาติ นักเรียนเห็นเป็นอย่างไร”

นักเรียนทุกคนในชั้นเห็นด้วยทันที

“ถ้าเช่นนั้น ในชั้นฉันนี้ ครูขออธิบายความหมายของคำว่าความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมเสียก่อน นักเรียนเคยเรียนมาแล้วว่าหน้าที่ของคนเรามี 2 อย่าง คือ หน้าที่ต่อตนเอง และหน้าที่ต่อสังคม ฉะนั้นความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมนั้น หมายความว่า ความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเอง และความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อสังคม” ครูประสิทธิ์กล่าวถึงตอนนี้ก็หยุดสังเกตดูนักเรียนทุกคน รู้สึกว่าทุกคนกำลังตั้งใจฟัง จึงพูดต่อไปว่า “คำว่าความรับผิดชอบต่อตนเองนั้นหมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่ของตนจนสำเร็จเรียบร้อย โดยไม่ต้องมีใครมาว่ากล่าวตักเตือน และเมื่อตนทำงานนั้นแล้ว ถ้ามีข้อผิดพลาด ก็จะไม่โทษความผิดนั้นไปให้ผู้อื่น ตามที่ครูอธิบายมานี้ ถ้าใครสงสัยก็ถามได้”

นักเรียนในชั้นทุกคนไม่แสดงความสงสัยอะไร เพราะเคยเรียนมาบ้างแล้ว ครูประสิทธิ์จึงถามต่อไปว่า “เมื่อนักเรียนทราบแล้วว่าความรับผิดชอบต่อตนเอง คือ ความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเอง ใครจะบอกกับครูได้บ้างว่าหน้าที่ต่อตนเองนั้นมีอะไรบ้าง”

วิมลยืนขึ้นตอบครูว่า “หน้าที่ต่อตนเอง คือ”

1. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
2. ดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และอยู่ในสภาพที่ดี
3. ประพฤติตนเป็นคนดีมีระเบียบวินัย และมีคุณธรรม
4. เอาใจใส่ต่อสุขภาพของตนเอง

“ถูกต้อง” ครูพูด “คนที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง จะต้องทำหน้าที่ต่อตนเองโดยไม่ต้องให้ใครมาว่ากล่าวตักเตือน และประพฤติดนอยู่ในระเบียบวินัย พร้อมให้การตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับ และแก้ไขในสิ่งที่ผิด วันนี้ครูจะพูดให้ฟังเท่านั้นก่อน

ใบงาน

สถานการณ์ที่ 1

ชัช นารี ธิดา เป็นพี่น้องกัน นารี และ ธิดา ค้นแต่เช้าทุกวัน เพื่อช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านจนเสร็จเรียบร้อย แล้วจึงอาบน้ำแต่งตัวไปโรงเรียน ส่วนชัชชอบดื่นนอนสายเป็นประจำไม่เคยช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านเลย วันไหน ชัชเกียจก็ไม่ยอมไปโรงเรียนอ้างว่าไม่สบาย

หัวข้ออภิปราย

1. นักเรียนควรเอาอย่างไร เพราะเหตุใด
2. งานบ้านควรเป็นหน้าที่ของผู้หญิง เป็นความคิดที่ถูกต้องหรือไม่ บุคคลใดควรทำงานบ้านบ้าง

สถานการณ์ที่ 2

สมาน ศุติศ คารา เรียนอยู่ในห้องเดียวกัน ครูมอบหมายให้นักเรียนทั้งสามไปรณรงค์ต้นไม้ ศุติศหลบไปเล่นกับเพื่อนคนอื่นๆ อยู่ข้างรั้วโรงเรียน ส่วนคาราบอกกับสมานว่ายังทำการบ้านไม่เสร็จ ขอตัวไปทำการบ้านต่อแล้วหลบเข้าไปอ่านหนังสือการ์ตูนอยู่ในห้องสมุดโรงเรียน สมานรณรงค์ต้นไม้คนเดียวจนเสร็จ แล้วกลับมาเข้าห้องเรียนเรียนหนังสือต่อไป

หัวข้ออภิปราย

1. นักเรียนควรเอาแบบอย่างจากใครมาใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะเหตุใด
2. ถ้ามีนักเรียนเหมือนศุติศ และคาราทั้งหมด จะเกิดผลอย่างไร
3. จากสถานการณ์ที่ 2 บุคคลใดเป็นผู้มีคุณธรรม และมีคุณธรรมอะไร

แบบทดสอบ

จงใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และ ใส่เครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่ผิด

- 1. การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เป็นความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 2. คนที่ขาดความรับผิดชอบ จะไม่ได้รับความไว้วางใจให้ทำงานสำคัญ
- 3. คนที่ทำงานผิดพลาดเป็นประจำ และยอมรับผิดเสมอ ก็เป็นผู้มีความรับผิดชอบดี
- 4. คนที่ควบคุมตนเองได้ เป็นคนที่มีวินัยในตนเอง
- 5. การทำงานจะดีขึ้นได้ ถ้ารู้จักรับฟัง และแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง
- 6. คนที่ทำงานเสร็จ แม้ไม่ทันตามกำหนดเวลา ก็ถือว่ามีความรับผิดชอบดี
- 7. คนที่มีความรับผิดชอบดี จะสำนึกในหน้าที่ พยายามทำให้ดี และเสร็จทันกำหนด
- 8. สตรีโสภณเย็บเสื้อของคนที่ซำรูด ถือว่าเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 9. การเชื่อฟังคุณพ่อ คุณแม่ เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 10. เมื่อทำการบ้านไม่ได้ ควรถามครูในวันส่งงาน

เกณฑ์การให้คะแนน

นักเรียนทำถูกต้อง 7 ข้อ จาก 10 ข้อ ถือว่าผ่าน

สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

แบบสังเกตพฤติกรรม วิชา จริยศึกษา

คำชี้แจง 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน

2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

เลขที่	ชื่อ สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		ตอบคำถาม			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

- ด้านการตอบคำถาม

คะแนน/ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟัง และร่วมตอบคำถามทุกครั้งด้วยความมั่นใจ ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟัง และร่วมตอบคำถามเป็นบางครั้ง ด้วยความมั่นใจพอใช้ ตอบถูกต้องบางครั้ง
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยตั้งใจฟังคำถาม ขาดความมั่นใจในการตอบคำถาม ต้องถามเพื่อนเสมอ

- ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน/ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่มอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้อง ชัดเจน
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม อย่างตั้งใจบ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้องบ้าง
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม ไม่ค่อยรับผิดชอบ และผลงานที่ปรากฏไม่ค่อยถูกต้อง

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 รู้และเข้าใจความหมายของความยุติธรรม คือ การยอมรับเมื่อตนเองกระทำผิด
- 1.2 ค้นคว้าและนำเสนอ คำที่แสดงถึงการยอมรับเมื่อตนเองกระทำผิด
- 1.3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการขอโทษและการให้อภัย รู้จักการขอโทษและให้อภัยในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- 1.4 วิเคราะห์บทความ “ขอโทษและให้อภัย 2 คำ สั้นๆที่มีความหมายยิ่งใหญ่”

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 ผู้เรียนอธิบายความหมายของการยอมรับผิด รู้จักยอมรับเมื่อตนเองกระทำผิด รู้จักประโยชน์ของการยอมรับผิดและโทษของการไม่รู้จักยอมรับผิด
 - 2.1.2 ผู้เรียนอธิบายความหมายของการขอโทษและให้อภัย
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 ผู้เรียนประพาดิตนเป็นผู้ที่รู้จักยอมรับเมื่อตนเองกระทำผิดในชีวิตประจำวัน
 - 2.2.2 ผู้เรียนประพาดิตนเป็นผู้รู้จักการขอโทษและให้อภัยผู้อื่นในชีวิตประจำวัน
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 ผู้เรียนรู้จักการชดเชยยอมรับอย่างสง่าผ่าเผยพร้อมที่จะเข้าใจกับความผิดพลาดนั้น
 - 2.3.2 ผู้เรียนรู้จักการขอโทษและให้อภัยซึ่งกันและกัน

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 เอื้อเฟื้อ หมายถึง การชดเชยยอมรับอย่างสง่าผ่าเผยพร้อมที่จะทำความเข้าใจกับความผิดพลาดนั้นและร่วมมือกันแก้ไขปัญหานั้นจนลุล่วงไปได้ในที่สุด
- 3.2 คำที่แสดงถึงการยอมรับผิด เช่น ขอโทษ , เสียใจ , ปรับปรุง

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 เรื่อง คู่ก็...หอนี้ที่หายไป (ความหมายของความยุติธรรม)

ขั้นนำ

- ครูเล่านิทานเรื่อง “ คู่ก็....หอนี้ที่หายไป”

- ครูเลือกอาสาสมัครนักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อหาในนิทานเพื่อเป็นภาพทวนประเด็นความยุติธรรม

ขั้นสอน

- ครูนำอภิปรายประเด็นเนื้อหาของนิทานโดยอาจใช้ประเด็นคำถามดังนี้
 - ในเรื่องนี้มีตัวละครใดบ้าง (คำตอบที่คาดว่าจะได้รับคือ นักธุรกิจหญิง , ชายหนุ่ม)
 - เกิดปัญหาใดขึ้นระหว่างทั้งสองคน (คำตอบที่คาดว่าจะได้รับ คือ นักธุรกิจหญิงคิดว่าชายหนุ่มขโมยลูกไก่ของเธอกิน)
 - สาเหตุของปัญหาคืออะไร (คำตอบที่คาดว่าจะได้รับ คือ ความเข้าใจผิดของ นักธุรกิจหญิง)
 - เมื่อนักธุรกิจหญิงทราบความจริง นักธุรกิจหญิงควรจะตัดสินใจอย่างไร (คำตอบที่คาดว่าจะได้รับอาจหลากหลาย)
- ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายหน้าชั้นพร้อมทั้งสรุปเรื่อง ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
- นักเรียนทำใบกิจกรรม “ ฉันผิดไปแล้ว ” โดยให้นักเรียนคิดคำที่แสดงถึงการยอมรับผิด เช่น ขอโทษ เสียใจ ฉันจะปรับปรุง แก่ตัวใหม่ จะไม่ทำเช่นนี้อีกแล้ว ฯลฯ พร้อมทั้งให้นักเรียนคิดประโยคหรือข้อความจากคำที่แสดงถึงการยอมรับผิด

ขั้นสรุป

- ครูกล่าวสรุปเพื่อโน้มน้าวให้นักเรียนตัดสินใจอย่างมีคุณธรรมเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้น ต้องเกิดการตัดสินใจที่เป็นธรรม มีเหตุผล พร้อมทั้งสรุปข้อคิดของนิทานเรื่องนี้ในเรื่อง การกระทำ ความผิดแล้วยอมรับผิด ผู้กระทำความผิดจะได้รับการอภัย
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูเกี่ยวกับการยอมรับผิดเมื่อกระทำความผิด เช่น การยอมรับผิดเกิดประโยชน์อย่างไร การไม่ยอมรับผิดเกิดโทษอย่างไร ฯลฯ

คาบที่ 2 เรื่อง “I ‘m sorry.....”

ขั้นนำ

- ครูและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างคำขอโทษและให้อภัยที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน

ขั้นสอน

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยคละนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน กลุ่มละ 4-5 คน
- จากนั้นครูแจกบทความ “ให้อภัยเหมือนล้างใจให้สะอาด” ให้นักเรียนทุกกลุ่มได้อ่าน
- ครูแจกกระดาษให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของบทความที่นักเรียนอ่าน และข้อคิดที่ได้จากบทความ
- ครูแจกกระดาษให้นักเรียนเขียนโปสการ์ด “I ‘m sorry.....”

ขั้นสรุป

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงข้อคิดที่ได้จากบทความ

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการให้อภัยหรือยกโทษให้กับผู้ที่ล่วงเกินตนเป็นเหตุให้เกิดอารมณ์เสีย แค้นขึ้นในใจ และเมื่อมีการขอโทษให้อภัยแล้วก็จะได้สบายใจทั้งสองฝ่าย
- นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครูเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการขอโทษและให้อภัยที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

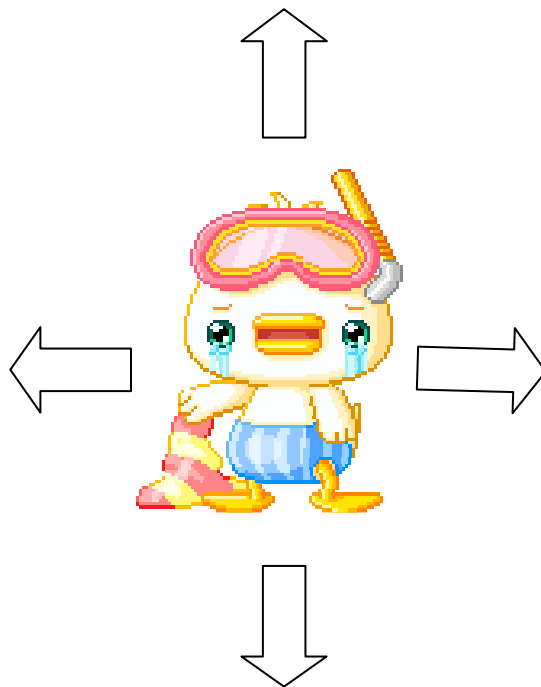
- 5.1 นิทานเรื่อง ลูกก็...หอนี้ที่หายไป จาก วารสาร ห่วงใย ฉบับที่ 14 ปีที่ 5
- 5.2 ใบกิจกรรม ฉันผิดไปแล้ว
- 5.3 บทความ “ให้อภัยเหมือนล้างใจให้สะอาด”
- 5.4 ใบกิจกรรมเขียนโปสการ์ด “I ‘m sorry.....”
- 5.5 ห้องสมุด
- 5.6 อินเทอร์เน็ต

6. วัดและประเมินผล

- 6.4 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
- 6.5 ตรวจจากแบบประเมินพฤติกรรม

ใบกิจกรรม “ฉันผิดไปแล้ว”

คำสั่ง ให้นักเรียนนักเรียนคิดคำที่แสดงถึงการยอมรับผิด พร้อมทั้งให้นักเรียนคิดประโยคหรือข้อความจากคำที่แสดงถึงการยอมรับผิด

ความยุติธรรม คือ การยึดถือยอมรับเมื่อตนเองกระทำผิด

รายการประเมินพฤติกรรม

- ด้านการตอบคำถาม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามทุกครั้ง ด้วยความมั่นใจ ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามเป็นบางครั้ง ด้วยความมั่นใจพอใช้ ตอบถูกต้องบางครั้ง
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยตั้งใจฟังคำถาม ขาดความมั่นใจในการตอบคำถาม ต้องถามเพื่อนเสมอ

- ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ และมีผลงานมีคุณภาพถูกต้อง ชัดเจน
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจบ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ และมีผลงานมีคุณภาพ ถูกต้องและชัดเจนบางส่วน
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม ต้องให้แนะนำและตักเตือนอยู่บ้าง ขาดความรับผิดชอบ และผลงานไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ขาดความชัดเจน

แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

หน่วยที่ 1 เรื่อง ความยุติธรรม คือ การยึดถือยอมรับเมื่อตนเองกระทำผิด

คำสั่ง ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง ด้านความยุติธรรม และให้ผู้ปกครอง และครู ร่วมประเมินด้วย

การให้คะแนน

ปฏิบัติสม่ำเสมอ	3	คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	2	คะแนน
ไม่ค่อยปฏิบัติ	1	คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (นำคะแนน ของนักเรียน, ผู้ปกครอง, ครู มารวมกัน แล้วหาร 3)

ระดับคุณภาพ	ดีมาก	30	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ดี	26 – 29	คะแนน
ระดับคุณภาพ	พอใช้	20 – 25	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	ต่ำกว่า 20	คะแนน

พฤติกรรม	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู
1. การยอมรับผิดเพื่อทำความผิด			
2. พร้อมทำความเข้าใจกับความผิดที่เกิดขึ้น			
3. รับฟังคำแนะนำและดัดเตือนในสิ่งที่ทำผิดพลาด			
4. ปฏิบัติตามคำแนะนำและดัดเตือนของครู/ผู้ปกครอง			
5. กล่าวคำขอโทษเมื่อทำความผิด			
6. ตั้งใจปรับปรุงตนเอง			
7. ไม่ทำผิดซ้ำในเรื่องเดิม			
8. มีความระมัดระวังตนเพื่อไม่ให้ทำความผิดอื่น ๆ			
9. แก้ไขและปรับปรุงตนเองดีขึ้น			
10. นำประสบการณ์ความผิดของตนไปแนะนำ/ดัดเตือนผู้อื่น			
ลงชื่อผู้ประเมิน			
รวมคะแนน (แต่ละช่องเต็ม 30)			
คะแนนเฉลี่ย (รวม 3 ช่อง หาร 3)			
ระดับคุณภาพ			

คุกกี้.....ห่อนี้ที่หายไป

ที่สนามบินนานาชาติระดับโลก มีนักธุรกิจหญิงแต่งตัวดีจำเป็นต้องรอถึง 3 ชั่วโมง ในการเปลี่ยนเครื่องบินเพื่อไปจุดหมายปลายทาง เธอจึงตัดสินใจเดินไปซื้อหนังสือ 1 เล่มและคุกกี้ 1 ห่อ และเตรียมหาที่นั่งเพื่ออ่านและกินฆ่าเวลาไปพลางๆ เธอสอดสายสายตาหาที่นั่งได้ 1 แห่ง เมื่อนั่งลงก็เตรียมหนังสือและคุกกี้เพื่ออ่านและกินไปพลางๆ เธอสังเกตเห็นว่าข้างเธอมีชายหนุ่มซึ่งเหยียดกายอย่างไม่สนใจว่าจะมีใครนั่งอยู่ข้างๆ เขา สักครูหนึ่ง ขณะที่เธออ่านหนังสือ ชายหนุ่มก็หยิบขนมคุกกี้ออกจากถุง ซึ่งวางอยู่ระหว่างคนทั้งสอง แล้วกินมัน ทีละชิ้น เธอมองด้วยความโกรธ แต่ไม่ต้องการทำเรื่องวุ่นวาย เธอจึงทำเป็นไม่สนใจ เธอเริ่มรู้สึกเบื่อที่จะกินคุกกี้และเฝ้ามองนาฬิกา ในขณะที่ชายหนุ่มซึ่งเป็นผู้ชายโมโหอย่างไรรายกาย กำลังกินมันให้หมดสิ้นไป เธอเริ่มโมโหและคิดในใจว่า “ ถ้าฉันไม่ใช่ผู้ที่มีการศึกษาแล้วละก็...ฉันจะชกหน้าเจ้าหมอนี้ให้แหลกไปเลย ” ทุกครั้งที่เธอหยิบกิน 1 ชิ้น ชายหนุ่มก็หยิบมันกิน 1 ชิ้น

ทั้งสองส่งสายตามองหน้ากัน เมื่อคุกกี้เหลือเพียงชิ้นสุดท้าย เธอหยุดและอยากรู้ว่าชายหนุ่มจะทำอะไร ชายหนุ่มค่อยๆ หยิบคุกกี้ชิ้นสุดท้ายแล้วหักเป็น 2 ชิ้น ส่งให้เธอครึ่งชิ้นและกินเองครึ่งชิ้น เธอรับจากชายหนุ่มอย่างรวดเร็ว และคิดในใจว่า “ เขาช่างเป็นคนที่ไร้มารยาทสุดๆ ช่างไร้การศึกษา ไม่มีแม้แต่คำพูดขอบคุณสักคำ ”

เธอลุกขึ้นหยิบข้าวของทั้งหมดแล้วตรงไปยังประตูขึ้นเครื่อง ไม่แม้แต่เหลียวหลังกลับมาองหัวขโมยผู้ไร้มารยาท ซึ่งยังคงนั่งอยู่ที่เดิม ภายหลังจากขึ้นเครื่องและนั่งประจำที่อย่างสบายใจแล้ว เธอหยิบหนังสือที่อ่านค้างอยู่ขึ้นมาอีกครั้ง ในขณะที่เธอหยิบหนังสือจากกระเป๋า ก็พบว่า มีขนมคุกกี้อยู่ในนั้น 1 ห่อ เธอตกใจมาก ถ้าคุกกี้ของฉันยังอยู่ที่นี้ก็แปลว่า.....คุกกี้ห่อนั้นเป็นของชายหนุ่มที่แบ่งให้เธอกิน เธอลุกขึ้นทันทีแล้ววิ่งออกจากเครื่องบินไปยังที่นั่งของชายหนุ่ม แต่คงเหลือแค่ที่นั่งว่างเปล่า มันหายไปเสียแล้วที่จะได้ขอโทษเขาระหว่างเดินกลับเข้าเครื่อง เธอรู้สึกเจ็บปวดหัวใจ เธอั่นเองที่ไร้มารยาทเป็นหัวขโมยที่ไร้การศึกษาตัวจริง

บทความ “ให้อภัยเหมือนล้างใจให้สะอาด”

การให้อภัยจะช่วยให้สามารถยุติปัญหาต่างๆ ได้ เปรียบเสมือนคนล้างแก้วน้ำให้สะอาด ทำให้เหมาะสมที่จะรองรับน้ำบริสุทธิ์ที่เทลงไปใหม่ เหมือนการโยนของที่ไม่ชอบทิ้งเสียโดยไม่ต้องเสียดาย การให้อภัยคือการแสดงกำลังใจที่ยิ่งใหญ่ที่สุด อภัยทานเวลาจะให้อภัยไม่ต้องไปขอใคร ไม่เหมือนใครมาขอเงินเรา ที่ต้องควักกระเป๋าให้ แต่การให้อภัยไม่ต้องหาจากไหนและไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการสูญเสีย

ขอให้ภูมิใจเมื่อมีใครมาขอโทษ เมื่อมีใครให้อภัยเราหรือเมื่อสำนึกได้ว่าได้ทำอะไรผิดพลาดไปก็ขอโทษกัน การขอโทษหรือการให้อภัย มิใช่การเสียหน้าหรือเสียรู้ มิใช่การได้เปรียบเสียเปรียบแต่อย่างใด หากแต่เป็นการชำระใจให้สะอาด เหมือนภาชนะสกปรกที่ชำระล้างให้สะอาด ใครจะคิดอย่างไรมิใช่ประเด็น แต่สำหรับผู้แสดงออกว่าเราให้อภัยในเรื่องนี้ต่อบุคคลผู้นี้แล้ว นั่นเป็นสิ่งสำคัญเพราะสิ่งนั้นจะถูกบรรจุลงไปในจิตของเรานั้นเอง

ใบกิจกรรม“ให้อภัยเหมือนล้างใจให้สะอาด”

1. ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากบทความ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. จากบทความนี้นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรม I'm sorry.....

คำสั่ง ให้นักเรียนทำโปสการ์ดเขียนคำขอโทษและให้อภัยที่เคยพูดกับเพื่อนๆ พร้อมทั้ง
ตกแต่งให้สวยงาม

แบบสังเกตพฤติกรรม วิชา จริยศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก

- คำชี้แจง : 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน
2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

เลขที่	ชื่อ สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		ตอบคำถาม			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

- ด้านการตอบคำถาม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามทุกครั้ง ด้วยความมั่นใจ ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามเป็นบางครั้ง ด้วยความมั่นใจพอใช้ ตอบถูกต้องบางครั้ง
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยตั้งใจฟังคำถาม ขาดความมั่นใจในการตอบคำถาม ต้องถามเพื่อนเสมอ

- ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่มอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้อง ชัดเจน
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม อย่างตั้งใจบ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้องบ้าง
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม ไม่ค่อยรับผิดชอบ และผลงานที่ปรากฏไม่ค่อยถูกต้อง

แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

หน่วยที่ 2 เรื่อง ขอโทษและให้อภัย

คำสั่ง ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง ด้านความยุติธรรม และให้ผู้ปกครอง และครู ร่วมประเมินด้วย

การให้คะแนน

ปฏิบัติสม่ำเสมอ ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ให้	2	คะแนน
ไม่ค่อยปฏิบัติ ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (นำคะแนน ของนักเรียน, ผู้ปกครอง, ครู มารวมกัน แล้วหาร 3)

ระดับคุณภาพ	ดีมาก	30	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ดี	26 – 29	คะแนน
ระดับคุณภาพ	พอใช้	20 – 25	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	ต่ำกว่า 20	คะแนน

พฤติกรรม	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู
1. รู้จักกล่าวขอโทษเมื่อกระทำผิด			
2. รู้จักยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
3. ไม่ต่อว่าเมื่อเห็นเพื่อนทำผิด			
4. เอาใจเขามาใส่ใจเรา			
5. ไม่ใช้อารมณ์ของตนเองตัดสินเมื่อเพื่อนทำผิด			
6. ให้อภัยเพื่อนเมื่อเพื่อนทำผิด			
7. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
8. มีใจเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น			
9. มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น			
10. การเห็นใจผู้อื่น			
ลงชื่อผู้ประเมิน			
รวมคะแนน (แต่ละช่องเต็ม 30)			
คะแนนเฉลี่ย (รวม 3 ช่อง หาร 3)			
ระดับคุณภาพ			

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 รู้จักการคิดวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการให้อภัยกับความโกรธ
- 1.2 รู้จักแนวทางการแสดงความคิดเห็นและการสืบค้นข้อมูลต่างๆของทุกศาสนาเกี่ยวกับเรื่องการให้อภัย
โกรธ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับเรื่องการให้อภัย
 - 2.1.2 นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลต่างๆของศาสนาได้ดี
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา
 - 2.2.2 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 นักเรียนปฏิบัติตนที่ดีตามหลักศาสนาของตนเอง
 - 2.3.2 นักเรียนรู้จักการการให้อภัยผู้อื่น

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 การให้อภัยที่สร้างความสุขและสันติรวมถึงความเป็นหนึ่งเดียวในชุมชนและสังคม
- 3.2 กรณียศึกษาเกี่ยวกับสังคมการให้อภัยของแต่ละศาสนา

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนเล่นเกมปริศนาคำทาย
- ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบปริศนาคำทาย

ขั้นสอน

- ครูนำกรณียศึกษาตัวอย่างสังคมที่ไม่รู้จักการให้อภัยและสังคมที่มีแต่ความรัก เมตตาและให้อภัย โดยให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิด เพื่อสร้างผังมโนทัศน์ (mind map)
- นักเรียนออกมานำเสนอผังมโนทัศน์ (mind map) ของกลุ่มตัวเอง

- อาสาสมัครออกมาแสดงความคิดเห็นจากกลุ่มที่เพื่อนออกมานำเสนอ
- ให้นักเรียนลงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอผลงานที่ดีที่สุด เพราะเหตุใด

ขั้นสรุป

- ครูสรุปเกี่ยวกับกรณีศึกษา
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงข้อคิดของศาสนาเกี่ยวกับการให้อภัย
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู์ ถึงสังคมที่มีแต่ความรัก เมตตา และให้อภัย

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูภาพยนตร์การ์ตูน เรื่อง **ความงามของการให้อภัย**
- ครูสนทนาพร้อมคำถามตอบเกี่ยวกับเนื้อหาของการ์ตูน โดยตั้งประเด็นคำถามดังต่อไปนี้
 - นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ชมการ์ตูน เรื่อง **ความงามของการให้อภัย**
 - ตัวละครมีบทบาทสำคัญอย่างไร
 - นักเรียนอยากเป็นตัวละครแบบใด เพราะเหตุใด

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 6-8 คน โดยแสดงบทบาทสมมุติในหัวข้อเรื่อง **“การให้อภัย”**
- นักเรียนช่วยกันระดมความคิดภายในกลุ่มของนักเรียนเอง ใช้เวลา 10 นาที
- ครูจับสลากเลือกกลุ่มมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปเนื้อหาของการ์ตูนเกี่ยวกับการให้อภัย
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้งามจากการให้อภัย
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู์ถึงผลดีจากการให้อภัยและการได้รับการอภัย

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของการให้อภัยและสามารถนำการให้อภัยไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไร

ขั้นสอน

- ครูกำหนดคำถามที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของการให้อภัยมีทั้งหมด 5 ประการ ดังนี้
 - การให้ที่ไม่ต้องออกอะไรเลย คือ การให้อภัย
 - การให้อภัยง่ายกว่า การขออนุญาตมากมาย
 - การให้อภัยไม่อาจเปลี่ยนแปลงอดีตได้ แต่การให้อภัยนั้นอาจเปลี่ยนอนาคตได้

- การให้อภัยเหมือนล้างใจให้สะอาด
- การให้อภัย คือ การแสดงกำลังใจที่ยิ่งใหญ่ของมนุษย์
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 10 คน จำนวน 5 กลุ่ม เพื่อจับสลากเลือกคำคมที่ได้
- นักเรียนระดมความคิดมาอภิปรายกลุ่มๆ ละ 10 นาที ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับประโยชน์ของการให้อภัยจากคำคม โดยมีประเด็นคำถามดังนี้
 - จากคำคมนักเรียนอธิบายความหมายได้อย่างไรบ้าง
 - จากคำคมนักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 - จากคำคมนักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

ขั้นสรุป

- ครูสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการให้อภัย
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงผลดีของการให้อภัย
- นักเรียนได้ตรงรอยยิ้มๆ สักครูถึงการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 การ์ตูน “ความงามของการให้อภัย”
- 5.2 ห้อง active board
- 5.3 ห้องสมุด
- 5.4 อินเทอร์เน็ต

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การสนทนาซักถามและตอบคำถาม
- 6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น
- 6.3 ผลจากใบงาน

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง “ความงามของการให้อภัย”

“ <http://www.youtube.com/> “การ์ตูนคุณธรรมตอนที่ 20”

ถั่วน้อยทำปลาไม้ของเนรแตก หลวงพ่อจึงเล่าเกี่ยวกับเจ้าเมืองที่หนึ่งที่ไม่เคยยกโทษให้คน
ทรยศเขาแต่กลับจ้างเขาใหม่ โดยคนทรยศกลับช่วยรวมเมืองให้เขาจนเขายิ่งใหญ่ และหลวงตาจึงสอน
ว่า การให้อภัยจะทำให้ความเกลียดชังกลายเป็นความรัก ความน่าเกลียดเป็นความงาม ถ้าคนเรารู้จักการ
ให้อภัยก็จะทำให้โลกน่าอยู่มากยิ่งขึ้น พอเนรได้ฟังจึงให้อภัยให้ถั่วน้อย

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนวิชาจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก

เรื่องการให้อภัย

คำชี้แจง : 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน

2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

เลขที่	ชื่อ สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		ตอบคำถาม			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

ด้านการตอบคำถาม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามทุกครั้ง ด้วยความมั่นใจ ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามเป็นบางครั้ง ด้วยความมั่นใจพอใช้ ตอบถูกต้องบางครั้ง
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยตั้งใจฟังคำถาม ขาดความมั่นใจในการตอบคำถาม ต้องถามเพื่อนเสมอ

ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่มอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้อง ชัดเจน
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม อย่างตั้งใจบ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้องบ้าง
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม ไม่ค่อยรับผิดชอบ และผลงานที่ปรากฏไม่ค่อยถูกต้อง

ภาคผนวก

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
- สังเกตพฤติกรรม	- นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	- แบบสังเกตพฤติกรรม
- ผลคะแนนใบงาน	- นักเรียนทำคะแนนผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนคะแนนทั้งหมด	- ใบงาน

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

วิชา.....ชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ครูผู้สอน.....วันที่ประเมิน.....

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ความสนใจและร่วมมือปฏิบัติงาน	การแสดงถึงความมีเหตุผล	การแสดงความคิดเห็น	การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	ความสามารถในการทำงานร่วมกับ	การแสดงออกถึงการรู้จักให้อภัยผู้อื่น	รวม

เกณฑ์ในการประเมิน

๐ = ไม่เคยแสดงพฤติกรรมเลย

๑ = แสดงพฤติกรรมน้อยมาก

๒ = แสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง

๓ = แสดงพฤติกรรมนั้นเป็นประจำ

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

วิชา ชั้น ชื่อกลุ่ม

คำชี้แจง เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินนักเรียน โดยใช้วิธีสังเกตในขณะที่ดำเนินการสอน แล้วใส่คะแนนให้ตรงกับพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักเรียน ตามระดับคะแนน ดังนี้

๕ = กระทำมากที่สุด ๔ = กระทำมาก

๓ = กระทำปานกลาง ๒ = กระทำน้อย

๑ = ไม่ค่อยกระทำ/ไม่กระทำเลย

[illegible]

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

[illegible]

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตพิจารณาคุณภาพพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนและเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
คะแนน

ระดับ ๔ หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับสูงมาก ระดับ ๒ หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง
ระดับ ๓ หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับสูง ระดับ ๑ หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับต่ำ

ใบงานการเรียนรู้

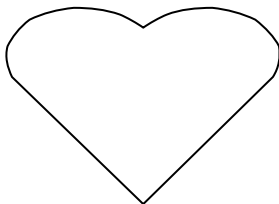
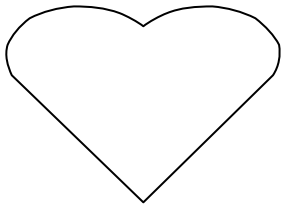
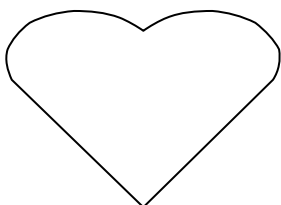
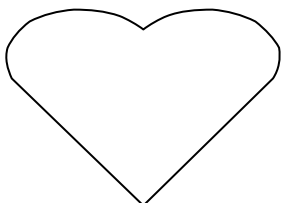
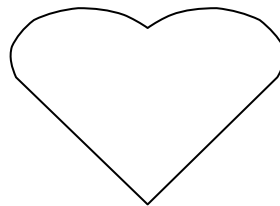
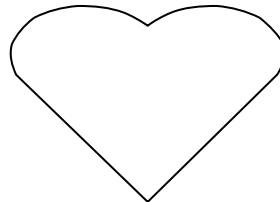
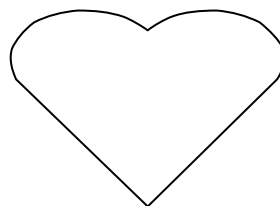
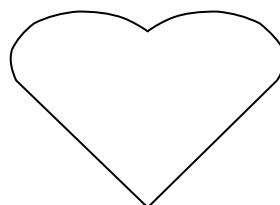
“การให้อภัย”

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....ระดับชั้น.....

ผู้ตรวจทาน.....วันที่.....

คำสั่ง

ให้นักเรียนเขียนความแตกต่างของสังคมการให้อภัยกับสังคมแห่งความโกรธ

ใบงานการเรียนรู้

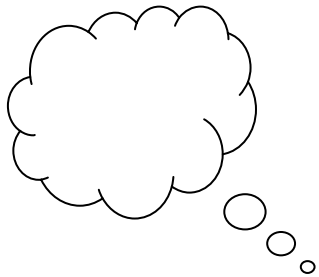
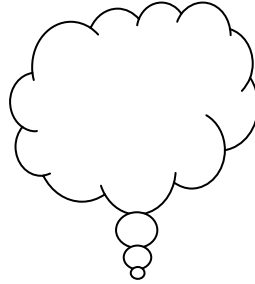
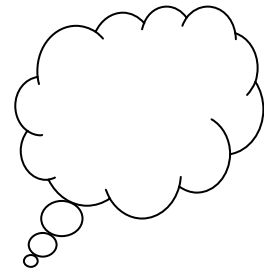
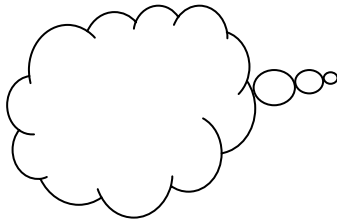
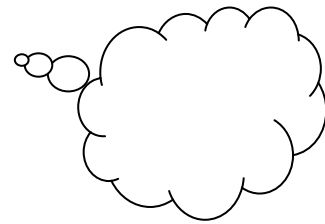
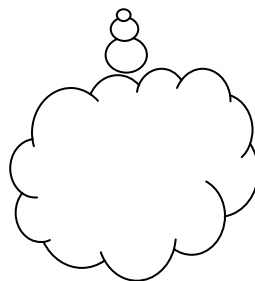
“การให้อภัย”

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....ระดับชั้น.....

ผู้ตรวจทาน.....วันที่.....

คำสั่ง

ให้นักเรียนเขียน mind map สักคมแห่งการให้อภัย

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 บอกประโยชน์ของการเคารพกติกา และกฎหมายได้
- 1.2 เสนอแนวคิดที่จะทำให้อยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียวสมานฉันท์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 บอกประโยชน์ของการเคารพกติกา และกฎหมายได้
 - 2.1.2 เสนอแนวคิดในการอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมเกลียวสมานฉันท์
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 แสดงความคิดเห็นเสนอกฎ กติกาในการอยู่ร่วมกันในห้องเรียน และขณะเรียน
 - 2.2.2 เล่าเรื่องจากประสบการณ์
 - 2.2.3 ตัดสินใจเลือก แนวทางการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันได้
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 การปฏิบัติตามกฎ กติกา และข้อตกลง
 - 2.3.2 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. สาระสำคัญ

- 3.1 การสร้างสันติสุขในสังคมต้องรู้จักเคารพและให้เกียรติคนอื่น
- 3.2 มนุษย์เป็นชนชาติต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันทั้งทางกาย วาจา ใจ ก็จะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 น้อมรับสร้างสันติ

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนชมคลิปวีดิทัศน์การแข่งขันกีฬาฟุตบอล
- ครูสนทนากลุ่มนักเรียนว่าใครชอบเล่นกีฬาฟุตบอลบ้างมีผู้เล่นฝ่ายละกี่คน มีชื่อทีมหรือไม่กติกาว่าอย่างไร ใครควบคุมกฎ กติกานั้น ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นตอบคำถาม

ขั้นสอน

- ครูซักถามนักเรียนว่า กติกาฟุตบอลมีไว้ทำอะไรถ้าไม่ปฏิบัติตามจะเกิดผลอย่างไรให้นักเรียนตอบคำถาม

- แบ่งกลุ่มให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่ากฎ กติกาของโรงเรียนมีอะไรบ้างให้ยกตัวอย่าง
 - (แต่งกายให้ถูกระเบียบเชื่อฟังคุณครู เคารพคุณครู ไม่เกรงทำร้ายเพื่อน เป็นต้น)
- ครูอธิบายความหมายของกติกาว่า กติกาหมายถึง กฎเกณฑ์หรือข้อตกลงที่บุคคลตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไปกำหนดขึ้นเป็นหลักปฏิบัติ เช่นกติกาชกมวย กติกาฟุตบอล
- ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงคำว่ากฎหมาย"กฎหมาย หมายถึง คำสั่งหรือข้อบังคับของรัฐ ซึ่งบัญญัติขึ้นเพื่อใช้ควบคุมความประพฤติของบุคคลซึ่งอยู่ในรัฐหรือในประเทศของตน หากผู้ใดฝ่าฝืนไม่ประพฤติปฏิบัติตาม ก็จะมีผลเสียและถูกลงโทษ หรือได้รับผลเสียหายนั่นด้วย"
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านหนังสือพิมพ์เพื่อค้นคว้าหาข่าวที่มีการละเมิดการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องต่างๆ วิเคราะห์ดูว่าข่าวที่อ่าน เกิดจากปัญหาใด และเกิดผลเสียหายนับกับใคร
- ให้นักเรียนจับคู่กันแสดงความคิดเห็นเปรียบเทียบถึงข้อแตกต่างของกติกาและกฎหมายรวมถึงข้อดีและข้อเสียของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติและเลือกส่งกลุ่มนักเรียนออกมานำเสนอ

ขั้นสรุป

- ครูสรุปกติกาเป็นกฎเกณฑ์หรือข้อตกลงที่บุคคล 2 ฝ่ายกำหนดขึ้นเพื่อเป็นหลักปฏิบัติ กฎหมาย คือ ข้อบังคับของรัฐ เพื่อควบคุมความประพฤติของบุคคล เพื่อความสงบสุขของประเทศ
- ครูให้นักเรียนสรุปข้อดีและข้อเสียของการปฏิบัติตามและไม่ปฏิบัติตาม กฎ กติกาและกฎหมาย
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่หนึ่งว่า หากนักเรียนในโรงเรียนของเราต่างไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ จะเกิดอะไรขึ้นได้บ้าง ให้ยกตัวอย่าง คนละ 1 เรื่อง พร้อมบอกผลที่เกิดขึ้น

คาบที่ 2 ประลองโครงสร้างสุข

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนทำกิจกรรม “กรรมการห้ามที” โดยสมมติว่าตัวเองเป็นเด็กในภาพและพิจารณาว่าเพื่อนของเรากำลังทะเลาะกับเด็กคนอื่นในห้องสมุดเพราะต้องการหนังสือเล่มเดียวกันและพวกเขากำลังลงไม้ลงมือกัน นักเรียนจะอย่างไร ให้นักเรียนเลือกคำตอบเพียงหนึ่งข้อจากคำตอบที่กำหนดให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการปฏิบัติต่างกันได้ตามความคิดของแต่ละคน

ขั้นสอน

- ครูจัดกลุ่มนักเรียน 6 กลุ่ม ตามหัวข้อที่เลือกจากกิจกรรม “กรรมการห้ามที” เช่นใครเลือกคำตอบข้อที่ 1 ก็ให้อยู่กลุ่มเดียวกัน เป็นต้น
- ให้แต่ละกลุ่มลองคิดพิจารณาถึงผลดีและผลเสียอันเกิดจากการกระทำตามข้อที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้เลือกไว้
- ให้ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอข้อสรุปถึงผลของการกระทำตามที่กลุ่มเลือก

- ให้นักเรียนทุกคนร่วมกันพิจารณาว่าควรเลือกปฏิบัติตามข้อใดจึงเกิดผลดีมากกว่าผลเสียและก่อให้เกิดความสมานฉันท์ กลมเกลียวกัน เมื่อนักเรียนต้องพบเจอกับเหตุการณ์นี้จริงๆ

ขั้นสรุป

- ครูสรุปเรื่องการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นธรรมชาติที่อาจจะต้องพบเจอเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนลองคิดไตร่ตรองก่อนจะทำสิ่งใดเพื่อช่วยให้เหตุการณ์ดีขึ้นโดยไม่เกิดการทะเลาะเบาะแว้งและโกรธเคืองกัน
- ให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขควรรู้จักการประนีประนอมกันให้อภัยกันจะทำให้เกิดความรักใคร่ปรองดองกันในกลุ่มดี
- ให้นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งถึงสาเหตุของการทะเลาะกันว่าส่วนใหญ่เกิดจากอะไร และควรแก้ไขที่ต้นเหตุได้อย่างไร ยกเป็นกรณีตัวอย่างและแนวทางแก้ไข

คาบที่ 3 คิดดีทำดีสร้างสันติ

ขั้นนำ

- ครูทบทวนถึงการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันจากข้อสรุปในบทเรียนของคาบที่ผ่านมาให้นักเรียนร่วมกันตอบ

ขั้นสอน

- แบ่งกลุ่มนักเรียน 5 – 7 คน ให้นักเรียนกลุ่มพลัดกันเล่าประสบการณ์ที่นักเรียนเคยพบเหตุการณ์วิวาทของบุคคลและจากเหตุการณ์นั้น นักเรียนคิดว่าควรทำอย่างไรเพื่อให้บุคคลนั้นคืนดีกัน ให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
- ให้ส่งตัวแทนกลุ่มที่เล่าเรื่องได้น่าสนใจที่สุดออกมาเล่าเรื่องให้เพื่อนทุกคนฟังจนครบทุกกลุ่ม
- จากสถานการณ์ตัวอย่างที่เพื่อนเล่าให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติว่าควรปฏิบัติต่อกันเช่นไร ครูช่วยเสริมเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น

ขั้นสรุป

- ครูสรุปได้ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันทั้งทางกาย วาจาใจ ทุกคนต้องมีข้อบกพร่อง ข้อดีและข้อด้อย ดังนั้นการอยู่ร่วมกันจึงต้องรู้จักประนีประนอม หรือมีศิลปะในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้เกิดสันติสุขในสังคม
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางในการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งว่าปัญหารุนแรงที่สุดที่นำมาสู่ความขัดแย้งคือปัญหาใด และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 คลิปวีดิทัศน์การแข่งขันกีฬาฟุตบอล
- 5.2 หนังสือพิมพ์
- 5.3 ภาพกิจกรรม “กรรมการห้ามตี” (Judge)
- 5.4 ห้องสมุด
- 5.5 ห้องจริยธรรม

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กรรมกรห้ามที

ลองสมมติว่าตัวเองเป็นเด็กในรูปข้างล่าง
และในหน้าถัดไป ให้เด็ก ๆ เลือกว่าจะทำอย่างไร
ถ้าตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกันนี้

เพื่อนของเรา กำลังทะเลาะกับเด็กผู้หญิงคนหนึ่ง
ในห้องสมุด เพราะต้องการหนังสือเล่มเดียวกัน
พวกเขาใกล้จะลงไม้ลงมือกันแล้ว

เด็ก ๆ จะทำอะไร

1 ปกป้องเพื่อนทันที

2 ร้องตะโกนเพราะพวกเขา
รบกวนความสงบของเรา

3 หนีไปที่อื่น และปล่อยให้
พวกเขาจัดการกันเอง

4 พยายามทำให้ทั้งคู่หัวเราะ

5 พยายามคุยกับพวกเขา
เพื่อหาทางออก

6 ไปตามผู้ใหญ่มา

แบบประเมิน พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ (ชื่อกลุ่ม)

สมาชิกในกลุ่ม 1. 2.
3. 4.
5. 6.

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

พฤติกรรมที่สังเกต	คะแนน		
	3	2	1
1. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
2. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
3. รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
4. มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
5. ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ทำเป็นประจำ	ให้ 3 คะแนน
พฤติกรรมที่ทำเป็นบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
พฤติกรรมที่ทำน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-15	ดี
8-12	ปานกลาง
5-7	ปรับปรุง

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 บอกความหมาย ความสำคัญ คุณค่า ค่านิยม และแนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
- 1.2 วิเคราะห์ผลดี ผลเสีย และบอกข้อคิดที่ได้ศึกษาความแตกต่างของสังคมความสามัคคีและสังคมที่แตกแยก

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 ผู้เรียนอธิบายความหมาย ความสำคัญ คุณค่า และค่านิยมของความเป็นหนึ่งเดียวได้
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 ผู้เรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความหมาย ความสำคัญ คุณค่า ค่านิยมและการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
- 3.2 หลักการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันกรณีศึกษา : เปรียบเทียบความแตกต่างของสังคมที่มีความสามัคคีและสังคมที่แตกแยก

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 การสร้างความเป็นหนึ่งเดียว

ขั้นนำ

- ครูนำภาพพระบรมฉายาลักษณ์มาให้นักเรียนดู (อยู่ในเอกสารประกอบในซีดี)
- ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “ไทยรวมพลัง”

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพและเพลง “ไทยรวมพลัง” โดยใช้คำถามดังต่อไปนี้
 - เพลงและภาพสื่อความหมายอะไรบ้าง
 - นักเรียนคิดว่าความเป็นหนึ่งเดียวมีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมหรือไม่ อย่างไร
- ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างของเหตุการณ์ที่แสดงถึงความเป็นหนึ่งเดียวกัน 3 เหตุการณ์
- ครูให้นักเรียนช่วยกันบอก ค่านิยม ความหมายของคำว่า ความเป็นหนึ่งเดียว

- สังคมที่มีความเป็นหนึ่งเดียวมีผลต่อสังคมอย่างไรบ้างให้นักเรียนวาดภาพชุมชนที่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของคุณค่า ความสำคัญและนิยามคำว่า ความเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งให้นักเรียนได้เห็นตัวอย่างของความเป็นหนึ่งเดียวในชีวิตประจำวัน เพื่อจะได้นำมาใช้ได้จริง
- นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครู่หนึ่งว่า ในฐานะที่นักเรียนเป็นผู้หนึ่งที่อยู่ในชุมชน นักเรียนคิดว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้ชุมชนของนักเรียนมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน

คาบที่ 2 รวมพลังเป็นหนึ่ง

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูคลิปวีดิทัศน์การแข่งขันกีฬาวอลเลย์บอลของทีมชาติไทยที่แข่งขันชนะเลิศทีมชาติจีน แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นภายใต้คำถามที่ว่า ทำไม ทีมชาติไทยจึงชนะเลิศจีนได้

ขั้นสอน

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 6 คน แล้วแจกกระดาษสี เชือก กาว กรรไกร ในหัวข้อ “ประดิษฐ์สร้างสรรค์” ประดิษฐ์อะไรก็ได้ที่นำมาใช้ประโยชน์ได้จริง ใช้เวลาทำ 25 นาที
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานมานำเสนอ
- ครูตั้งคำถาม เพราะเหตุใดผลงานบางกลุ่มจึงออกมาดี บางกลุ่มประดิษฐ์ได้พอใช้ บางกลุ่มประดิษฐ์ไม่เสร็จ โดยให้นักเรียนเป็นผู้ตอบคำถาม
- ครูเขียนข้อเสนอแนะของนักเรียนบนกระดานเป็นข้อ ๆ

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปแนวทางปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม เพราะการทำงานกลุ่มต้องอาศัยความร่วมมือ ความสามัคคี การรับผิดชอบต่อหน้าที่ของทุกคน ผลงานจึงจะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี
- นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครู่หนึ่งว่า นักเรียนหรือครอบครัวของนักเรียนเคยให้ความร่วมมือในด้านใดบ้างกับชุมชนของนักเรียน และรู้สึกอย่างไร

คาบที่ 3 รวมใจเป็นหนึ่ง

ขั้นนำ

- ครูสนทนากับนักเรียนถึงกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ว่าปฏิบัติแล้วรู้สึกอย่างไร

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนดูคลิปวีดิทัศน์นิทานเรื่อง “วัวสามสหายกับสิงโต” ให้นักเรียนฟัง พร้อมกับตั้งคำถามดังนี้

- ทำไมตอนแรกสิงโต จึงจับวัวทั้งสามตัวมากินได้
- สิงโต ใช้อุบายอะไรหลอกให้วัวทั้งสามหลงเชื่อ
- เพราะเหตุใดสุดท้าย วัว ทั้งสามจึงกลายเป็นเหยื่อของสิงโต
- ถ้าสังคมของนักเรียนเป็นเหมือนเรื่อง วัวสามตัว นักเรียนจะแก้ไขอย่างไรบ้าง

- ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์ของสามัคคีและโทษของความแตกสามัคคี

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเปรียบเทียบความแตกต่างของสังคมที่มีความสามัคคี และสังคมแตกแยก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างไรบ้าง
- นักเรียนได้ตรงใจบ้าง สักครูหนึ่งว่า ตนเองชอบชุมชนสามัคคีหรือชุมชนแตกสามัคคี เมื่อตอบแล้วให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ชุมชนเป็นตามที่นักเรียนชอบได้อย่างไร ยกตัวอย่าง

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 คลิปเพลง “ไทยรวมพลัง”
- 5.2 คลิปการแข่งขันวอลเลย์บอลระหว่างทีมชาติไทยกับจีน
- 5.3 ภาพพระบรมฉายาลักษณ์ครบ ๘๐ พรรษา
- 5.4 กระดาษสี กาว เชือก
- 5.5 คลิปนิทานอีสป เรื่อง “วัวสามสหายกับสิงโต” Sukumal.brinkster – netlisoppuluchitolicon 01.html.

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
- 6.2 แบบประเมินการทำงานเป็นกลุ่ม
- 6.3 ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้
- 6.4 ผลคะแนนจากงานประดิษฐ์

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 สาระ 4.4 ขอบซึ่งและมีความมหัสจรรย์ใจในสิ่งสร้าง และรักษั้ธรรมชาติ
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ธรรมชาติให้ชีวิต จำนวน 3 คาบ

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 อธิบายและนำหลักการการใช้สิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเราอย่างมีคุณค่า
- 1.2 สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สิ่งสร้างที่อยู่ รอบตัวเราอย่างคุ้มค่า

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 ผู้เรียนอธิบายคุณค่าของสิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเราและหลักการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 ผู้เรียนนำหลักการใช้สิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเราไปใช้ในการดำเนินชีวิต
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 ผู้เรียนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเราอย่างคุ้มค่า

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 เห็นคุณค่าและใช้สิ่งสร้างที่อยู่รอบตัวเราอย่างมีคุณค่าเพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ
- 3.2 เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สิ่งสร้างที่อยู่รอบตัวเราอย่างคุ้มค่า

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ธรรมชาติให้ชีวิต

เนื้อหาของการเรียนรู้ เห็นคุณค่าสิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัว เพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ)

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูคลิปเพลง “น้ำใจไทย” ของวงคาราบาว
- ครูให้นักเรียนดูคลิปเพลง “ผู้ปิดทองหลังพระ” ของวงคาราบาว

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 6 กลุ่มแล้วแต่ละกลุ่มจับฉลากเลือกหัวข้อและร่วมกันอภิปราย มีหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้
 - ความทุกข์ยากลำบากขณะที่น้ำท่วม
 - สาเหตุที่ทำให้ น้ำท่วม
 - วิธีป้องกันแก้ไขไม่ให้เกิดน้ำท่วม
 - หากเกิดน้ำท่วมอีกจะอย่างไร
 - พระบารมีของในหลวงที่ทรงช่วยปวงชนชาวไทยในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมีอะไรบ้าง
 - เรามีความรู้สึกรู้สึกอย่างไรต่อน้ำท่วมในปี 2554
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน
- ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงคุณค่าสิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเรา

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมของแต่ละกลุ่มจัดทำเป็นแผนผังความคิดพร้อมบอกคุณค่าคุณค่าสิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัว
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่งถึงการเกิดภัยธรรมชาติเป็นการกระตุ้นในการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการหันมาอนุรักษ์ธรรมชาติหรือไม่อย่างไร

คาบที่ 2 รู้ใช้ช่วยชีวิต

เนื้อหาของการเรียนรู้ นำหลักการใช้สิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเราไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูภาพสภาพสิ่งแวดล้อมบ้านเรือนในอดีตและภาพสภาพสิ่งแวดล้อมบ้านเรือนในปัจจุบัน รถติด และตั้งคำถาม ถามนักเรียน
 - นักเรียนมีความคิดอย่างไรกับ ภาพ 2 ภาพนี้ ? (ภาพในอดีตดูสงบ เงียบ และเป็นธรรมชาติ ส่วนภาพปัจจุบันดูร้อน รุนแรง)
 - นักเรียนชอบภาพไหน และถ้าให้ไปอยู่นักเรียนจะอยู่บ้านแบบไหน? (ภาพในอดีต)
 - นักเรียนคิดว่าคนในอดีตกับคนในปัจจุบันแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ? (แตกต่าง คนในอดีตมีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือกัน แบ่งปัน แต่คนในปัจจุบัน เห็นแก่ตัวเยอะ เห็นแต่ประโยชน์ส่วนตน)

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 7-9 คน ฟังเพลง **โลกให้ชีวิต** พร้อมทั้งให้แต่ละกลุ่มแปลความหมายจากเพลง และคิดทำทางประกอบเพลงให้เวลากลุ่มละ 15 นาที

- ครูให้นักเรียนอาสาออกมาเล่าเรื่องการใช้สิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเราไปใช้ในการดำเนินชีวิต 3 คน (เมื่อมนุษย์มีความสัมพันธ์กันและเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน มนุษย์ก็จะรวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มสร้างบ้านเรือนแหล่งที่อยู่อาศัยทำไร่นาเลี้ยงสัตว์มีกิจกรรมร่วมกัน และมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันการรวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มในลักษณะนี้เรียกว่าชุมชน ภายหลังจากที่มนุษย์รวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มโดยเลือกสถานที่ตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยแล้วมนุษย์ก็ได้เริ่มจัดการกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวมนุษย์เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการดำรงชีพ ความสะดวกสบายในความเป็นอยู่และความปลอดภัยในชีวิตสิ่งรอบ ๆ ตัวที่มนุษย์เข้าไปจัดการนั้น บางครั้งมนุษย์แสวงหาเองบางครั้งสร้างให้มันเกิดขึ้น และบางครั้งก็ตกแต่งดัดแปลงปรับปรุง และใช้ธรรมชาติที่เกิดขึ้นอยู่เองนั้นในลักษณะที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของชุมชน สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบตัวมนุษย์)
- ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงการนำสิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเราไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความสำคัญของการใช้สิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเราไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพราะเมื่อมนุษย์มีความสัมพันธ์กันและเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน สิ่งต่างๆ ที่อยู่ล้อมรอบตัวมนุษย์ภายในบริเวณชุมชนมีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาไว้ในชุมชนรวมเรียกกันว่า "สิ่งแวดล้อมชุมชน" อาจจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ อาจจะเป็นสิ่งที่มีตัวตนหรือไม่มีตัวตนก็ได้แต่ทุกอย่างจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องต่อเนื่องกันเป็นวงจร
- นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครูหนึ่งว่า ในวงจรของชีวิตต้องผูกพันกับคนหลาย ๆ ฝ่าย เราต้องรู้จักควบคุมตนเองหลาย ๆ ด้าน ทั้งกิริยาท่าทาง คำพูด การปฏิบัติต่อผู้อื่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นักเรียนคิดว่าศาสนาที่ตนนับถือ มีส่วนช่วยขัดเกลาเราในด้านพฤติกรรมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

คาบที่ 3 สองมือร่วมสร้าง

เนื้อหาของการเรียนรู้ เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเราอย่างคุ้มค่า

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูคลิปเรื่อง “ปัญหาสิ่งแวดล้อมรอบตัว” และการ์ตูน “อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม”
- ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่ได้ดู โดยครูใช้คำถามกระตุ้นดังนี้
 - เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - นักเรียนดูบทความนี้แล้วรู้สึกอย่างไร
 - นักเรียนต้องการมีส่วนร่วมในการลดภาวะโลกร้อนหรือไม่เพราะอะไร

- ถ้านักเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยลดสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมได้จะรู้สึกอย่างไร

ขั้นตอน

- ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเรื่องจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าจากใบความรู้ให้ทำใบงานการสำรวจการใช้พลังงานและทรัพยากร
- แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่มให้แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานและทรัพยากรในหัวข้อที่กำหนดให้จากนั้นนำเสนอผลในรูปแบบแผนภาพตามความคิดของนักเรียนหน้าชั้นเรียน
 - กลุ่มที่ 1 การประหยัดน้ำ
 - กลุ่มที่ 2 การประหยัดไฟฟ้า
 - กลุ่มที่ 3 การเข้าร่วมโครงการต่างๆ
- ให้นักเรียนร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่าแผนภาพการมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานและทรัพยากรของแต่ละกลุ่มถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ถ้าไม่ถูกต้องเหมาะสมควรปรับเปลี่ยนอย่างไร
- ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทายดังนี้
 - การมีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าสอดคล้องหลักคุณธรรมจริยธรรมใดบ้าง

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ครั้งนี้ความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการรักษาควบคุมดูแลหาวิธีการใช้พลังงานและทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าเหมาะสมตามความจำเป็นและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สิ่งสร้างทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่อยู่รอบตัวเราอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ให้นักเรียนได้ตรึงใจเกี่ยวกับ สักครูหนึ่งว่า ในชีวิตของนักเรียนเคยทะเลาะกับเพื่อนหรือไม่ ผลจากการทะเลาะกันและสาเหตุของการทะเลาะกันและสาเหตุของการทะเลาะกันใหญ่โตขนาดต้องทะเลาะกันหรือไม่ นักเรียนคิดว่าจะสามารถรักษาความเป็นเพื่อนได้อย่างไร ศาสนาที่เรานับถือสอนให้เรา รู้จักข่มใจ ข่มความโกรธหรือไม่ นักเรียนเคยใช้หรือไม่ อย่างไร

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียน

- 5.1.1 คลิปเกี่ยวกับสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม
- 5.1.2 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม <http://www.youtube.com/watch?v=Q3epD2G3rV4>,
- 5.1.3 ปัญหาสิ่งแวดล้อม <http://www.youtube.com/watch?v=YUNMn23qPLg>
- 5.1.4 ใบความรู้ “จิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าจาก
 - เพลงโลกให้ชีวิต <http://saveworld.ch7.com/year4/Mv?ContentId=56>

-เพลงปันรักให้โลก www.youtube.com/watch?v=hxdSRLDSY1E

5.1.5 คลิปเพลงน้ำใจไทย <http://www.youtube.com/watch?v=9AasZIDrheA>

5.1.6 คลิปเพลงผู้ปิดทองหลังพระ <http://www.youtube.com/watch?v=gsKCFpOICqM>

5.1.7 ใบงานเรื่อง การสำรวจการใช้พลังงานและทรัพยากร

5.2 แหล่งเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 ห้องจริยศึกษา

5.2.3 ห้องโสตฯ การเรียนรู้

6. การวัดและประเมินผล

6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

6.2 ตรวจผลงาน

ภาคผนวก

ภาพสภาพสิ่งแวดล้อมบ้านเรือนในอดีต

บ้านเรือนในปัจจุบัน รถติด

ใบความรู้

เพลงโลกให้ชีวิต

มองคู่มือฟ้า เมฆขาวที่บนฟ้าवलตาน่ามอง
ขอบคุณโลกใบนี้ ที่ทำให้พวกเราทุกคนเป็นเจ้าของ
โลกก็คือนบ้านหลังใหญ่ ให้ทุกชีวิตอาศัยและผูกพัน
โลกไม่ใช่ของเธอและฉัน แต่เป็นโลกใบนี้ของทุกคน

มาในวันนี้ อากาศที่ดีๆ ยังมีให้ชื่นใจมันยังไม่สาย
ต้องรักษาไว้ด้วยใจเราทุกคน
ทำให้โลกนี้ชุ่มฉ่ำ หวงแทนแหล่งน้ำที่สดใส
ไม่ให้โลกต้องร้อนต่อไป ให้เราได้ชื่นใจไปนานๆ

** โลกให้ชีวิต โลกให้ชีวิต เราต้องคิดดูให้ดี
เวลาที่ผ่านไปทุกๆ นาที จะช่วยกันดูแลโลกนี้ได้อย่างไร
ร่วมกันชีวิต ร่วมกันชีวิต ช่วยเหลือโลกนี้ได้พันภัย
จากหนึ่งเป็นร้อย เป็นแสน เป็นล้านดวงใจ
ร่วมกันสร้างวันใหม่ คืนความสดใสให้โลก (เพราะโลกให้ชีวิตเรา)

มาในวันนี้ อากาศที่ดีๆ ยังมีให้ชื่นใจมันยังไม่สาย
ต้องรักษาไว้ด้วยใจเราทุกคน (**)

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด โดยใช้ให้น้อย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ให้ยาวนาน และก่อให้เกิดผลเสียหายน้อยที่สุด รวมทั้งต้องมีการกระจายการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างทั่วถึงอย่างใดก็ตาม ในสภาพปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความเสื่อมโทรมมากขึ้น ดังนั้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงมีความหมายรวมไปถึงการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถกระทำได้หลายวิธี ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง

ซึ่งปฏิบัติได้ในระดับบุคคล องค์กร และระดับประเทศ ที่สำคัญ คือ

- 1.1 การใช้อย่างประหยัด คือ การใช้เท่าที่มีความจำเป็น เพื่อให้มีทรัพยากรไว้ใช้ได้นานและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด
- 1.2 การนำกลับมาใช้ซ้ำอีก สิ่งของบางอย่างเมื่อมีการใช้แล้วครั้งหนึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ซ้ำได้อีก เช่น ถูพลาสติก กระดาษ เป็นต้น หรือสามารถที่จะนำมาใช้ได้ใหม่โดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การนำกระดาษที่ใช้แล้วไปผ่านกระบวนการต่างๆ เพื่อทำเป็นกระดาษแข็งเป็นต้น ซึ่งเป็นการลดปริมาณ การใช้ทรัพยากรและการทำลายสิ่งแวดล้อมได้
- 1.3 การบูรณะซ่อมแซม สิ่งของบางอย่างเมื่อใช้เป็นเวลานานอาจเกิดการชำรุดได้เพราะฉะนั้น ถ้ามีการบูรณะซ่อมแซม ทำให้สามารถยืดอายุการใช้งานต่อไปได้อีก
- 1.4 การบำบัดและการฟื้นฟู เป็นวิธีการที่จะช่วยลดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรด้วยการบำบัดก่อน เช่น การบำบัดน้ำเสียจากบ้านเรือนหรือโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ส่วนการฟื้นฟูเป็นการรื้อฟื้นธรรมชาติให้กลับสู่สภาพเดิม เช่น การปลูกป่าชายเลน เพื่อฟื้นฟูความสมดุลของป่าชายเลนให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น
- 1.5 การใช้สิ่งอื่นทดแทน เป็นวิธีการที่จะช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติน้อยลงและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ใบตองแทนโฟม การใช้พลังงานแสงแดดแทนแร่เชื้อเพลิง การใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี เป็นต้น
- 1.6 การเฝ้าระวังดูแลและป้องกัน เป็นวิธีการที่จะไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย เช่น การเฝ้าระวังการทิ้งขยะสิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำ คูคลอง การจัดทำแนวป้องกันไฟฟ้า ฯลฯ

2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยทางอ้อม สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

- 2.1 การพัฒนาคุณภาพประชาชน โคนสนับสนุนการศึกษาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องตามหลักวิชา ซึ่งสามารถทำได้ทุกระดับอายุทั้งในระบบโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ และนอกระบบโรงเรียนผ่านสื่อสารมวลชนต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ เกิดความรักความหวงแหนและให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง

2.2 การใช้มาตรการทางสังคมและกฎหมาย การจัดตั้งกลุ่ม ชุมชน ชมรม สมาคม เพื่อการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนการให้ความร่วมมือทั้งทางด้านพลังกาย พลังใจ พลังความคิด ด้วยจิตสำนึกในคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่มีต่อตัวเรา เช่น กลุ่มชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย มูลนิธิสืบนาคะเสถียร มูลนิธิโลกสีเขียว เป็นต้น

2.3 ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ช่วยกันดูแลรักษาให้คงสภาพเดิม ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในท้องถิ่นของตน การประสานงานเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนให้มีบทบาทหน้าที่ในการปกป้อง คุ้มครอง พื้นฟูการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

2.4 ส่งเสริมการศึกษาวิจัย ค้นคว้าวิธีการและพัฒนาเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การใช้ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดการวางแผนพัฒนา การพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้มีการประหยัดพลังงานมากขึ้น การค้นคว้าวิจัยวิธีการจัดการ การปรับปรุง พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็นต้น

2.5 การกำหนดนโยบายและวางแผนทางของรัฐบาล ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นหลักการให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องยึดถือและนำไปปฏิบัติ รวมทั้งการเผยแพร่ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ใบงาน การสำรวจการใช้พลังงานและทรัพยากร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ชื่อเลขที่ ชั้น.....

ให้นักเรียนสำรวจการใช้พลังงานและทรัพยากรของนักเรียนและสมาชิกในครอบครัวแล้วตอบคำถาม โดยเขียน

เครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ตาม

แบบสำรวจการใช้น้ำและใช้ไฟฟ้า

แบบบันทึก

1. ปิดก๊อกน้ำขณะแปรงฟัน

☐ เป็นประจำ

☐ บางครั้ง

☐ ไม่เคย

2. นำน้ำซักผ้าหรือน้ำที่ใช้ดูบ้านไปรดน้ำต้นไม้

☐ เป็นประจำ

☐ บางครั้ง

☐ ไม่เคย

3. ขณะล้างผักไม่เปิดน้ำไหลทิ้งตลอดเวลา

☐ เป็นประจำ

☐ บางครั้ง

☐ ไม่เคย

4. ตรวจสอบการรั่วไหลของน้ำตามท่อและก๊อกน้ำ

☐ เป็นประจำ

☐ บางครั้ง

☐ ไม่เคย

5. ปิดสวิตช์ไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้งาน

☐ เป็นประจำ

☐ บางครั้ง

☐ ไม่เคย

6. ปิดหรือถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อไม่ใช้งาน

☐ เป็นประจำ

☐ บางครั้ง

☐ ไม่เคย

7. เปิดตู้เย็นเมื่อจำเป็น

☐ เป็นประจำ

☐ บางครั้ง

☐ ไม่เคย

8. ทำความสะอาดเครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่เสมอ

☐ เป็นประจำ

☐ บางครั้ง

☐ ไม่เคย

เกณฑ์การให้คะแนน เป็นประจำได้ 2 คะแนน, บางครั้งได้ 1 คะแนน, ไม่เคยได้ 0 คะแนน

ผลคะแนน 0-5 คะแนน หมายถึง ใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้าไม่ประหยัด

6-10 คะแนน หมายถึง ใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้าประหยัดปานกลาง

11-16 คะแนน หมายถึง ใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้าประหยัดมาก

🌸 จากแบบสำรวจได้คะแนนรวมเท่าไร

🌸 นักเรียนและสมาชิกในครอบครัวใช้พลังงานและทรัพยากรเป็นอย่างไร

แบบประเมิน พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ (ชื่อกลุ่ม)

สมาชิกในกลุ่ม 1. 2.
3. 4.
5. 6.

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

พฤติกรรมที่สังเกต	คะแนน		
	3	2	1
1. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
2. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
3. รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
4. มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
5. ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ทำเป็นประจำ	ให้ 3 คะแนน
พฤติกรรมที่ทำเป็นบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
พฤติกรรมที่ทำน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-15	ดี
8-12	ปานกลาง
5-7	ปรับปรุง